

2519_Az_Æyani_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 2519 Maşınqayırmanın iqtisadiyyatı

1 «Maşınqayırmanın iqtisadiyyatı» kursu aşağıdakılardan hansına aiddir:

- Meqoiqtisadiyyat
- Mikroiqtisadiyyat
- Makro və mezoiqtisadiyyat
- Makroiqtisadiyyat
- Mezoiqtisadiyyat

2 «Maşınqayırmanın iqtisadiyyatı» kursunun obyektı hansıdır?

- mövcud istehsal münasibətlərinin doğurduğu obyektiv iqtisadi qanunların müəssisənin təsərrüfat fəaliyyətindəki təzahür formalarının öyrənilməsi.
- istehsal edilən məhsulun iqtisadi təyinatı, istehlak olunan əmək cisimlərinin və tətbiq edilən əmək vasitələrinin ümumiliyi, texnoloji istehsal üsulunun mahiyyətinə görə oxşar olan maşınqayırma müəssisələrinin məcmusunu təşkil edən maşınqayırma sənaye sahəsi;
- iqtisadi qanunların fəaliyyəti və təzahür formaları, optimal xərclə yüksək təsərrüfat nəticələrini təmin edən amillər, sahə iqtisadiyyatının tənzimləmə qayda və vasitələri;
- maşınqayırmada baş verən iqtisadi proseslərin qanunauyğunluqlarının öyrənilməsi;
- müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluq problemləri;

3 «Maşınqayırmanın iqtisadiyyatı» kursunun predmeti hansıdır?

- müəssisələr, onların istehsal təsərrüfat fəaliyyəti və dövlət büdcəsinin gəlirlərinin araşdırılmasıdır;
- müəssisə birlikləri, sənaye sahələri, milli iqtisadiyyatın davamlı inkişaf məsələlərinin öyrənilməsidir;
- maşınqayırma sənayesində mövcud iqtisadi qanunların fəaliyyəti və təzahür formalarını, bazarın tələbatlarını ödəmək məqsədilə optimal xərclə yüksək təsərrüfat nəticələrini təmin edən amilləri, sahə iqtisadiyyatının tənzimləmə qayda və vasitələrini, sahənin səmərəlilik göstəricilərini yaxşılaşdırmaq üçün onun idarə edilməsinin metod və üsullarını öyrənməkdir;
- istehsal edilən məhsulun iqtisadi təyinatı, istehlak olunan əmək cisimlərinin və tətbiq edilən əmək vasitələrinin ümumiliyi, texnoloji istehsal üsulunun mahiyyətinə görə oxşar olan müəssisələrin məcmusudur;
- mövcud istehsal münasibətlərinin doğurduğu obyektiv iqtisadi qanunların müəssisənin təsərrüfat fəaliyyətindəki təzahür formalarının, mövcud olan ümumi qanunauyğunluqların, tgləb və təklifin səviyyəsinə təsir edən amillərin öyrənilməsidir.

4 Sahə nişanəsi üzrə ixtisaslaşmış konkret iqtisad elmlərinə aid deyil:

- sənayenin iqtisadiyyatı
- əməyin iqtisadiyyatı
- aqrar-sənaye kompleksinin iqtisadiyyatı
- maşınqayırmanın iqtisadiyyatı
- nəqliyyatın iqtisadiyyatı

5 Mövzu nişanəsi üzrə ixtisaslaşmış konkret iqtisad elmlərinə aid deyil:

- menecment
- maşınqayırmanın iqtisadiyyatı
- marketinq
- maliyyə
- əməyin iqtisadiyyatı

6 Sənayenin elmi-texniki tərəqqini təmin edən sahələrinə hansılar aiddir?

- maşınqayırma və yeyinti sənayesi sahələri
- maşınqayırma sənaye sahəsi
- tikinti və nəqliyyat sahələri
- yüngül və yeyinti sənayesi sahələri
- kənd təsərrüfatı

7 Maşınqayırma müəssisələrinin istehsal etdikləri məhsullara hansı xüsusiyyət aiddir? 01

- enerjitutumlu
- elmtutumlu
- material və elm tutumlu
- kapitaltutumlu
- materialtutumlu

8 Makroiqtisadi göstəricilərə hansı aiddir? 01

- istehsal xərcləri, ÜDM, infilyasiya və işsizliyin səviyyəsi
- milli gəlir, ÜDM, infilyasiya və işsizliyin səviyyəsi;
- milli gəlir, mənfəət, maya dəyəri;
- fond tutumu, fondverimi, milli gəlir, mənfəət;
- əmək məhsuldarlığı, əmək haqqı;

9 Aşağıdakılardan hansı maşınqayırmanın inkişaf xüsusiyyətlərinə aid deyil? 01

- sahədə istehsalın ictimai təşkili formalarının özünəməxsusluğu
- sahə üçün xüsusi vergi dərəcəsi
- sahənin idarə edilməsinin təşkilat quruluşu
- istehsal olunan məhsulun xarakteri
- sahə müəssisələrinin yerləşdirilməsi

10 “Maşınqayırmanın iqtisadiyyatı” kursunun tədqiqat obyektı hansıdır? 01

- ölkə sənayesi
- sahənin təsərrüfat fəaliyyəti
- makro və mikroiqtisadiyyatın qarşılıqlı əlaqəsi
- qeyri-istehsal müəssisələri
- müəssisənin təsərrüfat fəaliyyəti

11 “Maşınqayırmanın iqtisadiyyatı” kursunun öyrənilməsində daha çox istifadə olunan tədqiqat metodu hansıdır? 01

- müqayisəli təhlil
- elmi abstraksiya
- dialektik
- iqtisadi-riyazi qruplaşdırma;
- deduksiya

12 İnkişaf etmiş ölkələrdə ÜDM-un neçə faizi maşınqayırmanın payına düşür? 01

- 60%-dən çox.
- 25-35 %;
- 10%-dən az;
- 15-20 %;
- 45-55 %;

13 İnkişaf etməkdə olan ölkələrdə ÜDM-un neçə faizi maşınqayırmanın payına düşür? 01

- 15-20 %;
- 10%-dən az;
- 25-35 %;
- 45-55 %;
- 60%-dən çox.

14 İnkişaf etməmiş ölkələrdə ÜDM-un neçə faizi maşınqayırmanın payına düşür? 01

- 45-55 %;
- 10%-dən az;
- 15-20 %;
- 25-35 %;
- 60%-dən çox.

15 Maşınqayırma kompleksinin tərkibində neçə sahə olur? 01

- 60.0
- 40.0
- 70.0
- 50.0
- 30.0

16 «Texnika» və «maşın» anlayışlarının biri-birindən fərqi nədir? 01

- doğru cavab yoxdur
- texnika əmək alətlərinin məcmusudur;
- onlar arasında fərq yoxdur;
- “Maşın” anlayışı “texnika” anlayışına nisbətən genişdir;
- texnika “maşın”ların tərkib hissələrindən biridir;

17 Aşağıdakılardan hansı maşınqayırma sənayesində metal emal edən avadanlıqlar qrupuna aid deyil?
01

- birləşmiş.
- pəstahlama;
- torna;
- burğu-deşmə və içyonuş;
- pardaxlama-tamamlama;

18 Aşağıdakılardan hansı maşınqayırma sənayesində metal emal edən avadanlıqlar qrupuna aid deyil?
01

- doqrama kimi qrup.
- diş və yivəçan;
- frezer;
- rezak;
- düzyonuş, iskənə və dartma,

19 Maşınların istehsalı prosesindəki əlaqələri, qanun və qanunauyğunluqları nə öyrənir? 01

- maşınqayırmanın iqtisadiyyatı elmi;
- mikroiqtisadiyyat elmi;
- maşınqayırma texnikası;

- maşınqayırma texnologiyası
- mezoiktisadiyyat elmi;

20 Aşağıdakılardan hansı maşınqayırma texnologiyasının mərhələsinə aid deyil? 01

- maşınların yığılması mərhələləridirlər.
- metalın təzyiqlə emalı;
- hazırlıqların (pəstahların) istehsalı;
- maşınqayırmada istehsal tsiklının müəyyənləşdirilməsi;
- tökmələrin (töküklərin) istehsalı;

21 Support torna dəzgahı ilk dəfə harda tətbiq olunub? 02

- XVIII əsrin sonunda Almaniyada.
- XVIII əsrin əvvəllərində ABŞ-da;
- XVIII əsrin əvvəllərində İngiltərədə;
- XVIII əsrin əvvəllərində Rusiyada;
- XVIII əsrin sonunda Rusiyada;

22 “İstehsal prosesi” və “Texnoloji prosesi” anlayışları: 01

- “İstehsal prosesi” “Texnoloji prosesi”n tərkib hissəsidir.
- onlar arasında əlaqə yoxdur;
- “Texnoloji prosesi” anlayışı genişdir;
- “İstehsal prosesi” anlayışı genişdir;
- onlar sinonim anlayışlardır;

23 Maşınqayırma texnologiyasının başlanğıcı, ilkin mərhələsi hansıdır? 02

- metalın qaynaq edilməsi;
- metalın təzyiqlə emalı;
- pəstahların istehsalı;
- töküklərin istehsalı;
- Metalın kəsmə yolu ilə emalı;

24 Metalın təzyiqlə emalının əsas növlərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- ştemplama.
- yayma;
- çəkmə;
- süzmə;
- sərbəst döymə;

25 Maşınqayırma texnologiyasında daha böyük «xüsusi çəki»yə malik olanlar metalın təzyiqlə emalının hansı növləridir? 02

- yayma və çəkmə;
- presləmə və dartma ;
- ştemplama və çəkmə;
- sərbəst döymə və ştemplama;
- yayma və sərbəst döymə;

26 Hansı materialın kəsilməsində metal elektrodlardan istifadə edilir? 02

- qalınlığı 35 mm-ə qədər olan materialın kəsilməsində;
- qalınlığı 40 mm-ə qədər olan materialın kəsilməsində;

- qalınlığı 30 mm-ə qədər olan materialın kəsilməsində;
- qalınlığı 20 mm-ə qədər olan materialın kəsilməsində;
- qalınlığı 20 mm-dən çox olan materialın kəsilməsində;

27 Hansı materialın kəsilməsində kömür elektrodlardan istifadə edilmir? 02

- qalınlığı 35 mm-ə qədər olan materialın kəsilməsində;
- qalınlığı 40 mm-ə qədər olan materialın kəsilməsində;
- qalınlığı 30 mm-dən çox olan materialın kəsilməsində;
- qalınlığı 20 mm-dən çox olan materialın kəsilməsində;
- qalınlığı 20 mm-dən az olan materialın kəsilməsində;

28 Aşağıdakı prinsiplərdən hansı istehsalın təşkili prinsiplərinə aid deyil?

- paralellik prinsipi;
- fasiləsizlik prinsipi;
- mütnasiblik prinsipi;
- bərabərlik prinsipi;
- ahəngdarlıq prinsipi;

29 İstehsal tsikli nədir?

- xammalın əsas köməkçi və xidmətedici sexlərdədə olma vaxtıdır;
- xammalın əsas sexdə olma vaxtıdır;
- xammalın istehsala daxil olduğu andan onun istehlakına qədər olan vaxt intervalıdır;
- xammalın istehsala daxil olduğu andan hazır məhsula çevrilməsinə qədər olan vaxt intervalıdır;
- xammalın əsas və köməkçi sexdə olma vaxtıdır;

30 Əmək cisminin hansı hərəkət formasında istehsal tsikli daha qısa olur?

- paralel
- paralel-qarışıq
- qarışıq
- ardıcıl
- ardıcıl-qarışıq

31 Məhsulun hazırlanmasında maşınqayırma müəssisəsində aşağıdakı sexlərindən hansı əsas sex hesab edilir?

- tara sexi
- təmir sexi
- alət sexi
- yığma sexi
- enerji sexi

32 İstehsal prosesləri təşkili üsuluna görə necə qruplaşdırılır?

- kütləvi, fərdi, seryalı;
- dəstəli, fərdi, kütləvi;
- dəstəli, seryalı, axınlı;
- fərdi, dəstəli, axınlı;
- kütləvi, fərdi, axınlı;

33 İstehsalın təşkilinin hansı üsulu iqtisadi cəhətdən daha səmərəlidir?

- avtomatlaşdırılmış çevik istehsal

- dəstəli
- fərdi
- axınlı
- dəstəli-fərdi

34 İstehsal prosesləri təşkilı tipinə görə necə qruplaşdırılır?

- dəstəli, kütləvi, seryalı.
- fərdi, dəstəli, kütləvi;
- fərdi, dəstəli, axınlı;
- fərdi, seryalı, kütləvi;
- fərdi, kütləvi, axınlı;

35 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin axınlı üsuluna aid deyil?

- ayrı-ayrı əməliyyatların icrası üçün iş yerlərinin dəqiq ixtisaslaşması;
- istehsal prosesinin fasiləsizliyinin səviyyəyə yüksək olması;
- avadanlıqların texnoloji xəritəyə müvafiq olaraq yerləşdirilməsi;
- yalnız universal avadanlıqlardan istifadə;
- istehsal prosesinin böyük sayda əməliyyatlara bölünməsi;

36 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin dəstəli üsuluna aid deyil?

- bir neçə növ materialın eyni zamanda emalı.
- eyni tip avadanlıqların əsasən qrup halında yerləşdirilməsi;
- emal olunacaq materialın istehsala partiyalarla buraxılması;
- ayrı-ayrı əməliyyatların icrası üçün iş yerlərinin dəqiq ixtisaslaşması;
- bir iş yerinə bir neçə əməliyyatın təhkim edilməsi;

37 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin fərdi üsuluna aiddir?

- istehsal prosesinin fasiləsizliyinin səviyyəyə yüksək olması.
- avadanlıqların texnoloji xəritəyə müvafiq olaraq yerləşdirilməsi;
- ayrı-ayrı əməliyyatların icrası üçün iş yerlərinin dəqiq ixtisaslaşması;
- istehsalı təkrar olunmayan geniş nomenklaturanın olması;
- emal olunacaq materialın istehsala partiyalarla buraxılması;

38 Aşağıdakılardan hansı istehsal tsiklinin azaldılmasının əsas istiqamətlərinə aid deyil?

- texnologiyanın təkmilləşdirilməsi;
- təbii proseslərin süni üsulların köməyi ilə sürətləndirilməsi;
- nəqliyyat və nəzarət əməliyyatlarının texnoloji əməliyyatlarla səmərəli şəkildə əlaqələndirilməsi;
- məhsulun fondtutumunun azaldılması.
- növbələrarası fasilələrin azaldılması məqsədilə müəssisənin iş rejiminin təkmilləşdirilməsi;

39 İstehsal prosesləri mürəkkəblilik dərəcəsinə görə necə təsnifləşdirilir?

- əsas, köməkçi və fərdi istehsal prosesləri;
- mexaniki və fiziki-kimyəvi istehsal prosesləri;
- əsas, köməkçi və xidmətedici istehsal prosesləri;
- sintetik, analitik və birbaşa istehsal prosesləri;
- dəstəli, fərdi və əsas istehsal prosesləri;

40 İstehsalın təşkilinin formalarına nə aid deyil ?

- düz xətlı forma.

- texnoloji forma;
- predmet forması;
- analitik forma;
- fərdi forma;

41 Maşınqayırma müəssisələrində stehsal tsiklinin uzunluğu göstəricisindən nə üçün istifadə olunur?

- satış kanallarını müəyyən etmək üçün istifadə edilir.
- məhsulun maliyyə vəziyyətini qiymtləndirərkən istifadə olunur;
- müəssisənin istehsal edilən məhsulların keyfiyyətini qiymtləndirərkən istifadə olunur;
- bitməmiş istehsalın həcmi hesablayarkən istifadə olunur;
- kollektivin sosial inkişafını planlaşdırarkən istifadə edilir;

42 Əməliyyatın tempi:

- materialın və ya materiallar partiyasının əməliyyatda qaldığı vaxtı özündə əks etdirir.
- vaxt vahidi ərzində istehsal edilmiş detallara sərf olunan əməlin kəmiyyətini əks etdirir;
- vaxt vahidi ərzində istehsal edilmiş detalların sayını əks etdirir;
- vaxt vahidi ərzində əməliyyata daxil olan detalların sayını əks etdirir;
- vaxt vahidi ərzində əməliyyatda iştirak edən işçilərin sayını əks etdirir;

43 Əməliyyatın taktı:

- vaxt vahidi ərzində əməliyyata daxil olan detalların sayını əks etdirir;
- müəssisədə bir gündə istehsal edilmiş detalların sayını əks etdirir.
- əməliyyatda iştirak edən işçilərin sayını əks etdirir;
- əməliyyata daxil olan materialların sayını özündə əks etdirir;
- materialın və ya materiallar partiyasının əməliyyatda qaldığı vaxtı özündə əks etdirir;

44 Məhsulun hazırlanmasındakı roluna görə istehsal prosesi:

- normal, cari və perspektiv istehsal proseslərinə ayrılır.
- fərdi, dəstəli və axınlı istehsal proseslərinə ayrılır;
- fərdi, kütləvi və seriyalı istehsal proseslərinə ayrılır;
- əsas, köməkçi və xidmətedici istehsal proseslərinə ayrılır;
- əmək, təbii və fərdi istehsal proseslərinə ayrılır;

45 İstehsal prosesinə nə daxildir?

- təbii proseslər.
- xidmətedici əmək prosesi;
- köməkçi əmək prosesi;
- tədavül prosesi;
- əsas əmək prosesi;

46 İstehsalın təşkilinin hansı prinsipi müəssisənin ayrı-ayrı bölmələri və iş yerləri arasında əməyin peşələrə görə düzgün ixtisaslaşmasını və onlar arasındakı kooperasiyasını əks etdirir? 02

- fasiləsizlik prinsipi
- mütənasiblik prinsipi
- paralellik prinsipi
- ixtisaslaşma prinsipi
- düzxətlik prinsipi

47 İstehsalın təşkilinin hansı prinsipi xammal, material və ya yarımfabrikatın istehsala buraxılıb hazır

məhsul alınana qədər onların ən qısa yolunun təmin edilməsinə əsaslanır? 02

- fasiləsizlik prinsipi
- mütənasiblik prinsipi
- paralellik prinsipi
- düzxətlik prinsipi
- ixtisaslaşma prinsipi

48 İstehsalın təşkilinin hansı prinsipi müəyyən məhsulun istehsalı ilə əlaqədar istehsal prosesinin ayrı-ayrı mərhələlərinin eyni zaman kəsiyində, yəni paralel olaraq həyata keçirilməsini nəzərdə tutur? 02

- fasiləsizlik prinsipi
- mütənasiblik prinsipi
- ixtisaslaşma prinsipi
- paralellik prinsipi
- düzxətlik prinsipi

49 İstehsalın təşkilinin hansı prinsipi müəssisənin qarşılıqlı əlaqəli və biri-birindən asılı olan bölmələrinin vaxt vahidi ərzində mümkün olan bərabər məhsuldarlığını nəzərdə tutur? 02

- fasiləsizlik prinsipi
- ixtisaslaşma prinsipi
- paralellik prinsipi
- mütənasiblik prinsipi
- düzxətlik prinsipi

50 İstehsalın təşkilinin hansı prinsipi əməliyyatlararası fasilələrin maksimum ixtisar edilməsini nəzərdə tutur? 02

- ixtisaslaşma prinsipi
- mütənasiblik prinsipi
- paralellik prinsipi
- fasiləsizlik prinsipi
- düzxətlik prinsipi

51 İstehsalın təşkilinin hansı prinsipi müəyyən miqdar məhsulun hazırlanması üzrə istehsal prosesi və onu təşkil edən ayrı-ayrı tərkib hissələrinin eyni vaxtdan bir təkrar olunmasına əsaslanır? 02

- fasiləsizlik prinsipi
- mütənasiblik prinsipi
- ixtisaslaşma prinsipi
- ahəngdarlıq prinsipi
- düzxətlik prinsipi

52 Sənayenin elmi-texniki tərəqqini təmin edən sahələrinə hansı aid deyil?

- kimiya sənayesi
- neft-kimiya sənayesi
- elektroenergetika sənayesi
- yeyinti sənayesi
- maşınqayırma sahəsi

53 Maşınqayırma:

- nəqliyyat və qurğular istehsal edən sahədir.

- istehsal vasitələri istehsal edən sahədir;
- əmək vasitələri istehsal edən sahədir;
- maşın və avadanlıqlar istehsal edən sahədir;
- əmək jisimləri istehsal edən sahədir;

54 Maşınqayırma elmi-texniki tərəqqinin.....

- texniki-iqtisadi göstərijisidir
- təkamül başlanğıcıdır;
- alternatividir;
- bələdçisidir;
- nəticəsidir;

55 Maşınqayırma elmi-texniki tərəqqinin....

- mərhələlərindən biridir
- tərkib hissəsidir;
- davamıdır;
- maddi əsasıdır;
- analoqudur;

56 Maşınqayırma iqtisadiyyatın

- xammal bazalarından biridir;
- fondyaradan sahələrindən biridir;
- mühüm istehsal infrastrukturudur
- aqrar sektoruna xidmət edən sahəsidir;
- müstəqil sahələrindən biridir;

57 Maşınqayırmanın təkamül tarixinin başlanğıcı

- elmi-texniki inqilabdan sonra.
- elm məhsuldar qüvvələrin ünsürünə çevrildə;
- elmi-texniki inqilabdan sonra;
- maşının maşınla istehsal olunduğu vaxtdan;
- elmlə texnika vəhdət təşkil etdiyi vaxtdan;

58 Azərbaycan neft maşınqayırması nə vaxtdan başlayaraq neft sənayesinin xarici ölkələrdən asılılığının aradan qaldırılmasında xüsusi rol oynamışdır? 02

- XX əsrin 60-cı illərdən
- XX əsrin 20-cu illərdən
- XX əsrin 25-ci illərdən
- XX əsrin 30-cü illərdən
- XX əsrin 42-ci illərdən

59 8. Maşınqayırma dünyada ilk dəfə nə vaxt hansı ölkədə formalaşmağa başlamışdır? 01

- XVIII əsrdə İngiltərədə
- XVIII əsrdə Rusiyada
- XVIII əsrdə ABŞ-da
- XVIII əsrdə Böyük Britaniyada
- XVIII əsrdə Fransada

60 9. Azərbaycanda maşınqayırmanın inkişafının ikinci mərhələsi nə vaxtdan başlayıb? 01

- keçən əsrin 75-ci illərdən
- keçən əsrin 30-cu illərdən
- keçən əsrin 40-cı illərdən
- keçən əsrin 60-cı illərdən
- keçən əsrin 70-ci illərdən

61 10. Müharibə illərində (1941-1945-ci illər) Azərbaycanda maşınqayırma sənayesində istehsalın həcmi neşə faiz artmışdır? 02

- 0.39
- 0.35
- 0.36
- 0.37
- 0.38

62 11. Azərbaycanın maşınqayırma zavodları nə vaxtdan bütünlükdə «mülki məhsul» istehsalına keçməyə başladı? 01

- 1950-ci ildən;
- 1945-ci ildən;
- 1944-cü ildən;
- 1943-cü ildən;
- 1948-ci ildən;

63 12. Bakı elektrik maşınqayırma zavodu (BEMZ) ilk güc transformatorunu nə vaxt istehsal edib? 01

- 1950-ci ildən;
- 1945-ci ildən;
- 1942-ci ildən;
- 1947-ci ildən;
- 1948-ci ildən;

64 Bütün ictimai fəaliyyət növlərində insan əməyinin texniki cəhətdən silahlandırılan sahə hansıdır? 01

- metallurgiya sənayesi.
- yüngül sənaye;
- yeyinti sənayesi;
- maşınqayırma sənayesi;
- ölkənin təhsil sahəsi;

65 14. Bütünlükdə iqtisadiyyatın, o cümlədən onun ayrı-ayrı qeyri-sənaye sektorlarının inkişafında, bunların maddi-texniki bazalarının modernləşdirilməsində müstəsna rola və əhəmiyyətə malik sahə hansıdır? 01

- metallurgiya sənayesi.
- yüngül sənaye;
- yeyinti sənayesi;
- maşınqayırma sənayesi;
- ölkənin təhsil sahəsi;

66 15. Keçən əsrin 50-ci illərinin sonuna olan dövrlərdə Azərbaycan maşınqayırmasının hansı sahəsi daha çox inkişaf etmişdir? 01

- Yüngül, yeyinti və məişət cihazları
- energetika;

- elektrotexnika;
- neft maşınqayırması;
- Traktor və kənd təsərrüfatı;

67 1. Sənaye sahələri hansı əlamətlərə görə təsnifləşdirilir?

- texnoloji istehsal üsuluna, məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına, əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə, inkişaf səviyyəsinə görə.
- texnoloji istehsal üsuluna, əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə, inkişaf səviyyəsinə, iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;
- məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına, işçi qüvvəsinin sayına, idarəçilik və təbəçilik əlamətinə, inkişaf səviyyəsinə görə;
- məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına, əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə, idarəçilik və təbəçilik əlamətinə, iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;
- texnoloji istehsal üsuluna, əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə, inkişaf səviyyəsinə, iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;

68 2. Sənaye sahələri hansı əlamətə görə təsnifləşdirilmir?

- texnoloji istehsal üsuluna görə;
- əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə görə;
- məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına görə;
- istehsal edilən məhsulların istehlak yerinə görə.
- iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;

69 3. Maşınqayırma sahəsi nədir?

- eyni ərazidə yerləşən və müxtəlif məhsul istehsal edən müəssisələrin cəmi;
- texniki xarakteristikasına görə həmcins materiallar istehlak edən müəssisələrin məcmusudur;
- məhsulunun iqtisadi təyinatı, texnoloji istehsal üsulu, heyətinin peşə tərkibinə görə eyni olan müəssisələrin məcmusudur.
- xammalı kompleks emal edən müəssisələrin məcmusudur;
- istehsalın təşkili metodları və ictimai təşkili formaları oxşar olan müəssisələrin məcmusudur;

70 4. Maşınqayırmanın sahə quruluşu nədir?

- maşınqayırmaya daxil olan müəssisələrin ardıcılığıdır.
- maşınqayırma müəssisələri arasındakı qarşılıqlı kooperasiya əlaqələrini əks etdirən göstəricidir.
- maşınqayırma sahələri arasındakı qarşılıqlı istehsal əlaqələrinin həcmi əks etdirən kəmiyyətdir.
- maşınqayırmanın tərkibinə daxil olan sahələr və istehsallar arasındakı kəmiyyət nisbətidir.
- maşınqayırmanın digər sahələrlə əlaqələrinin əks etdirən göstəricidir.

71 5. Maşınqayırma sənayesi əmək bölgüsünün hansı formasında yaranmışdır?

- texnoloji əmək bölgüsü;
- fərdi əmək bölgüsü;
- ümumi əmək bölgüsü;
- xüsusi əmək bölgüsü;
- texniki əmək bölgüsü;

72 6. Maşınqayırma sahəsinə daxil olan müəssisələr aşağıdakı şərtlərdən hansına cavab vermir?

- həmcins xammal və material istehlak edirlər;
- mərhələlərdən biridir
- xüsusi peşə-ixtisas tərkibinə malik mühəndis-texniki və fəhlə kadrlara malik olurlar;
- iş şəraitinin ümumi cəhətlərinə görə fərqlənir.
- Maşınqayırma iqtisadiyyatın

73 7. Maşınqayırma sahəsinə daxil olan müəssisələr aşağıdakı şərtlərdən hansına cavab verməlidir?

- iş şəraitinin ümumi cəhətlərinə görə fərqlənirlər.
- mühüm istehsal infrastrukturudur
- aqrar sektoruna xidmət edən sahəsidir;
- xammal bazalarından biridir;
- Maşınqayırmanın təkamül tarixinin başlanğıcı

74 8. Sahənin bütünlükdə sənayeni (və ya digər sahəni) inkişaf sürətinə görə qabaqlama əmsalı necə hesablanır?

- sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinin əmək məhsuldarlığına nisbəti kimi.
- sahənin planlaşdırılan inkişaf səviyyəsinin sahənin faktiki inkişaf səviyyəsinə nisbəti kimi;
- sahənin planlaşdırılan inkişaf səviyyəsinin işçilərin siyahı sayına nisbəti kimi;
- hər hansı sənaye sahəsinin inkişaf sürətinin sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinə nisbəti kimi;
- sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinin əsas fondların dəyərində nisbəti kimi;

75 9. Aşağıdakı hansı göstəricilərdən maşınqayırmanın sahə quruluşunu təhlil etmək üçün istifadə edirlər?

- maşınqayırma sahələrində çalışan işçilərin əmək məhsuldarlığı göstəricisindən;
- maşınqayırma sahələrinin rəqabət qabiliyyətlilik göstəricisindən;
- maşınqayırma sahələrindəki fondverimi göstəricisindən;
- sahənin qabaqlama əmsalı.
- maşınqayırma sənayesinin rentabellik göstəricisindən;

76 10. Aşağıdakı hansı göstəricilərdən maşınqayırmanın sahə quruluşunu təhlil etmək üçün istifadə edilmir?

- sahənin qabaqlama əmsalı.
- maşınqayırmada işləyənlərin ümumi sayında bu və ya başqa sahədə işləyənlərin xüsusi çəkisi;
- maşınqayırmanın ümumi məhsul buraxılışı həcmində ayrı-ayrı sahələrin məhsul buraxılışının xüsusi çəkisi;
- maşınqayırma sahələrindəki fondverimi göstəricisindən;
- maşınqayırmanın əsas istehsal fondlarının ümumi dəyərində sahənin əsas istehsal fondları xüsusi çəkisi;

77 11. Sənaye sahələri əmək predmetinə təsiretmə xarakterinə görə necə təsnifləşdirilir?

- «A» və «B» qrupuna daxil olan sənaye sahələri.
- yüngül və yeyinti sənayesi;
- hasilat sənayesi və balıq sənayesi;
- hasilat və emal sənayesi;
- yüngül və ağır sənaye;

78 12. Sənaye sahələri məhsulun iqtisadi təyinatına görə necə təsnifləşdirilir?

- hasilat və emal sənayesi sahələri.
- qida məhsulları və elektrik avadanlıqları istehsal edən sahələr;
- tikinti materialları və maşın və avadanlıqlar istehsalı sahələri;
- istehsal vasitələri və istehlak şeyləri istehsal edən sahələr;
- yüngül və ağır sənaye;

79 13. Maşınqayırmanın sahə quruluşuna təsir edən amillər

- kombinləşmə və kooperasiyalaşdırmanın genişlənməsi
- əmək jissimlərindən məsrəf normaları;

- istehsalın səmərəli təşkili formaları;
- elmi-texniki tərəqqi, sahələrin inkişaf sürətləri, onların məhsullarına təklifin səviyyəsi;
- istehsala xidmət sferalarının artım sürəti;

80 14. Maşınqayırmanın sahə quruluşuna hansı amil təsir göstərmir?

- elmi-texniki tərəqqinin sürətinin artması;
- istehsalın ixtisaslaşmasıdırılmasının dərinləşdirilməsi;
- istehsalın təmərküzləşmə səviyyəsinin yüksəlməsi;
- idarəetmənin sosial-mənəvi metodlarının tətbiqinin genişləndirilməsi.
- xalqın maddi rifahının və mədəni səviyyəsinin artımı;

81 15. Hansı təsnifat əlamətinə görə sənaye müəssisələri hasilat və emal sənayesi qruplarına bölünür?

- istehsal edilən məhsulların istehlak yerinə görə.
- əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə görə;
- texnoloji istehsal üsuluna görə;
- məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına görə;
- iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;

82 16. Aşağıdakılardan hansı hasiledici sənaye sahəsinə aid deyil?

- kimiyəvi xammal hasilatı.
- neft hasilatı;
- apatit hasilatı;
- ağac məmulatları istehsalı;
- tikinti materialları istehsalı;

83 17. Hansı təsnifat əlamətinə görə sənaye müəssisələri hasiledici və emaledici qruplara bölünür?

- istehsal edilən məhsulların istehlak yerinə görə
- idarəçilik və tabeçilik əlamətinə görə;
- məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına görə;
- əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə görə;
- iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;

84 18. Sənaye müəssisələrinin hansı təsnifat əlamətinə görə sahəyə xas olan əsas və dövriyyə fondlarının quruluşlarındakı ümumilik və fərqlər, sahənin istehsal etdiyi məhsulun material, enerji, əmək və elm tutumluğunun dərəcəsi, istehsal tiplərindən hansının üstünlüyü və istehsalın ictimai təşkili forması və səviyyəsi nəzərə alınır?

- istehsal edilən məhsulların istehlak yerinə görə
- əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə görə;
- məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına görə;
- iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;
- idarəçilik və tabeçilik əlamətinə görə;

85 19. Hər hansı sənaye sahəsinin inkişaf sürəti necə hesablanır?

- sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinin əmək məhsuldarlığına nisbəti kimi.
- sahənin planlaşdırılan inkişaf səviyyəsinin işçilərin siyahı sayına nisbəti kimi;
- hər hansı sənaye sahəsinin inkişaf sürətinin sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinə nisbəti kimi;
- sahənin planlaşdırılan inkişaf səviyyəsinin sahənin faktiki inkişaf səviyyəsinə nisbəti kimi;
- sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinin əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi;

86 20. Aşağıdakılardan hansı məhsuldar qüvvələrin yerləşdirilməsi və ərazi üzrə təşkili prinsiplərinə təminat verən, təsir edən demoqrafik amillərə aid deyil? 01

- regionun əmək resursları və məşğulluq səviyyəsi;
- texniki peşələr üzrə ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinin mövcudluğu;
- regionda məskunlaşmış əhəlinin yaş-cins tərkibi;
- inşa olunacaq müəssisənin ətraf mühitə təsiri.
- əmək qabiliyyətli əhəlinin peşə-ixtisas tərkibi.

87 21. Aşağıdakılardan hansı məhsuldar qüvvələrin yerləşdirilməsi və ərazi üzrə təşkili prinsiplərinə təminat verən, təsir edən təbii-coğrafi amillərə aid deyil? 01

- təbiətdən istifadə ilə bağlı itkilərin bərpasına çəkiləcək xərclər;
- xammal, enerji və su ehtiyatları;
- faydalı qazıntılar;
- regionda məskunlaşmış əhəlinin yaş-cins tərkibi;
- münasib relyefə malik torpaq sahəsinin mövcudluğu;

88 82. Aşağıdakılardan hansı məhsuldar qüvvələrin yerləşdirilməsi və ərazi üzrə təşkili prinsiplərinə təminat verən, təsir edən sosial-iqtisadi amillərə aid deyil? 01

- regionda işsizlik səviyyəsi.
- ekologiyaya təsirin yükü;
- əhəlinin sosial tərkibi, sosial qrupların kəmiyyət nisbəti;
- istehsal olunacaq məhsula regionun özündə tələbatın həcmi;
- regionda sosial infrastrukturunun inkişaf səviyyəsi;

89 83. Aşağıdakılardan hansı məhsuldar qüvvələrin yerləşdirilməsi və ərazi üzrə təşkili prinsiplərinə təminat verən, təsir edən texniki-iqtisadi amillərə aid deyil? 01

- əlaqəli sahələrin istehsal potensialı.
- regionun ixtisaslaşma istiqaməti və səviyyəsi;
- sənaye istehsalının təmərküzləşmə dərəcəsi;
- regionda sosial infrastrukturunun inkişaf səviyyəsi;
- elmi-texniki tərəqqi;

90 84. Aşağıdakılardan hansı məhsuldar qüvvələrin yerləşdirilməsi və ərazi üzrə təşkili prinsiplərinə təminat verən, təsir edən nəqliyyat amillərinə aid deyil? 01

- istehsal infrastrukturunu – rabitə və s.;
- yükdaşınmalar üçün həmsərhəd ölkələrə çıxış imkanları.
- nəqliyyat sektorunun (avtomobil, dəmir yolu, su və s.) quruluşu;
- sənaye istehsalının təmərküzləşmə dərəcəsi;
- istehsal infrastrukturunu – yol, enerji (kənardan), nəqliyyat və s.;

91 85. Sənaye istehsalının yerləşdirməsinin əsas prinsiplərinə nələr daxildir?

- hərbi sənayenin üstün inkişafını təmin edən ərazilərə meyl etmə, yalnız valyutaya satıla bilən məhsulların regionlar üzrə yerləşdirilməsi
- istehsalın yaşayış yerlərindən uzaqlaşdırılması, ölkənin ərazisi üzrə bircərərdə yerləşdirilməsi.
- iqtisadiyyatın beynəlmilləşdirilməsi və beynəlxalq əmək bölgüsündə iştirakın zəruriliyi, təmərküzləşmənin sürətləndirilməsi.
- istehsalın xammal mənbələrinə və istehlak rayonlarına yaxınlaşdırılması, ölkənin ərazi üzrə bircərərdə yerləşdirilməsi

- ixtisasız fəhlələrin və işsizlərin az olduğu rayonlara meylectmə, xarici bazarda rəqabət apara biləcək məhsulların istehsalı, xammalın olub-olmamasından asılı olmayaraq ucuz işçi qüvvəsi regionlarına üstünlük verilməsi

92 Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının yerləşdirməsinin əsas prinsiplərinə daxil deyil? 01

- iqtisadi rayonlar arasında səmərəli əmək bölgüsü və onların təssərfatlarının kompleks inkişafı.
 istehsalın xammal mənbələrinə və istehlak rayonlarına yaxınlaşdırılması;
 iqtisadiyyatın beynəlmilləşdirilməsi və beynəlxalq əmək bölgüsündə iştirakın zəruriliyi;
 istehsalın yaşayış yerlərindən uzaqlaşdırılması;
 sənaye istehsalının ölkənin ərazi üzrə dirqərdarda yerləşdirilməsi;

93 Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının yerləşdirməsinin əsas prinsiplərinə daxil deyil? 01

- iqtisadi rayonlar arasında səmərəli əmək bölgüsü və onların təssərfatlarının kompleks inkişafı.
 ölkənin xarici təcavüzdən müdafiəsi və ətraf mühitin qorunması;
 iqtisadiyyatın beynəlmilləşdirilməsi və beynəlxalq əmək bölgüsündə iştirakın zəruriliyi;
 xammalın olub-olmamasından asılı olmayaraq ucuz işçi qüvvəsi regionlarına üstünlük verilməsi;
 istehsalın xammal mənbələrinə və istehlak rayonlarına yaxınlaşdırılması;

94 88. Sənaye istehsalının yerləşdirməsinin hansı prinsipinə riayət olunmaqla ölkənin iqtisadi rayonlarının sosial-iqtisadi inkişafının tarazlığını təmin edir, onların təbii resurslarından və əmək ehtiyatlarından səmərəli istifadə məsələsini həll edir? 01

- sənaye istehsalının ölkənin ərazi üzrə dirqərdarda yerləşdirilməsi;
 istehsalın yaşayış yerlərindən uzaqlaşdırılması;
 istehsalın xammal mənbələrinə və istehlak rayonlarına yaxınlaşdırılması;
 iqtisadiyyatın beynəlmilləşdirilməsi və beynəlxalq əmək bölgüsündə iştirakın zəruriliyi;
 iqtisadi rayonlar arasında səmərəli əmək bölgüsü və onların təssərfatlarının kompleks inkişafı.

95 89. Sənaye istehsalının yerləşdirməsinin hansı prinsipinə riayət olunması müəssisələrin ixtisaslaşma səviyyəsini və onların optimal ölçüsünü müəyyən edir? 01

- iqtisadi rayonlar arasında səmərəli əmək bölgüsü və onların təssərfatlarının kompleks inkişafı.
 istehsalın yaşayış yerlərindən uzaqlaşdırılması;
 iqtisadiyyatın beynəlmilləşdirilməsi və beynəlxalq əmək bölgüsündə iştirakın zəruriliyi;
 istehsalın xammal mənbələrinə və istehlak rayonlarına yaxınlaşdırılması;
 sənaye istehsalının ölkənin ərazi üzrə dirqərdarda yerləşdirilməsi;

96 30. Aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı xammal mənbələrinə yaxın rayonlarda yerləşdirilməlidir?

- yeyinti sənayesi müəssisələri;
 süni liflər istehsal edən müəssisələr;
 kimya müəssisələri;
 qara və əlvan metallurgiya.
 neft emalı müəssisələri;

97 91. Aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı enerji mənbələrinə yaxın rayonlarda yerləşdirilməlidir?

- qara və əlvan metallurgiya müəssisələri.
 mebel istehsalı müəssisələri;
 pambıqtəmizləmə müəssisələri;
 ilkin aluminium istehsal edən müəssisələr;
 neft emalı müəssisələri;

98 92. Aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı istehlak rayonuna yaxın yerləşdirilməlidir?

- qara və əlvan metallurgiya müəssisələri.
- mebel istehsalı müəssisələri;
- pambıqtəmizləmə müəssisələri;
- neft emalı müəssisələri;
- ilkin aluminium istehsal edən müəssisələr;

99 93. Nəqliyyat amilinin təsirini nəzərə alaraq aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı xammal mənbələrinə yaxın rayonlarda yerləşdirilməməlidir?

- qara və əlvan metallurgiya.
- pambıqtəmizləmə müəssisələri;
- əsas kimya müəssisələri;
- neft emalı müəssisələri;
- maşınqayırmanın metal-tutumlu istehsalları;

100 94. Nəqliyyat amilinin təsirini nəzərə alaraq aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı enerji mənbələrinə yaxın rayonlarda yerləşdirilməməlidir?

- yüngül metallar (alüminium və.s) istehsalları.
- elektrokimya müəssisələri;
- elektrometallurgiya müəssisələri;
- pambıqtəmizləmə müəssisələri;
- süni liflər istehsal edən müəssisələr;

101 95. Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir etmir? 01

- istehsalın kombinəlməsi;
- kooperasiyalaşma;
- istehsalın ixtisaslaşması;
- korporasiyalaşma;
- istehsalın təmərküzləşdirilməsi;

102 96. Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir etmir? 01

- avtomatlaşdırmanın inkişafı;
- kooperasiyalaşma;
- kimyalaşdırmanın inkişafı;
- korporasiyalaşma;
- elektriklişdirmənin inkişafı;

103 97. Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir etmir? 01

- avtomatlaşdırmanın inkişafı;
- kooperasiyalaşma;
- kimyalaşdırmanın inkişafı;
- özəlləşdirmənin sürəti;
- elektriklişdirmənin inkişafı;

104 98. Aşağıdakı amillərdən hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir edir? 01

- istehsalın təşkili prinsipləri;
- istehsalın təşkili tipləri;
- istehsalın təşkili üsulları;

- ett-nin istiqamətləri;
- mexaniki amillər;

105 99. Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir etmir? 01

- E) demoqrafik amillər;
- ett-nin istiqamətləri;
- nəqliyyat amili;
- istehsalın təşkili üsulları;
- istehsalın ictimai təşkili formaları;

106 40. Sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir edən amillərin hansının təsiri nəticəsində müxtəlif növ materialdan eyni məhsul alınması imkanı yaranır? 01

- avtomatlaşdırmanın inkişafı;
- kooperasiyalaşma;
- elektirikləşdirmənin inkişafı;
- kimyalaşdırmanın inkişafı;
- korporasiyalaşma;

107 101. Aşağıdakı amillərdən hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir etmir? 01

- təbii amillər;
- demoqrafik amillər;
- texniki amillər;
- nəqliyyat amili;
- mexaniki amillər;

108 102. Aşağıdakı amillərdən hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir edir? 01

- istehsalın təşkili prinsipləri;
- istehsalın təşkili tipləri;
- istehsalın təşkili üsulları;
- istehsalın ictimai təşkili formaları;
- mexaniki amillər;

109 103. Sənaye müəssisələrinin ərazi üzrə yerləşdirilməsində aşağıdakı amillərdən hansı nəzərə alınmır? 01

- əhəlinin dini etiqatı;
- su enerjisinin istifadə olunması mümkünlüyü;
- faydalı qazıntının istifadə olunması mümkünlüyü;
- istehsalın təşkili üsulları;
- təbii su yolunun mövcudluğu;

110 104. Sənaye müəssisələrinin ərazi üzrə yerləşdirilməsində aşağıdakı amillərdən hansı nəzərə alınmır? 01

- istehsalın təşkili tipləri;
- əhəlinin dini etiqatı;
- istehsalın təşkili üsulları;
- özəlləşdirmənin sürəti;
- müəssisənin nizamnamə kapitalının miqdarı;

111 105. Nəqliyyat amilinin təsirini nəzərə alaraq aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı istehlak

rayonuna yaxın yerləşdirilməməlidir?

- pambıq parça müəssisələri;
- qara və əlvan metallurgiya müəssisələri.
- metalutumu az olan maşınqayırma istehsalları;
- neft emalı müəssisələri;
- mebel istehsalı müəssisələri;

112 106. Yeni tikiləcək müəssisələrin istehsal etdiyi məhsulların istehlakçıları çox olarsa, onda belə müəssisələr necə yerləşdirilməlidir? 01

- əhalinin alıcılıq qabiliyyəti yüksək olan payonlarda.
- xammal bazasına yaxın;
- əhalinin sıx yerləşdiyi rayonda;
- istehlak rayonuna yaxın;
- enerji mənbələrinə yaxın;

113 47. Sənaye istehsalının ölkə ərazisi üzrə düzgün yerləşdirməsi aşağıdakılardan hansına təsir göstərmir? 01

- təbii sərvətlərdən səmərəli istifadəyə;
- ölkə iqtisadiyyatında inhisarçılığın səviyyəsinin artmasına;
- əmək məhsuldarlığının yüksəlməsi və ictimai xərclərə qənaət əsasında istehsalın səmərəliliyini artmasına.
- şəhərlə kənd, sənaye və kənd təsərrüfatı arasındakı fərqlərin azaldılmasına;
- geniş təkrar istehsalın sürətlənməsinə;

114 1. Maşınqayırmada idarəetmə nədir?

- əmək vasitələrinin, texnoloji proseslərin təkmilləşdirilməsi, əmək cisimlərinin keyfiyyətə yaxşılaşdırılması, əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsi üzrə fasiləsiz və qanunauyğun prosesdir;
- əvvəlcədən nəzərdə tutulmuş və dərk edilmiş məqsədə nail olmaq üçün əmək kollektivinə, onların fəaliyyətinin təşkili və uzlaşdırılması işinə məqsədyönlü təsiretmə tədbirləridir
- bazardakı tələbi öyrənib, onu ödənilməsi üzrə fəaliyyətidir
- qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş bütün fəaliyyət növlərinin məcmusudur
- sənaye sahələri arasındakı qarşılıqlı istehsal əlaqələrini əks etdirən kəmiyyət nisbətidir.

115 2. Maşınqayırma müəssisəsində idarəetmə funksiyaları hansılardır?

- icarənin demokratikləşdirilməsi, planlaşdırma, təşkilətmə; operativ tənzimləmə və dispetçerləşdirmə; uçot və nəzarət
- mərkəzləşmə və qeyri-mərkəzləşmə formalarının optimal uzlaşdırılması
- planlaşdırma və proqnozlaşdırma, təşkilətmə; operativ tənzimləmə və dispetçerləşdirmə; uçot və nəzarət;
- hüquq, vəzifə və məsuliyyətin uzlaşdırılması, operativ tənzimləmə və dispetçerləşdirmə, stimullaşdırma
- bazarda tələbatın müəyyənləşdirilməsi, bazarın seqmentləşdirilməsi, inzibati və iqtisadi metodların tətbiqi

116 3. Aşağıdakılardan hansı maşınqayırma müəssisəsində idarəetmə funksiyalarına aid deyil?

- planlaşdırma
- əməyin stimullaşdırılması
- operativ tənzimləmə
- təşkilətmə
- uçot və nəzarət

117 4. İdarəetmənin metodları hansılardır?

- iqtisadi; texnoloji, operativlik

- inzibati, iqtisadi, sosial-psixoloji;
- inzibati; texnoloji;
- iqtisadi; təşkilatı;
- sosial-psixoloji, texnoloji;

118 5. İdarəetmə aparatının ən geniş yayılmış sxemi hansıdır?

- məqsədli-proqram.
- xətti;
- funksional;
- xətti-funksional;
- matris sxemi;

119 6. İdarəetmə sistemi:

- idarəetmə subyekti ilə idarə olunan obyektin məcmusudur;
- idarəetmənin strukturu, idarəetmə qərarlarının, idarəetmə kadrlarının məcmusudur;
- idarəetmə qərarlarının və idarəetmə kadrlarının məcmusudur;
- idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmənin strukturu, forma və metodlarının məcmusudur.
- idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmədə istifadə olunan texnikanın, idarəetmə qərarlarının məcmusudur;

120 7. İdarəetmədə qaşıya qoyulan məqsədlər hansı tələbə cavab verməyə bilər?

- çevik olması.
- məqsədlərin uzlaşması, vəhdətdə olması və bir-birinə zidd olmaması;
- real olması (yerinə yetirilməsinin mümkün olması);
- təhcizatçıların mənafeyinə tabe olması;
- icraçılar üçün aydın olması;

121 8. İdarəetmə prinsiplərinə aid deyil:

- İdarəetmədə əmək bölgüsü;
- Ədalət prinsipi;
- Təkbəşnaçılıq;
- koordinasiya.
- Təşəbbüskarlıq;

122 9. İdarəetmənin funksiyası olan planlaşdırmanın mərhələlərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- lisenziyalaşdırma.
- Təşəbbüskarlıq;
- koordinasiya;
- məqsədlərin müəyyən edilməsi;
- matris sxemi;

123 Bunlardan hansı müəssisənin idarəetmə mexanizminə aid olunmur?

- məlumatlar və onların işlənmə üsulları.
- idarəetmə prinsipləri və funksiyaları;
- idarəetmənin funksional quruluşu;
- istehsal fəaliyyətinin lisenziyalaşdırılması;
- iqtisadi və hüquqi qanunlar və məhdudiyyətlər;

124 11. İdarəetmənin hansı prinsipinə görə işçi çox yerdən deyil, özünün tabe olduğu şəxsdən əmr almalıdır?

- İstiqamətlərin vəhdəti prinsipi.
- İdarəetmədə əmək bölgüsü prinsipi;
- Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi;
- Təkbəşnaçılıq prinsipi;
- İntizam prinsipi;

125 12. İdarəetmənin hansı prinsipinə görə işçilər və maddi resurslar lazım olan vaxtda öz yerlərində olmalıdırlar?

- İntizam prinsipi;
- Ədalət prinsipi;
- Mərkəzləşdirmə prinsipi;
- Qayda prinsipi.
- Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi;

126 13. İdarəetmənin hansı prinsipi heyət üzvlərinin mənafeələrinin vəhdətinin nəticəsidir?

- Heyət üçün iş yerinin stabilliyi prinsipi.
- Şəxsi mənafeələrin ümumi mənafeyə tabe olması prinsipi;
- Təşəbbüskarlıq prinsipi;
- Korporativ (müttəfiqlik) əhval-ruhiyyəsi prinsipi;
- Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi;

127 14. İdarəetmənin hansı prinsipinə görə hər bir işçiyə fərq qoyulmadan və həm də hörmətlə münasibət göstərilməlidir?

- Heyətin mükafatlandırılması prinsipi.
- Təşəbbüskarlıq prinsipi;
- İdarəetmədə əmək bölgüsü prinsipi;
- Ədalət prinsipi;
- Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi;

128 15. Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin prinsiplərinə aid deyil?

- istiqamətlərin vəhdəti prinsipi.
- qayda prinsipi;
- intizam prinsipi;
- ahəngdarlıq prinsipi;
- ədalət prinsipi;

129 16. Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin prinsiplərinə aiddir?

- paralellik prinsipi.
- düzxətlik prinsipi;
- avtomatlaşdırma və mexanikləşdirmə prinsipi;
- səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi;
- ahəngdarlıq prinsipi;

130 17. Bunlardan hansı idarəetmənin iqtisadi metodunun mexanizminə aid olunmur?

- təlimat;
- gəlir və mənfəət;
- qiymət;
- vergi;
- əmək haqqı.

131 18. Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin inzibati metodun təsir vasitələrinə aid edilmir?

- qərar.
- qayda;
- göstərişlər;
- əxlaq normaları;
- normativlər;

132 19. Maşınqayırma müəssisələrində idarəetmə prosesinin mərhələləri hansıdır?

- təşkil etmə, stimullaşdırma, nəzarət.
- təşkil, idarəetmə, tənzimləmə;
- proqnozlaşdırma, təşkil etmə, tənzimləmə;
- planlaşdırma, planların reallaşdırılması və nəzarət;
- planlaşdırma, proqnozlaşdırma, tənzimləmə

133 20. İdarəetmə sistemi nədir?

- idarə aparatında çalışan işçilərin məcmusudur.
- idarəetmə məqsədlərinin məcmusu, investisiya qoyuluşu prosesidir;
- idarəetmə metodları və funksiyalarının məjmusu, istehsalın təşkili prinsipləridir;
- idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmənin strukturu, forma və metodlarının məcmusudur;
- müəssisədə idarəetmənin təşkilati quruluşunu xarakterizə edir, kadrların tərkibini göstərir;

134 21. Maşınqayırma müəssisələrində idarə etmə mexanizminin hansı təşkilati quruluşunda idarəetməni bütünlükdə müəyyən kollektivə başçılıq edən xətti rəhbərlər həyata keçirir, onlara isə ayrı-ayrı qərarları hazırlayarkən ixtisaslaşmış funksional aparat kömək edir?

- proqram məqsədli və çevik quruluşu.
- funksional quruluşu;
- matrisa quruluşu;
- qərargah quruluşu;
- xətti quruluşu;

135 22. Maşınqayırma müəssisələrində idarə etmə mexanizminin hansı təşkilati quruluşunda obyektlər üzrə rəhbərlərin ayrılır və bunlardan hər biri həmin obyektin idarə edilməsi ilə əlaqədar olan bütün qərarları işləyib hazırlayır və qəbul edir?

- proqram məqsədli və çevik quruluş.
- qərargah quruluşu;
- matrisa quruluşu;
- xətti quruluş;
- funksional quruluş;

136 23. Maşınqayırma müəssisələrində idarə etmə mexanizminin hansı təşkilati quruluşunda kollektivin idarə edilməsinə dair bütün iş növləri müxtəlif funksional bölmələr arasında bölüşdürülür və bu bölmələrdən hər biri müəyyən işləri yerinə yetirir?

- xətti quruluş;
- qərargah quruluşu;
- matrisa quruluşu;
- funksional quruluş.
- proqram məqsədli və çevik quruluş;

137 24. İdarəetmə prosesi nədir?

- rəhbər kadrların və mütəxəssislərin seçilməsi və yerləşdirilməsi, onların əməyinin təşkili, əməyin iyerarxiyası və funksional bölgüsünün formalaşması, idarəetmə orqanları aparatının quruluşunun müəyyənəşdirilməsi və işçilərin sayının müəyyən olunması, müəssisənin fəaliyyətini tənzimləyən qanunların qəbul edilməsi kimi əməliyyatlar kompleksi başa düşülür;
- gələcəkdə həyata keçiriləcək fəaliyyətin parametrlərinin müəyyən edilməsi, qarşıya qoyulmuş məqsədlərə nail olmaq üçün layihələrin hazırlanması, müəssisələrin yaradılması proseslərinin məcmusu başa düşülür;
- müəssisənin qarşısında qoyulmuş sosial-iqtisadi məqsədlərə nail olmanın yolları və metodlarını müəyyənəşdirilməsi, istehsalın avtomatlaşdırılması və mexanikləşdirilməsi başa düşülür;
- idarə olunan obyektin qarşısında duran vəzifələrin müəyyən edilmiş müddətə və ehtiyatlardan səmərəli istifadə etməklə yerinə yetirilməsinə yönəldilmiş idarəetmə qərarlarının əsaslandırılması, qəbul edilməsi və icrasının təşkili məqsədlə qarşılıqlı əlaqədə və müəyyən ardıcılıqla yerinə yetirilən müxtəlif xarakterli əmək və maşın əməliyyatlarının kompleksi kimi başa düşülür;
- işçilərin peşə-ixtisas tərkibinin müəyyənəşdirilməsi, əmək məhsuldarlığına təsir edən amillərin araşdırılması, istehsalın avtomatlaşdırılması və mexanikləşdirilməsi kimi ardıcıl əməliyyatların məcmusu başa düşülür;

138 25. Strategiya nədir?

- məqsədi, məzmunu, həcmi, metodları, ardıcılığı, icra olunma vaxtı göstərilməklə müəyyən bir dövr üçün yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulan iş və tapşırıqların məjmusunu özündə əks etdirən sənəddir.
- perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsəvvür, mülahizə və tövsiyələrin məjmusudur;
- dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövr ərzində icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin məcmusudur;
- uzun müddət üçün müəyyən edilmiş, rəqabət üstünlüklərinin və səmərəliliyin artırılması əsasında stabil iqtisadi göstəricilərə və bu göstəricilərin artımına nail olmağa imkan verən istiqamətlərin, fəaliyyət qaydaları və normalarının məcmusudur;
- müəssisənin istehsal və maliyyə planlarının məcmusudur;

139 26. Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin əsas funksiyası olan planlaşdırmanın əhatə etdiyi mərhələlərə aid deyil?

- məqsədlərin müəyyən edilməsi mərhələsi;
- alternativ variantların müəyyən olunması mərhələsi;
- problemin təhlili və proqnozlaşdırma mərhələləri;
- istehsal prosesinin ünsürləri arasında kooperasiyasının yaradılması mərhələsi.
- qəbul edilmiş qərarların qiymətləndirilməsi mərhələsi;

140 27. Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin sosial-psixoloji metodunun təsir vasitələrinə aid deyil?

- əməyin normalaşdırılması.
- işçi heyətinin təsərrüfat fəaliyyətinə və onun təşkilinə təsiri;
- müəssisədə istehsalat mədəniyyətinin yüksəldilməsi;
- işçilərin əməyə maraqlarının və yaradıcılıq təşəbbüslərinin artırılması;
- əxlaq normaları və tərbiyəvi motivlər;

141 28. İdarəetmə funksiyası dedikdə nə başa düşülür?

- idarəetmə vəzifələrini yerinə yetirmək üsulları və vasitələrinin məcmusu başa düşülür.
- idarəetmə məqsədlərinin və vəzifələrinin məcmusu başa düşülür;
- idarəetmə vəzifələrinin və metodlarının məcmusu başa düşülür;
- idarəetmə məqsədlərinin və istehsalın təşkili prinsiplərinin məcmusu başa düşülür
- idarəetmə məqsədlərinin və metodlarının məcmusu başa düşülür;

142 29. A.Fayolun konsepsiyasına görə idarəetmə nədir? 01

- sərəncam vermək, təşkil etmək, nəzarət etmək;
- əvvəlcədən görmək, təşkil etmək, sərəncam vermək, razılaşdırmaq, nəzarət etmək;

- razılaşdırmaq, əvvəlcədən görmək, sərəncam vermək, təşkil etmək, nəzarət etmək;
- razılaşdırmaq, sərəncam vermək, təşkil etmək, nəzarət etmək;
- nəzarət etmək, əvvəlcədən görmək, təşkil etmək, sərəncam vermək;

143 30. Plan nədir?

- müəssisənin inkişafı üçün zəruri olan sənədlərin məjmusudur;
- perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsəvvür, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur.
- dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövr ərzində icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin, icra sənədlərinin məcmusudur;
- uzun müddət üçün müəyyən edilmiş, rəqabət üstünlüklərinin və səmərəliliyin artırılması əsasında stabil iqtisadi göstəricilərə və bu göstəricilərin artımına nail olmağa imkan verən istiqamətlərin, fəaliyyət qaydaları və normalarının, idarəetmə funksiyalarının məcmusudur;
- məqsədi, məzmunu, həcmi, metodları, ardıcılığını, icra olunma vaxtı göstərilməklə müəyyən bir dövr üçün yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulan iş və tapşırıqların məcmusunu özündə əks etdirən sənəddir;

144 2. Proqnoz nədir?

- düzgün cavab yoxdur
- yalnız sənaye müəssisələrinə aid olan idarəetmə funksiyası olmaqla, sexlərin istehsal etməli olduğu məhsulların adları və natural göstəricilərinin məcmusudur;
- idarə olunan obyektin qarşısında duran vəzifələrin müəyyən edilmiş müddətə və ehtiyatlardan səmərəli istifadə etməklə yerinə yetirilməsinə yönəldilmiş idarəetmə qərarlarının əsaslandırılması, qəbul edilməsi və icrasının təşkili məqsədlə qarşılıqlı əlaqədə və müəyyən ardıcılıqla yerinə yetirilən müxtəlif xarakterli əmək və maşın əməliyyatlarının məcmusudur;
- perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, üstünlük veriləcək sahələrin inkişaf istiqamətlərinə, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsəvvür, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur;
- istehsal müəssisəsinin öz gücünü və bazarda baş verən tələb və təklifi tam şəkildə hesablayaraq, öz qarşısına elmi əsas olan məqsəd qoyub və buna məqsədə nail olma mərhələlərini müəyyənləşdirməklə onların nə vaxt və necə yerinə yetirilməsinin sənədləşdirilməsidir;

145 32. Aşağıdakılardan hansı maşınqayırma müəssisələrinin fəaliyyətinin planlaşdırılması prinsiplərinə aid olunmur?

- prioritetlərin müəyyən olunması prinsipi;
- stabillik prinsipi;
- komplekslik prinsipi;
- paralellik prinsipi;
- qənaətlilik prinsipi;

146 4. Aşağıdakı əlamətlərdən hansından planların növlərini təsnifləşdirərkən istifadə edilmir?

- planlaşdırma iyerarxiyasına görə.
- əhatə etdiyi dövrə görə;
- funksional baxımdan;
- istehsalın həcminə görə;
- idarəetmə iyerarxiyasına görə;

147 5. Planlaşdırmanın iyerarxiyası əlamətinə görə planlar hansı növlərə bölünür?

- strateji, direktiv, indikativ.
- taktiki, funksional, strateji;
- taktiki, analitik, operativ;
- strateji, taktiki, operativ;
- funksional, analitik, çevik;

148 6. Aşağıdakılardan hansı planlaşdırmanın metodlarına aiddir?

- iqtisadi təhlil metodu;
- inzibati metod;
- funksional metod;
- normativ metod.
- sosial-psixoloji metod;

149 7. Funksional əlamətə görə planlar hansı növlərə ayrılır?

- inzibati, iqtisadi, sosial-iqtisadi planlar.
- strateji, taktiki, operativ planlar;
- qısamüddətli, ortamüddətli, uzunmüddətli planlar inzibati, iqtisadi, sosial-iqtisadi planlar;
- satış, istehsal, maddi-texniki təminat planlar;
- plan, proqram, proqnoz;

150 8. Maşınqayırmanın inkişaf planında istifadə edilməyən norma hansıdır?

- kəmiyyət;
- natural;
- keyfiyyət;
- inzibati
- dəyər;

151 9. Maşınqayırmanın istehsalının planlaşdırılmasında hansı metodlardan istifadə olunur? 01

- təşkilati metodu;
- inzibati metodu;
- təcrübi-eksperimental metodu;
- ekspert qiymətləndirmə metodu.
- iqtisadi metodu;

152 10. Sosial-iqtisadi inkişafın proqnozlaşdırılmasında istifadə olunan ən əhəmiyyətli metod hansıdır? 01

- ekspert qiymətləndirmə metodu.
- inzibati metodu;
- təşkilati metodu;
- balans metodu;
- iqtisadi metodu;

153 40. Planlaşdırmanın üsulları hansılardır?

- induksiya, deduksiya,
- xətti, funksional,
- analiz, sintez,
- balans, normativ,
- təşkilətmə, nəzarət,

154 13. Aşağıdakılardan hansı maşınqayırma müəssisələrində planlaşdırmanın metodlarına aid deyil?

- balans merodu.
- "Nail olunmuş səviyyədə" planlaşdırma;
- iqtisadi-statistik metodlar;
- təcrübi-eksperimental metodu;

- normativ metod;

155 14. Aşağıdakılardan hansı maşınqayırma müəssisəsinin inkişaf planının bölmələrinə aid deyil?

- əmək kollektivinin sosial inkişaf planı.
 əmək haqqı və kadrlar planı;
 investisiya və yeni texnikanın tətbiqi planı;
 sığorta işinin planı;
 məhsulun istehsalı və reallaşdırılması planı;

156 15. Maşınqayırma müəssisələrində satışın proqnozlaşdırılması metodlarına aid deyil?

- müəssisənin ticarət agentlərinin və onun satış bölmələrinin rəhbərlərinin qiymətləndirmələri əsasında proqnozlaşdırma;
 müəssisədəki avadanlıqların məhsuldarlığının qiymətləndirilməsi əsasında proqnozlaşdırma;
 müəssisənin bazardakı satış payı əsasında proqnozlaşdırma.
 satışın həjmində dəyişikliklərə səbəb olan meyllər əsasında proqnozlaşdırma;
 müxtəlif struktur rəhbərlərinin sorğusu əsasında proqnozlaşdırma;

157 16. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin maliyyə planında nəzərə alınmır?

- bank və digər subyektlərlə hesablaşmalar.
 fondveriminin planlaşdırılması;
 müəssisənin pul məxarici;
 büdcə ilə hesablaşmalar;
 müəssisənin pul mədaxili;

158 17. Operativ-istehsal planlaşdırılması.....

- müəssisədə yeni bölmələrin tikintisi, elmi-tədqiqat işlərinin aparılması, innovasiya işləmələri, yeni məhsulların mənimsənilməsi, mütərəqqi texnologiyanın tətbiqi, istehsal proseslərinin mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması və s. üzrə tapşırıqları özündə əks etdirir;
 müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları özündə əks etdirir;
 müəssisədə istehsal heyətinin əmək şəraitinin, məişət və istirahət problemlərinin həlli üzrə tədbirləri özündə əks etdirir;
 müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir;
 müəssisədə mənfəət və rentabellik planlaşdırılmasını özündə əks etdirir;

159 18. Maliyyə planında:

- ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur;
 planda reallaşdırılan və əmtəəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsulların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır;
 işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fondunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır;
 müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir.
 müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir;

160 19. Məhsulun istehsalı və reallaşdırılması xərcləri planda:

- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir.
 ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur;
 işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fondunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır;

- planda reallaşdırılan və əmtəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsulların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır;
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir;

161 20. Planlaşdırmanın fasiləsizliyi:

- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir.
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir;
- istehsal-texniki vəzifələrin həllinin alternativ variantlarının hazırlanması ilə əldə edilir;
- uzunmüddətli və qısamüddətli planların qarşılıqlı əlaqələndirilməsi yolu ilə təmin edilir;
- hər bir istehsal vahidi planının digər bölmələrin fəaliyyət planları arasında qarşılıqlı əlaqə, planlaşdırılan obyektin və onunla əlaqədar olan bölmələrin fəaliyyətilə bağlı olan bütün işlərin planda tam əks olunması deməkdir;

162 21. Planlaşdırmanın kompleksliliyi:

- istehsal-texniki vəzifələrin həllinin alternativ variantlarının hazırlanması ilə əldə edilir;
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir;
- uzunmüddətli və qısamüddətli planların qarşılıqlı əlaqələndirilməsi yolu ilə təmin edilir;
- hər bir istehsal vahidi planının digər bölmələrin fəaliyyət planları arasında qarşılıqlı əlaqə, planlaşdırılan obyektin və onunla əlaqədar olan bölmələrin fəaliyyətilə bağlı olan bütün işlərin planda tam əks olunması.
- demək müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir;

163 50. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin inkişaf planının əsas bölməsi olan «İstehsalın iqtisadi səmərəliliyinin artırılması» planında nəzərə alınır?

- investisiya qoyuluşlarından istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar;
- kadrlardan istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar;
- əsas fondlardan istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar;
- ayrı-ayrı məhsulların istehsalı üzrə tapşırıqlar;
- dövriyyə vəsaitlərindən istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar;

164 23. Aşağıdakılardan hansı operativ-istehsal planlaşdırılmasının vəzifələrinə aid deyil?

- istehsal prosesinin gedişinə nəzarət və onun tənzimlənməsi.
- müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarının hazırlanması;
- yerinə yetirilməsi müddətləri göstərilməklə tapşırıqların konkretləşdirilməsi və sex, sahə, briqada və iş yerlərinə göndərilməsi;
- istehsal proqramının və müəssisənin inkişaf planının digər göstərijilərinin vaxta görə yerinə yetirilməsinin dəqiqləşdirilməsi;
- əlaqəli sex, sahə, briqada və iş yerlərinin fəaliyyətlərinin əlaqələndirilməsi;

165 24. "Nail olunmuş səviyyədən" planlaşdırma:

- müəssisənin ayrı-ayrı bölmələri arasında ən səmərəli proporsiya və kəmiyyət əlaqələrini müəyyən.
- planların tərtib olunmasının elmi bazası olan norma və normativlərə əsaslanır;
- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir;
- istehsal-təsərrüfat tapşırıqlarının müəssisənin fəaliyyətini əks etdirən göstərijilərin faktiki formalaşmış dinamikası əsasında müəyyən olunmasına əsaslanır;
- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir;

166 25. Aşağıdakılardan hansı indikativ planlaşdırmanın funksiyalarına aid deyil?

- məlumatverici;

- tənzimləyici;
- strateji;
- operativ;
- təshihedici;

167 26. İndikativ planlaşdırmanın hansı funksiyası istehsalın iqtisadi cəhətini qiymətləndirmək, təhlil etmək, ümumiləşdirmək üçün meyar və göstəricilər sisteminin işlənilib hazırlanması işini icra edir? 02

- məlumatverici;
- tənzimləyici;
- operativ;
- təshihedici;
- strateji;

168 27. İndikativ planlaşdırmanın hansı funksiyası sosial-iqtisadi inkişafın proqnozlaşdırılmasından ibarətdir? 02

- məlumatverici;
- tənzimləyici;
- operativ;
- strateji;
- təshihedici;

169 28. Seçilmiş prioritetlər üzrə lazımi vəzifələri tamamilə və həm də sürətlə həll etmək üçün zəruri olan iqtisadi şəraitin yaradılması və onun elmi cəhətdən əsaslandırılması indikativ planlaşdırmanın hansı funksiyasına aiddir? 02

- təshihedici;
- operativ;
- tənzimləyici;
- məlumatverici;
- strateji;

170 29. Maşınqayırma müəssisələrində elmi cəhətdən əsaslandırılmış normaların işlənilib hazırlanmasında hansı metodlardan istifadə olunur? 02

- təcrübi-eksperimental və inzibati metodlar;
- iqtisadi və tənzimləyici metodlar;
- təcrübi-eksperimental və təşkilati metodlar;
- analitik-hesablama və təcrübi-eksperimental;
- analitik-hesablama və iqtisadi metodlar;

171 30. Maşınqayırmanın istehsalının planlaşdırılmasında hansı metodlardan istifadə olunur? 02

- inzibati metodu;
- iqtisadi metodu;
- təcrübi-eksperimental metodu;
- balans metodu;
- analitik-hesablama metodu;

172 32. Biznes-plan nədir? 02

- direktiv plandır
- konsaltinq firmaları tərəfindən bütün sənaye müəssisələrinə sifarişsiz və ödənişsiz olaraq tərtib olunub verilən sənədlər toplusudur
- müəssisələrə öz fəaliyyətində nəzərə almalı olduqları məsələlər haqqında dövlət tərəfindən verilən sənəddir

- mənfəət əldə etməsinə nail olmaq üçün istehsal sahibkarlığına yerinə yetirməli olduğu tədbirlər sistemidir
- Ədliyyə Nazirliyi, Vergilər və Maliyyə Nazirliyi tərəfindən tələb edilən zəmanət xarakterli sənədlərdir

173 60. Proqram nədir?

- məqsədlərin müəyyən edilməsi, problemin təhlili, proqnozlaşdırma, alternativ variantların müəyyən olunması, qəbul edilmiş qərarların qiymətləndirilməsi, investisiya qoyuluşlarının həyata keçirilməsi mərhələlərini əhatə edən fəaliyyət növüdür.
- elmi cəhətdən formalaşdırılan biliklər sistemi və habelə ictimai həyatın bütün sahələrinin şüurlu nizamlanmasına yönəldilmiş fəaliyyət növüdür;
- proqramda öz əksini tapan tədbirlərin rəvan, bir qaydada realizə olunması məqsədilə həyata keçirilməsi nəzərdə tutulan konkret və kompleks tədbirlər sistemidir;
- dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövr ərzində icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin məcmusudur;
- strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsəvvür, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur;

174 2. Maşınqayırmanın istehsal proqramının göstəricilər sisteminə nələr aiddir?

- işçilərin sayı, məhsul nomenklaturası, keyfiyyəti, qiyməti və maya dəyəri
- rəqiblərin illik dövriyyəsi, əmək haqqı fondu, işçi heyətinin sayı və əmək məhsuldarlığı
- rəqiblərin istehsal gücü, bazardakı məhsulların keyfiyyəti, əmək məhsuldarlığı
- ümumi məhsul, əmtəlik məhsulun həcmi, realizə olunmuş məhsul
- mövcud və potensial istehsal gücü, faktiki və potensial satış həcmi

175 3. Maşınqayırma müəssisələrində normaların işlənilib hazırlanmasında aşağıdakı hansı metodlardan istifadə olunur?

- qənaətli, kompleks və funksional;
- iqtisadi, texnologici və operativ;
- analitik-hesablama, funksional və qənaətli;
- analitik-hesablama, təcrübi-eksperimental və statistik.
- məmulat üzrə, hissə üzrə və oxşarlığa görə hesablama metodları;

176 4. Maşınqayırma müəssisələrində istehsal proqramının əsaslandırılmasında əsasən aşağıdakı göstəricilərin hansından istifadə olunur?

- rentabellik indeksindən;
- çıxış istehsal güsündən;
- giriş istehsal güsündən;
- orta illik istehsal güsündən;
- rentabellik normasından;

177 5. Əmtəlik məhsula daxil edilmir:

- reallaşdırılmış məhsul;
- plan ilinin axırı üçün hazır məhsul qalığı;
- plan ilinin əvvəli üçün hazır məhsul qalığı;
- bitməmiş istehsal qalığının dəyişməsi
- ilin əvvəli və axırı üçün pulu ödənilməyən satılmış məhsul;

178 6. Maşınqayırma müəssisələrinin istehsal proqramında:

- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir.
- planda reallaşdırılan və əmtəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsulların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır;

- işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fondunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır;
- ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur;
- müəssisənin pul mədəxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir;

179 7. İstehsal proqramının natural göstəricisi hansıdır?

- xalis məhsul;
- reallaşdırılmış məhsul;
- ümumi məhsul;
- məhsulun nomenklaturası;
- əmtəəlik məhsul;

180 8. İstehsal proqramının dəyər göstəricisi hansıdır?

- məhsulun maya dəyəri.
- əsas istehsal fondlarının tərkibi;
- 1 manatlıq əmtəəlik məhsula çəkilən xərc;
- əmtəəlik məhsul;
- dövriyyə vəsaitlərinin dəyəri;

181 9. İstehsal proqramı hansı amillərlə əsaslandırılır?

- məhsulun maya dəyəri, işçilərin əmək haqqı, əsas fondların texniki səviyyəsi, alınacaq materialların keyfiyyəti.
- müəssisənin istehsal gücü, maddi-texniki təminat səviyyəsi, beynəlxalq əlaqələri, innovasiya fəaliyyəti, idarəetmə işçilərinin sayı
- istehsal ediləcək məhsulun maya dəyəri, işçilərin əmək haqqı, əsas fondların quruluşu
- istehsal ediləcək məhsula bazardakı tələbin həcmi, istehsal güclərindən istifadə səviyyəsi, yeni istehsal güclərinin işə salınması və əsaslı tikinti işləri üzrə nəzərdə tutulan tədbirlər.
- istehsal meydançalarının sahəsi, alınacaq xammalın həcmi, cəlb ediləcək kreditlərin məbləği,

182 10. Maşınqayırma müəssisələrində istehsal proqramının əsaslandırılmasında əsasən aşağıdakı göstəricilərin hansından istifadə olunur?

- rentabellik indeksindən;
- çıxış istehsal gücündən;
- giriş istehsal gücündən;
- orta illik istehsal gücündən;
- rentabellik normasından;

183 70. Maşınqayırmanın istehsal proqramının resurs təminatını müəyyən etmək və əsaslandırmaq üçün hansı göstəricilərdən istifadə olunur?

- standartlaşdırma və eyniləşdirmə (unifikasiya) göstəriciləri
- məhsulun estetik göstəriciləri;
- texnolojilik göstəriciləri;
- kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri;
- iqtisadi göstəricilər;

184 12. Maşınqayırmanın istehsal proqramının resurs təminatını müəyyən etmək və əsaslandırmaq üçün istifadə olunan kəmiyyət göstəricilərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- realizə olunmuş məhsulun həcmi;
- əmək məhsuldarlığı;
- mənfəətin kütləsi.

- əmtəlik məhsulun həcmi;
- əmək haqqı fondu;

185 13. Maşınqayırmanın istehsal proqrammasının resurs təminatını müəyyən etmək və əsaslandırmaq üçün istifadə olunan keyfiyyət göstəricilərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- fondverimi göstəricisi;
- rentabellik səviyyəsi;
- materialtutumu göstəricisi;
- mənfəətin kütləsi.
- əmək məhsuldarlığı;

186 1. Elmi-texniki tərəqqi nədir?

- işçi heyətinin təhsil və onların əməyinin texnika ilə silahlanma səviyyələrinin yüksəldilməsi, əmək məhsuldarlığının artırılması, əmək haqqının yüksəldilməsi, istehsal edilən məhsulların keyfiyyətə yaxşılaşdırılması üzrə fasiləsiz və qanunauyğun prosesdir;
- əmək vasitələrinin, texnoloji proseslərin təkmilləşdirilməsi, torpağın yaxşılaşdırılması, əmək cisimlərinin keyfiyyətə yaxşılaşdırılması, əhəlinin sosial rifahının yüksəldilməsi, mövcud tələbatın ödənilməsi üzrə fasiləsiz və qanunauyğun prosesdir;
- əmək vasitələrinin, texnoloji proseslərin təkmilləşdirilməsi, əmək cisimlərinin keyfiyyətə yaxşılaşdırılması, əhəlinin sosial rifahının yüksəldilməsi, mövcud tələbatın ödənilməsi üzrə fasiləsiz və qanunauyğun prosesdir;
- əmək vasitələrinin, texnoloji proseslərin təkmilləşdirilməsi, əmək cisimlərinin keyfiyyətə yaxşılaşdırılması, iqtisadi cəhətdən daha sərfəli xammal, material, enerji növlərinin yaradılması və istehsalata tətbiqi, əməyin təşkilinin və istehsalın idarə olunmasının təkmilləşdirilməsi üzrə fasiləsiz və qanunauyğun prosesdir;
- torpağın yaxşılaşdırılması, əmək məhsuldarlığının artırılması, əmək haqqının yüksəldilməsi, istehsal edilən məhsulların keyfiyyətə yaxşılaşdırılması üzrə fasiləsiz və qanunauyğun prosesdir;

187 Hansı ifadə düz deyil?

- ETT- innovasiya proseslərini gücləndirir
- ETT - istehsal tullantılarından istifadəyə imkan yaradır
- ETT - dinamik sosial-iqtisadi inkişafı təmin edir
- ETT - infilyasiyanı aşağı salan amildir
- ETT - məhsulun rəqabət qabiliyyətliliyini yüksəldir

188 3. İnkubasiya dövrü nədir? 02

- istehsal tsiklının bir hissəsidir.
- elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin getdikcə azalmasıdır;
- xammal-materialın üzərində texnoloji əməliyyatların həyata keçirilməsi müddətidir;
- elmi ideyanın söylənməsindən sınaqdan keçirilməsinə qədər olan müddətdir;
- elmi ideyanın söylənməsindən tətbiqinə qədər olan müddətdir;

189 4. Elmi-texniki inqilabın beşinci əlaməti hansıdır? 02

- insanın bədən üzvləri imkanlarından qırağa çıxması, texnoloji sürətin artması, bilavasitə idarəetmənin qeyri-mümkün olması, idarəetmə üçün lazım olan informasiya axınının sürətlə artması və yeni xarakteri və sairədir.
- elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin getdikcə azalmasıdır;
- elmi biliyin nəzəri və eksperimental hissələrinin, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətələrinin dəyişməsidir;
- elmi informasiyanın yeni üsullarla toplanması, işlənməsi, saxlanması, məqsədəuyğun formada səmərəli istifadə olunması və elmi idarəetmənin həmin informasiya əsasında qurulmasıdır;
- "elm-texnika-istehsal" sistemi ünsürlərinin qarşılıqlı təsiri sayəsində elmin bilavasitə məhsuldar qüvvələrin ünsürünə çevrilməsidir;

190 5. Elmi-texniki inqilabın dördüncü əlaməti hansıdır? 02

- insanın bədən üzvləri imkanlarından qırağa çıxması, texnoloji sürətin artması, bilavasitə idarəetmənin qeyri-mümkün olması, idarəetmə üçün lazım olan informasiya axınının sürətlə artması və yeni xarakteri və sairədir.
- elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin getdikcə azalmasıdır;
- elmi informasiyanın yeni üsullarla toplanması, işlənməsi, saxlanması, məqsədəuyğun formada səmərəli istifadə olunması və elmi idarəetmənin həmin informasiya əsasında qurulmasıdır;
- elmi biliyin nəzəri və eksperimental hissələrinin, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsidir;
- “elm-texnika-istehsal” sistemi ünsürlərinin qarşılıqlı təsiri sayəsində elmin bilavasitə məhsuldar qüvvələrin ünsürünə çevrilməsidir;

191 6. Elmi-texniki inqilabın üçüncü əlaməti hansıdır? 02

- insanın bədən üzvləri imkanlarından qırağa çıxması, texnoloji sürətin artması, bilavasitə idarəetmənin qeyri-mümkün olması, idarəetmə üçün lazım olan informasiya axınının sürətlə artması və yeni xarakteri və sairədir.
- elmi biliyin nəzəri və eksperimental hissələrinin, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsidir;
- elmi informasiyanın yeni üsullarla toplanması, işlənməsi, saxlanması, məqsədəuyğun formada səmərəli istifadə olunması və elmi idarəetmənin həmin informasiya əsasında qurulmasıdır;
- elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin getdikcə azalmasıdır;
- “elm-texnika-istehsal” sistemi ünsürlərinin qarşılıqlı təsiri sayəsində elmin bilavasitə məhsuldar qüvvələrin ünsürünə çevrilməsidir;

192 7. Elmi-texniki inqilabın ikinci əlaməti hansıdır? 02

- insanın bədən üzvləri imkanlarından qırağa çıxması, texnoloji sürətin artması, bilavasitə idarəetmənin qeyri-mümkün olması, idarəetmə üçün lazım olan informasiya axınının sürətlə artması və yeni xarakteri və sairədir.
- elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin getdikcə azalmasıdır;
- elmi biliyin nəzəri və eksperimental hissələrinin, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsidir;
- elmi informasiyanın yeni üsullarla toplanması, işlənməsi, saxlanması, məqsədəuyğun formada səmərəli istifadə olunması və elmi idarəetmənin həmin informasiya əsasında qurulmasıdır;
- “elm-texnika-istehsal” sistemi ünsürlərinin qarşılıqlı təsiri sayəsində elmin bilavasitə məhsuldar qüvvələrin ünsürünə çevrilməsidir;

193 8. Bunlardan hansı ETT-nin istiqaməti deyil

- sənayenin kimyalaşdırılması
- mütərəqqi texnologiyanın yaradılması
- mexanikləşdirmə
- struktur dəyişiklikləri, yeni müəssisələrin yaradılması
- elektrikləşdirmə, yeni enerji növlərinin tapılması

194 9. Hansı sahə ETT-nin maddi əsası və bələdçisidir?

- maşınqayırma
- metallurgiya
- yeyinti
- yüngül
- yanacaq

195 10. Ən çox enerji istehlak edən maddi istehsal sahəsi hansıdır?

- ictimai iaşə
- tikinti
- rabitə
- sənaye
- kənd təsərrüfatı

196 Elmi-texniki inqilabın əlamətləri hansılardır?

- istehsalın təmərküzləşməsi, elmin yüksək inkişafı, dünyada baş vermiş sənaye inqilabları, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi
- elmin yüksək inkişafı, dünyada baş verən böhranlar, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, yeni texnologiyaların kəşf olunması, elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi
- elmi mərkəzlərin yaradılması, istehsalın kombinəlaşməsi, elmin məhsuldar qüvvələrinin ünsürünə çevrilməsi, elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin azalması, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi
- avtomatlaşdırma, elmin məhsuldar qüvvələrinin ünsürünə çevrilməsi, dünyada baş vermiş sənaye inqilabları, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi
- avtomatlaşdırma, elmin yüksək inkişafı, istehsalın ixtisaslaşdırılması, sənaye mərkəzlərinin yaranması, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, yeni texnologiyaların kəşf olunması

197 Aşağıdakılardan hansı elmi-texniki inqilabın əlamətlərinə aid deyil?

- elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi;
- elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi;
- elmin məhsuldar qüvvələrinin ünsürünə çevrilməsi;
- avtomatlaşdırma
- elmi tədqiqatların ənənəvi üsullarla yerinə yetirilməsi;

198 Sənayedə elmi-texniki tərəqqinin əsas istiqamətləri hansılardır?

- sənaye istehsalının elektricləşdirilməsi, təmərküzləşdirilməsi və ixtisaslaşdırılması
- sənaye istehsalının elektricləşdirilməsi, kompleks mexanicləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, kimyalaşdırılması
- istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması və kimyalaşdırılması
- istehsalın təmərküzləşdirilməsi, kompleks mexanicləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, kimyalaşdırılması
- sənaye istehsalının elektricləşdirilməsi, təmərküzləşdirilməsi, kompleks mexanicləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması

199 Sənayedə elmi-texniki tərəqqinin əsas istiqamətləri aid deyil?

- sənaye istehsalının elektricləşdirilməsi
- sənaye istehsalının təmərküzləşdirilməsi
- istehsalın kimyalaşdırılması
- istehsalın kompleks mexanicləşdirilməsi
- sənaye istehsalının avtomatlaşdırılması

200 İstehsalın elektricləşdirilməsi əmsalı necə hesablanır?

- texnoloji ehtiyaclara istehlak olunan elektrik enerjisinin həcmninin elektrik enerjisi istehlakının ümumi həcminə nisbəti kimi.
- il ərzində istehlak edilmiş elektrik enerjisinin həcmninin il ərzində istehlak edilmiş áüttün enerjinin həcminə nisbəti kimi;
- il ərzində istehlak edilmiş áüttün enerjinin (elektrik, istilik və s.) həcmninin il ərzində istehlak edilmiş elektrik enerjisinin həcminə nisbəti kimi;
- qurulmuş elektrik mühərriklərinin texniki güclərinin cəminin il ərzində istehlak edilmiş elektrik enerjisinin həcminə nisbəti kimi;
- qurulmuş elektrik mühərriklərinin texniki güclərinin cəminin il ərzində istehlak edilmiş bütün enerjinin həcminə nisbəti kimi;

201 Elektrik enerjisinin istehlak quruluşu necə hesablanır?

- elektrik enerjisi istehlakının ümumi həcmninin texnoloji ehtiyaclara istehlak olunan elektrik enerjisinin həcminə nisbəti.
- texnoloji ehtiyaclara istehlak olunan elektrik enerjisinin həcmninin elektrik enerjisi istehlakının ümumi həcminə nisbəti;
- texnoloji ehtiyaclara istehlak olunan elektrik enerjisinin həcmi ilə elektrik enerjisi istehlakının ümumi həcmninin cəmi;

- texnoloji ehtiyaqlara istehlak olunan elektrik enerjisinin həcmi ilə elektrik enerjisi istehlakının ümumi həcmnin hasilı;
- elektrik enerjisi istehlakının ümumi həcmindən texnoloji ehtiyaqlara istehlak olunan elektrik enerjisinin həcmi çıxılır;

202 Əməyin elektrik silahlılığını əmsalı necə hesablanır?

- texnoloji ehtiyaqlara istehlak olunan elektrik enerjisinin həcmnin fəhlələrin sayına nisbəti;
- qurulmuş elektrik mühərriklərinin texniki güclərinin cəminin fəhlələrin sayına nisbəti
- elektrik enerjisi istehlakının ümumi həcmnin fəhlələrin sayına nisbəti;
- fəhlələrin sayının qurulmuş elektrik mühərriklərinin texniki güclərinin cəminə nisbəti;
- fəhlələrin sayının qurulmuş elektrik mühərriklərinin texniki güclərinin cəminə vurmaqla;

203 Əməyin mexanikləşdirmə səviyyəsi göstəricisi necə hesablanır?

- fəhlələrin ümumi sayı ilə əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının cəmi kimi;
- əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının fəhlələrin ümumi sayına nisbəti kimi;
- fəhlələrin ümumi sayından əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının çıxmaqla;
- əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının fəhlələrin ümumi sayına vurmaqla;
- fəhlələrin ümumi sayının əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayına nisbəti;

204 19. Məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği necə hesablanır? 03

- əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin cəminin əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalına nisbəti kimi;
- əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalının hasilı ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin cəmi kimi;
- əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin cəmi kimi;
- əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalı ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin hasilı kimi;
- əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalının hasilı kimi;

205 20. Aşağıdakı variantlardan hansı ən səmərəli variantdır? 02

- məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 2000 mln. man;
- məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 1600 mln. man;
- məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 2200 mln. man;
- məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 1650 mln. man;
- məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 1800 mln. man;

206 21. Yeni texnikanın səmərəliliyi necə hesablanır? 03

- bazis və yeni texnikanın tətbiqi üçün gətirilən xərclərin cəminin natural ölçüdə yeni texnikanın tətbiqindən sora istehsal olunan məhsulun miqdarına nisbəti kimi;
- bazis və yeni texnikanın tətbiqi üçün gətirilən xərclərin fərqlərinin natural ölçüdə yeni texnikanın tətbiqindən sora istehsal olunan məhsulun miqdarına hasilı kimi;
- bazis və yeni texnikanın tətbiqi üçün gətirilən xərclərin cəminin natural ölçüdə yeni texnikanın tətbiqindən sora istehsal olunan məhsulun miqdarına hasilı kimi;
- yeni texnikanın tətbiqi üçün gətirilən xərclərin natural ölçüdə yeni texnikanın tətbiqindən sora istehsal olunan məhsulun miqdarına hasilı kimi;
- köhnə texnikanın tətbiqi üçün gətirilən xərclərin natural ölçüdə yeni texnikanın tətbiqindən sora istehsal olunan məhsulun miqdarına hasilı kimi;

207 22. Elmi-texniki potensial nədir? 02

- sənaye müəssisələrinin kadrlarının məcmusudur;
- elmin maddi-texniki bazası, elmi kadrlar, elmi məlumatlar toplusu və elmi idarəetmə təşkilatlarının məcmusudur;

- elmi məlumatlar toplusu və istehsal amillərinin məcmusudur;
- elmiidarəetmə təşkilatlarının və maliyyə resurslarının məcmusudur;
- elmi məlumatlar toplusu və istehsal elementlərinin məcmusudur;

208 23. İstehsalın kimyalaşdırılması səviyyəsi hansı göstərici ilə müəyyən olunur? 02

- kimya sənaye müəssisələrində əmək məhsuldarlığının səviyyəsi;
- sənaye məhsulunun istehsalı texnologiyasında kimyəvi metodların xüsusi çəkisi;
- kimya sənaye müəssisələrinin sayı;
- kimya sənaye müəssisələrində işləyənlərin sayı;
- kimya sənaye müəssisələrində əsas fondların dəyəri;

209 24. İstehsalın kimyalaşdırılması səviyyəsi hansı göstərici ilə müəyyən olunur? 02

- kimya sənaye müəssisələrində işləyənlərin sayının ölkə sənayesində işləyənlərin sayındakı xüsusi çəkisi;
- hər hansı məhsulun maya dəyərində istehlak edilmiş süni və sintetik materialların xüsusi çəkisi;
- kimya sənaye müəssisələrində fondveriminin səviyyəsi;
- kimya sənaye müəssisələrində rentabellik göstəricisinin səviyyəsi;
- kimya sənaye müəssisələrindəki əsas fondların dəyərinin ölkə sənayesindəki əsas fondların dəyərində xüsusi çəkisi;

210 25. Elmi-texniki tərəqqinin hansı istiqaməti ictimai istehsalın maddi ünsürlərindən olan yalnız əmək predmetləri ilə təmasda olur? 02

- elektirikləşdirmə və avtomatlaşdırma;
- kimyalaşdırma;
- elektirikləşdirmə;
- avtomatlaşdırma;
- robotlaşdırma;

211 26. Bütünlükdə istehsal prosesinin mexanikləşdirmə səviyyəsi göstəricisi necə hesablanır?

- fəhlələrin ümumi sayı ilə əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının cəmi kimi;
- əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının fəhlələrin ümumi sayına nisbəti kimi;
- fəhlələrin ümumi sayından əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının çıxmaqla;
- əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının fəhlələrin ümumi sayına vurmaqla;
- fəhlələrin ümumi sayının əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayına nisbəti;

212 27. Sənaye müəssisələrində iş yerinə xidmət əmsalı necə hesablanır? 03

- fəhlələrin sayı ilə faktiki olaraq iş yerinə xidmət edənlərin sayının fərqi kimi.
- dəzgahla fəhlənin sayının 1:1-ə nisbətillə fəhlələrin sayının faktiki olaraq iş yerinə xidmət edənlərin sayına nisbəti kimi;
- dəzgahla fəhlənin sayının 1:1-ə nisbətillə fəhlələrin sayı ilə faktiki olaraq iş yerinə xidmət edənlərin sayının hasili kimi;
- dəzgahla fəhlənin sayının 1:1-ə nisbətillə fəhlələrin sayı ilə faktiki olaraq iş yerinə xidmət edənlərin sayının cəmi kimi;
- dəzgahla fəhlənin sayının 1:1-ə nisbətillə fəhlələrin sayı ilə faktiki olaraq iş yerinə xidmət edənlərin sayının fərqi kimi;

213 28. Sənaye müəssisələrində məhsuldarlıq əmsalı necə hesablanır? 03

- ən aşağı məhsuldarlığı olan universal dəzgahla fəhlələrin sayının hasili kimi;
- ən aşağı məhsuldarlığı olan universal dəzgahda hazırlanan hissənin əməktutumunun onun (hissənin) fəaliyyətdə olan dəzgah üçün əməktutumuna nisbəti kimi;
- ən aşağı məhsuldarlığı olan universal dəzgahda hazırlanan hissənin əməktutumunun onun (hissənin) fəaliyyətdə olan dəzgah üçün əməktutumu ilə hasili kimi;

- ən aşağı məhsuldarlığı olan universal dəzgahda hazırlanan hissənin əməktutumunun onun (hissənin) fəaliyyətdə olan dəzgah üçün əməktutumu ilə cəmi kimi;
- ən aşağı məhsuldarlığı olan universal dəzgahda hazırlanan hissənin əməktutumunun onun (hissənin) fəaliyyətdə olan dəzgah üçün əməktutumu ilə fərqi kimi;

214 29. Sənaye müəssisələrində gətirilmiş ümumi vaxt məsrəfi necə hesablanır? 03

- mexanikləşdirilmiş üsulla əməliyyatların icrasına vaxt məsrəflərlərinin fəhlələrin sayına nisbəti kimi;
- mexanikləşdirilmiş üsulla proseslərin və əl ilə əməliyyatların icrasına vaxt məsrəflərlərinin cəmi kimi;
- mexanikləşdirilmiş üsulla proseslərin və əl ilə əməliyyatların icrasına vaxt məsrəflərlərinin nisbəti kimi;
- mexanikləşdirilmiş üsulla proseslərin və əl ilə əməliyyatların icrasına vaxt məsrəflərlərinin hasili kimi;
- mexanikləşdirilmiş üsulla proseslərin və əl ilə əməliyyatların icrasına vaxt məsrəflərlərinin fərqi kimi;

215 30. Elmi-texniki tərəqqinin hansı istiqaməti ictimai istehsalın maddi ünsürlərindən olan yalnız əmək predmetləri ilə təmasda olur? 01

- elektriklişdirmə və avtomatlaşdırma;
- kimyalaşdırma;
- elektirikləşdirmə;
- avtomatlaşdırma;
- robotlaşdırma;

216 31. Aşağıdakı hansı tədbir elmi-texniki tərəqqinin brinci mərhələsinə aid deyil? 01

- Elmi-texniki ideyanın formalaşması.
- Tətbiqi (elmi-praktiki) araşdırmalar;
- Fundamental tədqiqatlar;
- Elmi-nəzəri araşdırmalar;
- Kəşflər və ixtiralar;

217 32. Aşağıdakı hansı tədbir elmi-texniki tərəqqinin brinci mərhələsinə aiddir? 01

- Təcrübi-sınaq işləri.
- Fundamental tədqiqatlar;
- Tətbiqi (elmi-praktiki) araşdırmalar;
- Mühəndis-konstruktor işləmələri;
- Texniki-iqtisadi əsaslandırma;

218 36. Aşağıdakı hansı tədbir elmi-texniki tərəqqinin ikinci mərhələsinə aid deyil? 01

- Təcrübi-sınaq işləri.
- Fundamental tədqiqatlar;
- Tətbiqi (elmi-praktiki) araşdırmalar;
- Mühəndis-konstruktor işləmələri;
- Texniki-iqtisadi əsaslandırma;

219 37. Aşağıdakı hansı tədbir elmi-texniki tərəqqinin ikinci mərhələsinə aiddir? 01

- Elmi-texniki ideyanın formalaşması.
- Tətbiqi (elmi-praktiki) araşdırmalar;
- Fundamental tədqiqatlar;
- Elmi-nəzəri araşdırmalar;
- Kəşflər və ixtiralar;

220 38. Aşağıdakı hansı tədbir elmi-texniki tərəqqinin üçüncü mərhələsinə aid deyil? 01

- İstehsal tipinin (fərdi, seriyalı, kütləvi) seçilməsi.
- Texniki-iqtisadi əsaslandırma;
- Tətbiq sahələrinin müəyyənləşdirilməsi;
- İstehsal həcmının dəqiqləşdirilməsi;
- İlk nüsxənin yaradılması;

221 39. Aşağıdakı hansı tədbir elmi-texniki tərəqqinin üçüncü mərhələsinə aiddir? 01

- Təcrübi-sınaq işləri.
- Tətbiq sahələrinin müəyyənləşdirilməsi;
- Tətbiqi (elmi-praktiki) araşdırmalar;
- Mühəndis-konstruktor işləmələri;
- Texniki-iqtisadi əsaslandırma;

222 37. «Elm – texnika – istehsal» kompleksində fəal vasitəçi sənaye sahəsi hansıdır? 01

- yeyinti sənayesi
- İstehsalın ictimai təşkili formaları ilə istehsalın səmərəliliyinin artırılması arasında birbaşa əlaqə yoxdur;
- yüngül sənaye
- energetika sənayesi
- metallurgiya sənayesi

223 1. Məhsulun keyfiyyəti:

- məhsulun təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən və yalnız istehsalçı üçün əhəmiyyətli olan xassələrin məcmusudur
- məhsulun təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən özünəməxsus xassələrin məcmusudur
- məhsulun təyinatına müvafiq istifadə edildiyini göstərən və istifadə səmərəliliyinin yüksəldilməsi imkanlarını müəyyən edən xassələrin məcmusudur
- məhsulun təyinatına müvafiq istifadə edildiyini göstərən və materialtutumunun aşağı salınması imkanlarını müəyyən edən xassələrin məcmusudur
- məhsulun qiymətini müəyyən etməklə onun istehsalının rentabelliyini qiymətləndirməyə imkan verən göstəricilərin məcmusudur

224 2. Maşınqayırma məhsulunun keyfiyyətinə aid olmayan göstərici hansıdır?

- estetik.
- ekoloji təhlükə;
- məhsulun tətbiq sahəsinin düzgün seçilməsi;
- erqonomik göstəricilər;
- etibarlılıq;

225 3. Sertifikasiya:

- məmulatların konstruksiyasına daxil olan müvafiq hissələrin eyniləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz əksini tapmış tələblərə cavab verməsini sınaqdan keçirilməsidir
- məhsullar üçün norma, qayda və xarakteristikaları müəyyənləşdirən fəaliyyətdir
- məhsulların istehsalı üçün məsrəf normalarının işlənilib hazırlanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsulların istehsalı üçün müəyyən edilmiş normalar əsasında kadrlara tələbatın hesablanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir

226 4. Standartlaşdırma:

- məmulatların konstruksiyasına daxil olan müvafiq hissələrin eyniləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir
- normaların işlənilib hazırlanması (yaradılması) üzrə fəaliyyətdir
- məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz əksini tapmış tələblərə cavab verməsini sınaqdan keçirilməsidir

- məhsulların istehsalı üçün məsrəf normalalarının işlənilib hazırlanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsulların istehsalı üçün müəyyən edilmiş normalar əsasında kadrlara tələbatın hesablanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir

227 45. Aşağıdakılardan hansı məhsulun keyfiyyəti göstəricilərinə aid deyil?

- standartlaşdırma və eyniləşdirmə (unifikasiya) göstəriciləri
- məhsulun maya dəyəri
- texnolojilik göstəriciləri
- məhsulun nəql olunma qabiliyyəti
- məhsulun estetik göstəriciləri

228 46. Əhəmiyyəti, tətbiq miqyası və məsuliyyət dərəcəsinə görə standartlar hansı növlərə bölünür?

- analitik, eksperimental, statistik standartlara
- beynəlxalq, regional, dövlətlərarası, milli standartlara
- məhsul, xidmət, sənaye, ticarət standartlarına
- müəssisədaxili, müəsisələrarası, sahə, milli standartlara
- material, hazır məhsul, xidmət standartlarına

229 47. Məhsulun keyfiyyəti:

- tədavül prosesində formalaşır
- istehsal prosesində formalaşır
- satış zamanı formalaşır
- bazarda formalaşır
- məhsula servis prosesində formalaşır

230 48. Texnolojilik göstəricilərinə nələr aiddir?

- maşının yığılmasının maya dəyəri, ergonomik və estetik göstəriciləri aid edilir.
- maşının yığılmasının mürəkkəbliyi, material-əmək, fondutumluğu göstəriciləri aid edilir;
- maşının ergonomik və estetik göstəriciləri aid edilir;
- maşının istismarının mürəkkəbliyi, sürəti və məhsuldarlığı göstəriciləri aid edilir;
- maşının qabariti, işləmə prinsipləri, qiyməti əməktutumluğu göstəriciləri aid edilir;

231 49. Kvalimetriya nədir?

- standartlaşdırma anlayışıdır.
- keyfiyyətin kəmiyyətcə öyrənilməsidir;
- ixtisas dərəcəsinin ölçüsüdür;
- avadanlığın texniki parametridir;
- heyətin keyfiyyət stukturudur;

232 50. Məmulatın etibarlılığı:

- məmulatın xidmət müddəti ərzində ətraf mühitə təsiri ifadə edən xassəsidir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərtilə onun üçün müəyyən edilmiş funksiyaları icra edə bilmək xassəsidir
- məmulatın istismarının asanlığını ifadə edən və işçinin əmək məhsuldarlığını yüksəldən xassəsidir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar xərjlərinin aşağı olmasını şərtləndirən xassəsidir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində aşınma sürətini ifadə edən xassəsidir

233 51. Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsi ilə əlaqədar olan xərclərə aid deyil?

- yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar olan xərclər

- məhsulun satışı ilə əlaqədar olan xərclər
- keyfiyyətə nəzarəti həyata keçirən laboratoriya və digər xidmət sahələrinin saxlanması xərcləri
- zay məhsulla əlaqədar olan xərclər
- reklamsiya hesabına məhsulun qiymətinin aşağı düşməsi

234 52. Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsi ilə əlaqədar olan xərclərə aiddir?

- məhsulun istehsalı ilə əlaqədar olan xərclər
- yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar olan xərclər
- məhsulun satışı ilə əlaqədar olan xərclər
- istehsal fəhlələrinin əmək haqqı
- umumzavod xərcləri

235 53. Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi onun istifadəsi və ya istismarı prosesində ətraf mühitə ziyanlı təsirini xarakterizə edir?

- etibarlılıq göstəriciləri.
- ekoloji göstəricilər;
- məmulatın nəql olunma qabiliyyəti;
- ergonomik göstəricilər;
- məmulatın estetik göstəriciləri;

236 54. Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsində «defektsiz məhsul istehsalına zəmanətin təmin edilməsi» ilə bağlı olan xərclərə aid deyil?

- avadanlığa və alətə texniki xidmətin təşkili, heyətin öyrədilməsi ilə əlaqədar xərclər;
- məhsulun realizasiyası imkanlarının təhlili ilə əlaqədar xərclər;
- keyfiyyətin planlaşdırılması və idarə edilməsi ilə əlaqədar xərclər;
- yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar xərclər;
- zayın baş vermə səbəblərinin təhlili ilə əlaqədar xərclər;

237 55. Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsində nəzarətlə əlaqədar olan xərclərə aid deyil?

- nəzarətçi-müfəttişlərin əmək haqqı xərcləri;
- məhsulun yenidən emalı xərcləri;
- materialın analizi və sınaqdan keçirilməsi xərcləri;
- nəzarət avadanlığı və cihazlarının alınması xərcləri;
- nəzarəti həyata keçirən laboratoriya və digər xidmət sahələrinin saxlanması xərcləri;

238 56. Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin idarə edilməsi prosesinə aid deyil?

- məhsulun layihələndirilməsi və müqavilələrin bağlanması;
- işçilərə olan təlabatın müəyyən edilməsi.
- istehsalçı və istehlakçıların davranışları, istifadə ediləcək avadanlıq və materialların müəyyən edilməsi;
- tətbiq olunacaq texnoloji istehsal üsulu, sınaqların aparılması;
- hazır məhsulun qablaşdırılması və qorunması;

239 57. Aşağıdakılardan hansı məhsulun keyfiyyəti standartlarının növlərinə aid deyil?

- milli standartlar.
- mühasibat standartları;
- regional standartlar;
- dövlətlərarası standartlar;
- beynəlxalq standartlar;

240 58. Yeni texnika tətbiqinin ümumiləşdirici və texniki-iqtisadi göstəricilərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil

- istehsal sahəsinin, sexin və müəssisənin istehsal gücü;
- ümumi istehsal meydançasından alınan məhsulun həcmi;
- məhsulun yüksək texnolojilik dərəcəsi;
- əməyin enerji və elektriklə silahlılığı;
- fəhlə əməyinin mexanikləşdirilmiş əməklə əhatə səviyyəsi;

241 1. İstehsalın ictimai təşkili formaları hansılardır?

- istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması, mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması.
- istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması, kooperativləşdirilməsi və kombinələşdirilməsi;
- fərdi, seriyalı və kütləvi istehsal;
- istehsalın elektrikləşdirilməsi, mexanikləşdirilməsi, avtomatlaşdırılması və kimyalaşdırılması;
- istehsalın mexanikləşdirilməsi, kompleks mexanikləşdirilməsi, avtomatlaşdırılması və kompleks avtomatlaşdırılması;

242 2. Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- İstehsalın təmərküzləşməsi istehsalın ictimai təşkili formaları arasında daha mürəkkəbidir.
- İstehsalın ictimai təşkili formaları ilə istehsalın səmərəliliyinin artırılması arasında birbaşa əlaqə yoxdur;
- İstehsalın təmərküzləşməsi, ixtisaslaşması, kooperativləşməsi və kombinələşməsi arasında sıx qarşılıqlı əlaqələr vardır;
- İstehsalın ictimai təşkili formaları ictimai istehsalın intensivləşdirilməsi və səmərəliliyinin yüksəldilməsinin amilidir;
- İstehsalın ictimai təşkili formaları ictimai əmək bölgüsünün dərinləşməsinin nəticəsidir;

243 3. İstehsalın təmərküzləşməsi nədir?

- bütün sənaye müəssisələrinin birliyi
- sahədə məhsul istehsalı üzrə iri müəssisələrin xüsusi çəkilərinin mütəmadi artması
- istehsal həcmimin kiçik müəssisələrdə həyata keçməsi prosesinin genişlənməsi
- yerli müəssisələr tərəfindən sənaye istehsalının getdikcə artması
- sənaye sahəsində kiçik müəssisələrin tamamilə iflası

244 4. Konstruktiv quruluşu, hazırlanma texnologiyası, iqtisadi təyinatı və istismar şəraiti oxşar olan məhsullar istehsalının bir müəssisədə təmərküzləşməsi nə ilə nəticələnir? 02

- müəssisələrin idarə olunmasının mərkəzləşdirilməsi və sonradan isə istehsalın yenidən təşkilinə ilkin şərtlər yaradılması ilə nəticələnir.
- istehsalın ixtisaslaşması ilə nəticələnir;
- istehsalın kombinələşməsi ilə nəticələnir;
- istehsalın kooperativləşməsilə nəticələnir;
- xammalın ardıcıl emalına əsaslanan kombinələşmə ilə nəticələnir;

245 5. Xammalın kompleks emalı və ya texnoloji ardıcılıqla işlənilməsinə əsaslanan təmərküzləşmə nə ilə nəticələnir? 02

- müəssisələrin idarə olunmasının mərkəzləşdirilməsi və sonradan isə istehsalın yenidən təşkilinə ilkin şərtlər yaradılması ilə nəticələnir.
- istehsalın kombinələşməsi ilə nəticələnir;
- istehsalın ixtisaslaşması ilə nəticələnir;
- istehsalın kooperativləşməsilə nəticələnir;
- istehsalın təşkilində hər hansı dəyişiklik olmadan xırda müəssisələrin inzibati-idarə cəhətdən birləşdirilməsinə, onların təsərrüfatçılıq müstəqilliyini itirmək prinsipinə əsaslanır;

246 6. Son məhsulun hazırlanması prosesində texnoloji baxımdan əlaqəli, lakin məkanca bir-birindən aralı olan müxtəlif istehsalların təmərküzləşməsi nə ilə nəticələnir? 02

- müəssisələrin idarə olunmasının mərkəzləşdirilməsi və sonradan isə istehsalın yenidən təşkilinə ilkin şərtlər yaradılması ilə nəticələnir
- istehsalın kooperativləşməsilə nəticələnir;
- istehsalın ixtisaslaşması ilə nəticələnir;
- istehsalın kombinəlməsi ilə nəticələnir;
- xammalın ardıcıl emalına əsaslanan kombinəlmə ilə nəticələnir;

247 7. Təşkilati-təsərrüfat təmərküzləşməsi nə ilə nəticələnir? 02

- istehsalın ixtisaslaşması ilə nəticələnir;
- müəssisələrin idarə olunmasının mərkəzləşdirilməsi və sonradan isə istehsalın yenidən təşkilinə ilkin şərtlər yaradılması ilə nəticələnir.
- istehsalın kombinəlməsi ilə nəticələnir;
- istehsalın kooperativləşməsilə nəticələnir;
- xammalın ardıcıl emalına əsaslanan kombinəlmə ilə nəticələnir;

248 8. İstehsalın təmərküzləşməsi aşağıdakılardan hansı biri ilə xarakterizə olunur?

- əmək bölgüsünün dərinləşməsi.
- müəssisələrin iriləşməsi;
- müəssisədə işçilərinin sayının azalması;
- müəssisənin ölçülərinin kiçilməsi;
- texnoloji cəhətdən müxtəlif istehsalların bir müəssisədə uzlaşdırılması;

249 9. Aşağıdakı cəhətlərdən hansı təmərküzləşmə prosesinə xasdır?

- eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin hamısının bir mərkəzdən idarə edilməsi.
- məhsul istehsalının iri müəssisələrdə cəmləşməsi;
- məhsul istehsalının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi;
- məhsul bazarının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi;
- eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin sayının artması;

250 10. Təmərküzləşmənin formaları hansılardır?

- aqreqat, mexaniki, texniki.
- aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji;
- fərdi, seriyalı və kütləvi;
- istehsal, satış, idxal və ixrac;
- konstruksiya, texnoloji ardıcılıq, son məhsul istehsalı və təşkilati-təsərrüfat;

251 11. Sənaye müəssisələrində təmərküzləşmə səviyyəsi necə hesablanır? 02

- iri müəssisələrin istehsal həcmi ilə bütün müəssisələrin istehsal həcmi cəmi kimi
- iri müəssisələrin istehsal həcmi ilə bütün müəssisələrin istehsal həcminə nisbəti kimi
- bütün müəssisələrin istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərini iri müəssisələrin istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- bütün müəssisələrin istehsal həcmi ilə iri müəssisələrin istehsal həcminə nisbəti kimi
- bütün müəssisələrin sənaye-istehsal heyətinin orta illik siyahı sayını iri müəssisələrin sənaye-istehsal heyətinin orta illik siyahı sayına nisbəti kimi

252 12. Sənaye müəssisələrində təmərküzləşmə səviyyəsi necə hesablanır? 02

- iri müəssisələrin istehsal həcmi ilə bütün müəssisələrin istehsal həcmi cəmi kimi

- iri müəssisələrin sənaye-istehsal heyətinin orta illik siyahı sayını bütün müəssisələrin sənaye-istehsal heyətinin orta illik siyahı sayına nisbəti kimi
- bütün müəssisələrin istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərini iri müəssisələrin istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi
- bütün müəssisələrin istehsal həcmnin iri müəssisələrin istehsal həcmində nisbəti kimi
- bütün müəssisələrin sənaye-istehsal heyətinin orta illik siyahı sayını iri müəssisələrin sənaye-istehsal heyətinin orta illik siyahı sayına nisbəti kimi

253 13. Sənaye müəssisələrində təmərküzləşmə səviyyəsi necə hesablanır? 02

- iri müəssisələrin istehsal həcmi ilə bütün müəssisələrin istehsal həcmnin cəmi kimi
- iri müəssisələrin istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərini bütün müəssisələrin istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi
- bütün müəssisələrin istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərini müəssisələrin istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi
- bütün müəssisələrin istehsal həcmnin iri müəssisələrin istehsal həcmində nisbəti kimi
- bütün müəssisələrin sənaye-istehsal heyətinin orta illik siyahı sayını iri müəssisələrin sənaye-istehsal heyətinin orta illik siyahı sayına nisbəti kimi

254 14. Nisbi təmərküzləşdirmə nədir?

- sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin azalmasıdır
- sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin əsas fondlarının dəyərini artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin işçilərinin sayının artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin artmasıdır

255 15. Təmərküzləşmənin mütləq mənada artması nədir?

- sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin azalması
- sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin əsas fondlarının dəyərini artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin işçilərinin sayının artmasıdır
- sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artmasıdır

256 16. Aqreqat təmərküzləşməsi necə baş verir?

- köməkçi və xidmətedici təsərrüfatlarda avadanlıqların sayının artırılması yolu ilə.
- aqreqat və avadanlıqların texnoloji strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların payının artması yolu ilə;
- müəssisədə qurulmuş aqreqat və avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə;
- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə;
- müəssisədə köməkçi və xidmətedici bölmələrin sayının artırılması yolu ilə;

257 17. İstehsal-texniki təmərküzləşmə necə baş verir?

- müəssisədə qurulmuş avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə.
- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə;
- aqreqat və avadanlıqların texnoloji strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların payının artması yolu ilə;
- aqreqat və avadanlıqların texnoloji strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların sayının azaldılması yolu ilə;
- müəssisədə qurulmuş avadanlıqların əsaslı təmiri və modernləşdirilməsi yolu ilə;

258 18. Texnoloji təmərküzləşmə necə baş verir?

- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması ilə yanaşı həm də onlardan hər birinin gücünün azaldılması yolu ilə;

- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması ilə yanaşı həm də onlardan hər birinin gücünün artırılması yolu ilə;
- müəssisədə qurulmuş avadanlıqların əsaslı təmiri və modernləşdirilməsi yolu ilə;
- aqrekat və avadanlıqların texnoloji strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların payının artması yolu ilə;
- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə;

259 19. Maşınqayırma üçün səciyyəvi olan ictimai istehsalın əsas təşkilati forması

- təmərküzləşdirmə
- ixtisaslaşdırma
- kooperativləşdirmə
- kombinləşdirmə
- mərkəzləşdirmə

260 20. Təmərküzləşmənin vəziyyətini və dinamikasını öyrənmək hansı göstəricilərdən istifadə olunur?

- müəssisənin istehsal səviyyəsinin yalnız fəaliyyət göstərdiyi sahədə deyil, ümumiyyətlə sənayedəki xüsusi çəkisi və əsas fondların orta illik dəyəri.
- məhsul istehsalının həcmi, heyətin orta illik sayı, istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri;
- ölçülərinə görə ən kiçik ölçülü müəssisələr qrupunun istehsal həcmi;
- milli iqtisadiyyatın əsas fondları dəyərinə görə strukturu;
- sənayenin tərkibində olan müstəqil sahələrin sayı, hər sahədə müəssisələrin sayı və orta ölçüsü;

261 21. Aşağıdakı göstəricilər arasında istehsalın təmərküzləşməsinə daha düzgün əks etdirəni hansıdır?

- istehsal dövriyyə fondlarının orta illik dəyəri.
- istehsal edilən məhsulun həcmi;
- sənaye-istehsal heyətinin orta illik sayı;
- istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri;
- texnoloji prosesə sərf edilən enerji gücünün kəmiyyəti;

262 22. Müəssisənin optimal ölçüsü nədir?

- az xərclə daha az mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür;
- az xərclə daha yüksək təsərrüfat nəticələrinə nail olunan ölçüsüdür.
- çox xərclə daha çox mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür;
- mənfəətlə xərcin mütənasiblik təşkil etdiyi ölçüsüdür;
- minimum xərclə risksiz fəaliyyət göstərə bilən ölçüsüdür;

263 23. İstehsalın təmərküzləşdirilməsinin iqtisadi səmərəliliyi nədə ifadə olunur?

- müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində xammal və materialların emalı imkanlarının genişlənməsində.
- müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində istehsalın texniki-iqtisadi göstəricilərinin yaxşılaşmasında;
- müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində yeni iş yerlərinin yaradılmasında;
- müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində bazarlara daha çox məhsul çıxarılmasında;
- eyniadlı məhsul istehsalçıların sayının azalması nəticəsində sahənin idarə edilməsinin asanlaşmasında;

264 24. Təmərküzləşmənin aqrekat forması daha çox iqtisadi üstünlüklərə malikdir. Ona görə ki:

- bu, istehsalın həm intensiv, həm də ekstensiv yolla təmərküzləşdirilməsidir.
- bu, istehsalın intensiv yolla təmərküzləşdirilməsi olduğundan qənaət imkanı böyükdür;
- bu, istehsalın ekstensiv yolla təmərküzləşdirilməsi olduğundan qənaət imkanı böyükdür;
- bu zaman istehsal meydançalarının genişlənməsi baş verdiyindən əlavə xərclər artır;

- bu zaman yeni istehsal bölmələrinin enerji təminatı əlavə xərclər tələb edir;

265 25. İxtisaslaşdırma necə meydana çıxır?

- müəssisələr arasında uzunmüddətli təsərrüfat əlaqələrinin yaranması nəticəsində.
 əmək bölgüsünün inkişafı və dərinləşməsi nəticəsində;
 istehsalın iri müəssisələrdə cəmlənməsi nəticəsində;
 müəssisələrin ölçüsünün böyüməsi nəticəsində;
 müxtəlif istehsalların bir müəssisədə birləşməsi nəticəsində;

266 26. İxtisaslaşdırma nədir?

- müəssisənin mümkün olan bütün fəaliyyət sferalarına daxil olmasıdır.
 konstruktiv quruluşuna, hazırlanma texnologiyasına və iqtisadi təyinatına görə həmcins məhsul istehsalın məhdud sayda müəssisələrdə təmərküzləşməsidir.
 müəssisənin həmişə eyni məhsul göndərənlərlə işləməsidir.
 müəssisənin həmişə eyni istehlakçılara xidmət göstərməsi və məhsul satmasıdır.
 müəssisənin nisbətən uzun müddətə müəyyən bazar segmentinə uyğun fəaliyyətidir.

267 27. Müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırma nədir?

- özünün konstruksiyasına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir müəssisədə cəmləşməsidir.
 özünün konstruksiyasına, hazırlanma texnologiyasına görə analog təşkil edən, tətbiq sahəsi məhdud olan, istehsalı uzun dövr üçün təkrarlanan məhsul istehsalının bir müəssisədə təmərküzləşməsidir;
 ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün bir sahədə cəmləşməsidir;
 müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsidir;
 eyni adlı məhsulların bazarda satışının yalnız bir müəssisədə cəmləşməsidir;

268 28. Sahə üzrə ixtisaslaşma nədir?

- iqtisadi əməkdaşlıq birliklərinə daxil olan ölkələrin müəyyən məhsulların istehsalı və satışı üzrə ixtisaslaşmasıdır.
 ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün hazırlanmasını təmin etmək məqsədilə bu işə hər hansı sahənin uyğunlaşdırılmasıdır;
 ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün geniş nomenklaturada məhsul istehsalının müəyyən dövr üçün bir sahədə cəmləşməsidir;
 özünün konstruksiyasına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir sahədə cəmləşməsidir.
 iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir;

269 29. Maşınqayırma müəssisələrində ixtisaslaşdırmanın formaları hansılardır?

- hissə, istehsal-texniki, mexaniki.
 əşya, hissə və texnoloji mərhələ üzrə;
 aqreqat, əşya və istehsal-texniki;
 əşya, texniki, mexaniki;
 fiziki, aqreqat, texnoloji mərhələ üzrə;

270 30. Əşya formasında ixtisaslaşdırma nədir?

- sonradan istehsalda istifadə edilmək və hazır məhsulu dəstləşdirmək məqsədilə onun ayrı-ayrı hissələrinin buraxılışının müxtəlif müəssisələr arasında bölünməsidir.
 bilavasitə istehlakçıya çatan hazır məhsul istehsalının bu və ya digər bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir;
 müəssisənin əmək predmetinin emalı mərhələlərindən birinin yerinə yetirilməsinə cəlb edilməsidir;
 sonradan istehsalda istifadə edilmək və hazır məhsulu dəstləşdirmək məqsədilə onun ayrı-ayrı hissələrinin buraxılışının bu və ya digər bir müəssisədə təmərküzləşdirilməsidir;

- istehlakçıya çatan hazır məhsul istehsalının bir neçə müəssisə arasında bölünməsidir;

271 31. Soyuducu istehsalını həyata keçirən maşınqayırma müəssisəsi hansı formada ixtisaslaşmış sayılır?

- avadanlıq formasında
 əşya formasında
 istehsal-texniki formada
 hissə formasında
 texnoloji mərhələ üzrə

272 32. Mərkəzləşdirilmiş tökmə işini həyata keçirən maşınqayırma müəssisəsinin ixtisaslaşma formasını göstərin.

- avadanlıq formasında
 texnoloji mərhələ üzrə
 hissə formasında
 əşya formasında
 istehsal-texniki formada

273 33. İxtisaslaşdırmanın dərinləşməsinə təsir edən amil:

- məhsulun konstruktiv sabitliyinin qorunması
 ixtisaslaşma formalarının bir müəssisədə təmərküzləşməsi;
 məhsul istehsalının daha da təmərküzləşməsi
 məhsul istehsalına tələbatın artması
 elmi-texniki tərəqqinin tempi

274 34. Müəssisədaxili ixtisaslaşdırma nədir?

- özünün konstruksiyasına, hazırlanma texnologiyasına görə analoq təşkil edən, istehsalı uzun dövr üçün təkrarlanan məhsul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir.
 müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsidir;
 ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir;
 özünün konstruksiyasına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir müəssisədə cəmləşməsidir;
 istehsal prosesinin və iş yerlərinin səmərəli və yüksək məhsuldarlıqlı texnika ilə təmin olunmasıdır;

275 35. Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır:

- müəssisə miqyasında istifadə olunan insan əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sıra funksiya və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalanması texniki əmək bölgüsünü əks etdirir;
 müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsi müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırmanı əks etdirir.
 bilavasitə müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib ayırması fərdi əmək bölgüsünü əks etdirir;
 müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsi müəssisədaxili ixtisaslaşdırmanı əks etdirir;
 sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artması nisbi təmərküzləşmədir;

276 36. Aşağıdakı amillərdən hansı istehsalın ixtisaslaşdırılmasının dərinləşməsinə mənfi təsir göstərir?

- buraxılan məhsulun çeşidinin uzunmüddətli və məqsədəuyğun konstruktiv sabitliyinin yaradılması
 müəssisənin buraxdığı məhsulun nomenklatura və çeşidinin genişlənməsi

- buraxılan məhsula perspektiv dövr üçün tələbatın artması və satış bazarının genişlənməsi
- elmi-texniki tərəqqinin yüksək tempi
- müəssisədə məhsul buraxılışının təmərküzləşməsi və istehsalın optimal ölçüyədək artması

277 37. İxtisaslaşdırma səviyyəsini səciyyələndirən göstəricilər hansılardır?

- ixtisaslı fəhlələrin ümumi sayı, ixtisaslaşmış müəssisələrin ümumi sayı, texnoloji mərhələlərin sayı
- sənayedə müstəqil sahələrin sayı; ixtisaslaşmış sahə məhsulunun ümumi istehsaldakı payı, müəssisənin istehsal etdiyi əsas məhsulun ümumi istehsalda xüsusi çəkisi, növü, tipi, ölçüsü və modellərin sayı, ixtisaslaşmış müəssisələr və sexlərin ümumi istehsaldakı payı
- əşya, hissə, texnoloji mərhələnin miqdarı və sayı
- hissə və məhsulun sahə üzrə məbləği, sahənin ümumi sənaye məhsulunda xüsusi çəkisi
- sənaye sahəsinin ümumi həcmi, sahədəki müəssisələrin sayı, sahədə işləyənlərin orta illik sayı, sahədə əmək haqqı fondu, sahəyə illik vəsait qoyuluşu

278 38. Aşağıdakı göstəricilərdən hansı müəssisədaxili ixtisaslaşma səviyyəsini qiymətləndirmək üçün tətbiq olunur?

- bir iş yerində ay ərzində istehsal olunan məhsulun həcmi.
- bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı;
- müəssisənin müəyyən dövr ərzində istehsal etdiyi məhsulun həcmi;
- müəssisənin təsərrüfat əlaqələrində olduğu müəssisələrin sayı;
- sahənin müəssisələri tərəfindən buraxılan konstruktiv və texnoloji cəhətdən yekcins məmulatlar qrupunun miqdarı və növləri;

279 39. Bir il ərzində maşınqayırma müəssisəsi tərəfindən 1 milyon 800 min manatlıq ümumi məhsul buraxılışı həyata keçirilmişdir. Bunun 1 milyon 260 min manatını əsas (profil) məhsul təşkil etmişdir. Bu məlumatlar əsasında maşınqayırma müəssisənin ixtisaslaşdırılması əmsalını hesablayın.

- 60 faiz
- 70 faiz
- 45 faiz
- 80 faiz
- 65 faiz

280 40. Aşağıdakılardan hansı istehsalın kooperasiyalaşdırılmasına xas olan cəhətdir?

- müəssisənin buraxdığı məhsulun bütün detal, qovşaq və hissələri həmin müəssisənin ayrı-ayrı sexlərində istehsal olunur
- müəssisə bir məhsulun hazırlanması üçün müxtəlif müəssisələrdən detal, qovşaq hissə və yarımfabrikat alır;
- müəssisənin bütün bölmələri bir-biri ilə texnoloji bağlılığı olmayan məhsullar buraxır
- müəyyən məhsulun istehsalı və satışı bütünlüklə bir müəssisədə cəmlənmişdir
- eyniadlı məhsul istehsalçıları arasında bazarın bölüşdürülməsi ilə bağlı razılıq olur

281 41. Texnoloji mərhələ üzrə kooperativləşdirmə nədir?

- baş müəssisə əməkdaşlıq etdiyi müəssisələrin məhsullarının daxili və xarici bazarda satışını həyata keçirir
- bir müəssisə digərinə müəyyən yarımfabrikatlar göndərir və ya onun üçün məhsul istehsalı texnologiyasının müəyyən bir mərhələsinin icrasını həyata keçirir
- son hazır məhsulun istehsalı üzrə ixtisaslaşmış baş müəssisə əlaqədar müəssisələrdən hissə və qovşaqlar almaqla məhsulun istehsalı işini tamamlayır
- baş müəssisə kooperasiyaya daxil olan zavodlardan elektrik mühərrikləri, generatorlar, nasoslar, kompressorlar və s. kimi məmulatlar almaqla hazır məhsulun istehsalını tamamlayır
- baş müəssisə əməkdaşlıq etdiyi müəssisələrin məhsullarının daxili bazarda satışını həyata keçirir

282 42. Kooperativləşmə səviyyəsini səciyyələndirən göstəricilər hansılardır?

- aqreqatların müştərək istifadəsi, hissələrin sayı, texnoloji proseslərdə iştirak edən müəssisələrin sayı
- bir müəssisə ilə kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı, məhsulun maya dəyərində «satın alınmış yarımfabrikat və məmulatlar» adlı xərc maddəsinin xüsusi çəkisi, bir müəssisə və sahə üzrə rayondaxili və rayonlararası kooperativləşdirmənin nisbəti
- ixtisaslaşmış sex və istehsal sahələrinin xüsusi çəkisi
- bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı, əməliyyatların təhkim olunma əmsalı, bir müəssisə ilə kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı, istehsaldakı texnoloji mərhələ və sahələrin sayı
- məhsul istehsalında iştirak etmiş müəssisələrin sayı və maya dəyərində ən böyük payın xüsusi çəkisi

283 43. Aşağıdakı göstəricilərin hansı kooperasiyalaşma səviyyəsini təhlilində istifadə edilir?

- məhsul vahidinin material tutumu
- məhsul vahidinin maya dəyərində "satın alınmış yarımfabrikat və məmulatlar" adlı xərc maddəsinin xüsusi çəkisi
- məhsul vahidinin maya dəyərində enerji məsrəflərinin xüsusi çəkisi
- müəssisənin pərakəndə satış şəbəkəsinə verdiyi məhsulun həcmi
- ixtisaslaşmış sex və istehsal sahələrinin xüsusi çəkisi

284 44. İstehsalın kooperasiyalaşdırılması nədir?

- bir-birinin fəaliyyət nəticələrinə ehtiyacı olan müəssisələrin öz aralarında əmtəə və xidmətlərlə hesablaşmaları prosesidir.
- müəyyən bir məhsulun birgə istehsalı ilə məşğul olan müəssisələr arasındakı uzunmüddətli təsərrüfat əlaqələri formasıdır;
- müəssisələrin hər hansı məhsulun birgə istehsalı üçün yaratdıqları birlik formasıdır;
- bazar seqmentini ələ keçirmək üçün müəssisələrin gizli razılığıdır;
- ölkədə hər hansı məhsul istehsal etmək məqsədilə xarici investorların cəlb edilməsidir.

285 45. Maşınqayırma müəssisələrində istehsalın kooperativləşdirilməsinin formaları hansılardır?

- əşya, istehsal-texniki və texnoloji mərhələ üzrə
- aqreqat, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
- aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji;
- əşya, texniki, fiziki;
- texnoloji, əşya, mexaniki;

286 46. Maşınqayırma zavodu kooperasiyaya daxil olduğu müəssisələrdən porşen, radiator, diyircəkli yastıq, şin və başqa hissə və qovşaqlar alır. Bu, kooperativləşdirmənin hansı formasını əks etdirir?

- texnoloji mərhələ üzrə kooperativləşdirmə
- hissə üzrə kooperativləşdirmə
- əşya üzrə kooperativləşdirmə
- istehsal-texniki üzrə kooperativləşdirmə
- aqreqat üzrə kooperativləşdirmə

287 47. Ərazi və sahə üzrə təşkil baxımından istehsalın kooperasiyalaşdırılmasının hansı formaları vardır?

- rayondaxili, rayonlararası, ölkə daxili, ölkələrarası, sahədaxili, sahələrarası
- rayondaxili, rayonlararası, sahədaxili, sahələrarası
- sahədaxili, ölkədaxili, rayondaxili
- ölkələrarası, ölkədaxili, sahələr aras, sahədaxili,
- ölkədaxili, ölkələrarası, bölgədaxili

288 48. Ərazi və sahələr üzrə kooperativləşmə formalarından hansı səhvdir?

- sahədaxili.

- autsoring;
- rayondaxili;
- sahələrarası;
- rayonlararası;

289 49. Sahədaxili kooperativləşdirmə nədir?

- belə kooperativləşdirmə ayrı-ayrı ölkələrdə olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır
- belə kooperasiya əlaqələri eyni sahənin iki və daha çox müəssisələri arasında yaranır
- belə kooperasiya əlaqələri müxtəlif sahələrin müəssisələri arasında yaranır
- kooperativləşdirmənin bu formasında təsərrüfat əlaqələri müxtəlif rayonlarda yertəşdirilmiş müəssisələr arasında baş verir
- belə kooperativləşdirmə iqtisadi rayonun daxilində olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır

290 50. Rayonlararası kooperativləşdirmə nədir?

- belə kooperasiya əlaqələri müxtəlif sahələrin müəssisələri arasında yaranır
- kooperativləşdirmənin bu formasında təsərrüfat əlaqələri müxtəlif rayonlarda yerləşdirilmiş müəssisələr arasında baş verir
- belə kooperativləşdirmə iqtisadi rayonun daxilində olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır
- belə kooperativləşdirmə zamanı 2 qonşu ölkənin sərhəd rayonlarında olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələri yaranır
- belə kooperasiya əlaqələri eyni sahənin iki və daha çox müəssisələri arasında yaranır

291 51. Autsoring nədir? 01

- müəssisə tərəfindən istehsal quruluşunun təkmilləşdirilməsi məqsədilə həm xidmət və həm də əsas istehsal strukturlarından bəzilərinin icarəyə verilməsidir;
- müəssisə tərəfindən idarəetmənin təkmilləşdirilməsi məqsədilə həm xidmət və həm də əsas istehsal strukturlarından bəzilərinin icarəyə verilməsidir;
- müəssisə tərəfindən təmərküzləşdirmənin təkmilləşdirilməsi məqsədilə həm xidmət və həm də əsas istehsal strukturlarından bəzilərinin icarəyə verilməsidir;
- müəssisə tərəfindən təsərrüfat əlaqələrinin təkmilləşdirilməsi məqsədilə həm xidmət və həm də əsas istehsal strukturlarından bəzilərinin icarəyə verilməsidir;
- müəssisə tərəfindən maddi-texniki təminatın təkmilləşdirilməsi məqsədilə həm xidmət və həm də əsas istehsal strukturlarından bəzilərinin icarəyə verilməsidir;

292 52. İxtisaslaşmadan əldə edilən illik iqtisadi səmərə necə hesablanır? 03

- ixtisaslaşmanın keçirilməsindən əldə olunan illik qənaətin ixtisaslaşdırmanı həyata keçirmək üçün əlavə əsaslı vəsait qoyuluşu ilə səmərəliliyin normativ əmsalının hasilinə nisbəti kimi;
- ixtisaslaşmanın keçirilməsindən əldə olunan illik qənaətdən ixtisaslaşdırmanı həyata keçirmək üçün əlavə əsaslı vəsait qoyuluşu ilə səmərəliliyin normativ əmsalının hasilini çıxmaqla;
- ixtisaslaşmanın keçirilməsindən əldə olunan illik qənaətin səmərəliliyin normativ əmsalına nisbəti kimi;
- ixtisaslaşmanın keçirilməsindən əldə olunan illik qənaətin ixtisaslaşdırmanı həyata keçirmək üçün əlavə əsaslı vəsait qoyuluşuna nisbəti kimi;
- ixtisaslaşmanın keçirilməsindən əldə olunan illik qənaətdən ixtisaslaşdırmanı həyata keçirmək üçün əlavə əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi çıxmaqla;

293 53. Kombinləşdirmə nədir?

- oxşar məhsulları istehsal edən müxtəlif müəssisələrin bir mərkəzdən idarə edilməsidir.
- texnoloji və təşkilati baxımdan əlaqəli olan müxtəlif sahələrə məxsus ayrı-ayrı istehsalların vahid istehsal kompleksində birləşdirilməsidir.
- istehsalın daha iri müəssisələrdə təmərküzləşməsi prosesidir.
- birlik və müəssisələrin istehsal etdiyi məhsulların növü, tipi, ölçüsü və modellərin sayının artması prosesidir.

müəssisələrin fəaliyyətlərinin dövlət tərəfindən əlaqələndirilməsidir.

294 54. Kombinləşmənin əsas şərti nədir?

- eyni bir ərazidə analogi müəssisələrin cəmləşdirilməsidir
 müxtəlif profilli istehsalların eyni bir məkanda təmərküzləşdirilməsidir
 kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələr arasında bazarın bölüşdürülməsidir
 kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə eyni texnoloji avadanlıqlardan istifadə edilməsidir
 müxtəlif profilli istehsalların eyni bir ölkədə yerləşdirilməsidir

295 55. Aşağıdakılardan hansı kombinləşdirmənin səciyyəvi xüsusiyyəti hesab olunur?

- istehsal prosesinin yalnız bir müəssisədə baş verməsi, istehsal olunmuş məhsulların istehlakçıya çatdırılmasında heç bir vasitədən istifadə edilməməsi
 müxtəlif istehsalların birliyi, kombinata daxil olan müəssisələrin texniki-iqtisadi vəhdəti, vahid enerji sistemi və nəqliyyat bazası
 istehsal prosesinin mərhələləri arasındakı ahəngdarlı, müəssisələrin mülkiyyətçisinin eyni şəxs olması, vahid mərkəzləşdirilmiş idarəetmə sistemi
 müxtəlif müəssisələrin istehsalı olan hissə və qovşaqların bir müəssisədə son məhsul formasında yığılması
 istehsalın yalnız sifarişlər əsasında olması, sifariş edilmiş məhsulların bir neçə müəssisə tərəfindən istehsalı

296 1. Maşınqayırma sənayesinin istehsal fondlarının neçə faizi əsas fondların payına düşür? 01

- 70-75%-i
 60-65%-i
 40-45%-i
 50-55%-i
 45-50%-i

297 2. Maşınqayırma sənayesinin istehsal fondlarının neçə faizi dövrüyyə fondların payına düşür? 01

- 25-30%-i
 35-40%-i
 60-65%-i
 45-50%-i
 65-70%-i

298 3. Qeyri-istehsal təyinatlı əsas fondlar maşınqayırma sənayesinin əsas fondlarının neçə faizini təşkil edir? 01

- 25-30%-i
 10-15%-i
 35-40%-i
 60-65%-i
 65-70%-i

299 4. Aşağıdakılardan hansı maşınqayırma müəssisələrinin istehsal əsas fondlarına aiddir? 01

- İstehsalçı müəssisənin, təchizat və satış təşkilatlarının anbarlarında hazır məhsul formasında olan maşın və avadanlıqlar
 quraşdırılmış və istehsal prosesində iştirak etməyən
 quraşdırılma mərhələsində olan maşın və avadanlıqlar
 quraşdırılması nəzərdə tutulan maşın və avadanlıqlar
 yolda olan və əsaslı tikintinin balansında əks etdirilən maşın və avadanlıqlar

300 5. Avadanlıq parkının yaş strukturu göstəricisini təhlil edilərkən hansı yaş qruplaşmasından

istifadə edilmir? 01

- 20-ildə yuxarı
- 1-4 il
- 5 ilə kimi
- 6-10 il
- 11-20 il

301 6. İstehsal əsas fondları nədir?

- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən istehsal fondlarıdır
- öz formasını istehsal prosesində dəyişəcək hazır məhsula çevrilən material qiymətliləridir.
- istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə bir il ərzində tamamilə keçirən əmək vasitələri və predmetləridir
- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır

302 7.İstehsal əsas fondlarının tərkibinə nələr daxildir?

- ötürücü mexanizmlər və tara materialları
- bina və nəqliyyat vasitələri
- qurğu və materiallar
- nəqliyyat vasitələri və istehsal tullantıları
- binalar və yanacaq ehtiyatları

303 8. Müəssisələrin istehsal əsas fondlarına əmlak vergisi onun hansı dəyərə görə təyin edilir? 01

- ləğv olunma dəyərinə görə;
- ilkin dəyərinə görə;
- qalıq dəyərinə görə;
- bərpa və qalıq dəyərinə görə;
- ilkin və qalıq dəyərinə görə;

304 9. Maşınqayırma müəssisələrinin əsas fondlarına nə aid deyil?

- Zavoddaxili su kəmərləri
- Hazır məhsul, anbarında olan avadanlıq
- Binalar
- Səxdə qurulmuş avadanlıq
- Nəqliyyat vasitələri

305 10. Aşağıda göstərilən istehsal vasitələrindən hansı əsas fond deyil?

- nəqliyyat vasitəsi
- məmulat
- bina
- dəzgah
- qurğu

306 11. Mövcud uçot qaydasına müvafiq olaraq aşağıdakılardan hansı müəssisənin əsas fondların dəyərinə daxil edilir? 01

- istehsal müəssisələrinin anbarlarında olan maşın və avadanlıqların dəyəri;

- istehsal meydançasında quraşdırılmış maşın və avdanlıqların dəyəri .
- təchizat və satış təşkilatlarının anbarlarında olan maşın və avdanlıqların dəyəri;
- quraşdırmaq üçün verilmiş, quraşdırılması nəzərdə tutulmuş avadanlıqların dəyəri;
- yolda olan və əsaslı tikintinin balansında olan avadanlıqların dəyəri;

307 12. İstehsal vasitələri ilə əsas fondlar arasındakı kəmiyyət fərqi nədən ibarətdir? 02

- əsas fondlar istehsal vasitələrinin tərkibinə aid deyil;
- istehsal vasitələri əsas fondlardan genişdir;
- əsas fondlar istehsal vasitələrindən genişdir;
- belə bir fərq yoxdur;
- istehsal vasitələri əsas fondların tərkibinə aiddir;

308 13. İstehsal vasitələri ilə əsas fondlar arasındakı keyfiyyət fərqi nədən ibarətdir? 02

- yalnız istehlak dəyərində malik olub və mübadilə dəyəri olmayan istehsal vasitələrinin bir hissəsi əsas fondlardır
- istehlak və mübadilə dəyərində malik olan istehsal vasitələrinin bir hissəsi əsas fondlardır;
- istehsal vasitələri əsas fondlardan genişdir;
- yalnız mübadilə istehlak dəyərində malik olub və istehlak dəyəri olmayan istehsal vasitələrinin bir hissəsi əsas fondlardır
- belə bir fərq yoxdur;

309 14. Aşağıdakı fikirlərdən hansı düzdür? 01

- əsas fondlar natural formasını dəyişir;
- əsas fondların minimum dəyəri 500 manatdan çox olmalıdır.
- əsas fondlar bir istehsal tsiklında tam istehlak olunur;
- istənilən istehsal vasitəsi əsas fondur;
- əsas fondlar özlərinin fiziki və kimyəvi xassələrini istehsal olunan məhsula keçirir;

310 15. İstehsal vasitələri ilə əsas fondlar arasında hansı fərqlər var? 02

- nisbi və mütləq fərqlər;
- kəmiyyət və keyfiyyət;
- yalnız keyfiyyət;
- heç bir fərq yoxdur;
- yalnız kəmiyyət;

311 16. İstehsal əsas fondlarının quruluşu necə hesablanır?

- əsas fondların dəyərində istehsal gücündə xüsusi çəkisi
- ünsürlərdən hər birinin ümumi dəyərdəki xüsusi çəkisi
- aktiv hissələrin dəyərlərinin passiv hissə dəyərlərinə nisbəti
- binaların dəyərində istehsal avadanlıqlarının dəyərində nisbəti
- texnoloji avadanlıqların dəyərində binaların dəyərində nisbəti

312 17. Əsas fondların hansı ünsürü daha aktivdir?

- nəqliyyat vasitələri
- iş maşınları və avadanlıqları
- güc maşınları və avadanlıqları
- nəzarət-ölçü cihazları
- ötürücü mexanizmlər

313 18. Sənaye müəssisələrində «Nəzarət-ölçü və nizamlaşdırma cihazları» istehsal əsas fondların hansı

qrupuna aiddir? 01

- «Alətlər»;
- «Maşın və avadanlıqlar»;
- «Qurğular»;
- «Ötürücü qurğular»;
- «İstehsal ləvazimatları»;

314 19. Sənaye müəssisələrində «elektrik, istilik və buxarla işləyən dartıcılar» istehsal əsas fondların hansı qrupuna aiddir? 01

- «Alətlər»;
- «Nəqliyyat vasitələri»;
- «Təsərrüfat inventarları»;
- «Maşın və avadanlıqlar»;
- «İstehsal ləvazimatları»;

315 20. Sənaye müəssisələrində «iş dəzgahlarının aralarına çəkilən çəpərlər» istehsal əsas fondların hansı qrupuna aiddir? 01

- «Alətlər»;
- «İstehsal ləvazimatları»;
- «Nəqliyyat vasitələri»;
- «Maşın və avadanlıqlar»;
- «Təsərrüfat inventarları»;

316 21. Sənaye müəssisələrində «yanğından mühafizə əşyaları» istehsal əsas fondların hansı qrupuna aiddir? 01

- «Alətlər»;
- «Təsərrüfat inventarları»;
- «Nəqliyyat vasitələri»;
- «Maşın və avadanlıqlar»;
- «İstehsal ləvazimatları»;

317 22. Sənaye müəssisələrində «kitabxana fondu» istehsal əsas fondların hansı qrupuna aiddir? 01

- «Təsərrüfat inventarları»;
- «Sair əsas fondlar»;
- «Nəqliyyat vasitələri»;
- «Maşın və avadanlıqlar»;
- «İstehsal ləvazimatları»;

318 35. Avtomatik idarəetmə pultları əsas fondların hansı altqrupuna aiddir?

- digər maşın və avadanlıqlar
- Nəzarət-ölçü və nizamlaşdırma cihazları və laboratoriya avadanlıqları
- İş maşın və avadanlıqları
- Avtomat maşın və avadanlıqlar
- güc maşın və avadanlıqları

319 39. Maşınqayırmada əsas istehsal fondlarının quruluşu hansı amildən asılı deyildir?

- istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması və kooperasiyalaşdırılması
- işçilərin müxtəlif formalarda mükafatlandırılmasının tətbiqi

- buraxılan məhsulun konstruktiv-texnoloji xüsusiyyəti, mürəkkəbliyi
- maşın və avadanlıqların texniki səviyyəsi və texnoloji proseslərin xüsusiyyəti, avtomatlaşdırma səviyyəsi
- istehsalın tipi

320 40. Əsas fondların ilkin dəyəri nədir?

- ilin əvvəlinə və il ərzində daxil olan və sıradan çıxan əsas istehsal fondlarının ümumi dəyəri
- əsas fondların alınması, gətirilməsi və quraşdırılmasına çəkilən xərclərdir
- müasir şəraitdə əsas fondların təkrar istehsalına çəkilən xərclərdir, yenidən qiymətləndirmə zamanı tətbiq edilir
- əsas fondların balans dəyəri ilə onların aşınma dəyəri arasındakı kəmiyyət fərqidir
- aşınmış və ya istismardan çıxarılmış əsas istehsal fondlarının dəyəri

321 41. Əsas fondların bərpa dəyəri nədir?

- ilin əvvəlinə və il ərzində daxil olan və sıradan çıxan əsas istehsal fondlarının ümumi dəyəri
- müasir şəraitdə əsas fondların təkrar istehsalına çəkilən xərclərdir, yenidən qiymətləndirmə zamanı tətbiq edilir
- əsas fondların alınması, gətirilməsi və quraşdırılmasına çəkilən xərclərdir
- əsas fondların balans dəyəri ilə onların aşınma dəyəri arasındakı kəmiyyət fərqidir
- aşınmış və ya istismardan çıxarılmış əsas istehsal fondlarının dəyəri

322 42. Əsas fondların qalıq dəyəri nədir?

- ilin əvvəlinə və il ərzində daxil olan və sıradan çıxan əsas istehsal fondlarının ümumi dəyəri
- əsas fondların balans dəyəri ilə onların aşınma dəyəri arasındakı kəmiyyət fərqidir
- müasir şəraitdə əsas fondların təkrar istehsalına çəkilən xərclərdir, yenidən qiymətləndirmə zamanı tətbiq edilir
- əsas fondların alınması, gətirilməsi və quraşdırılmasına çəkilən xərclərdir
- aşınmış və ya istismardan çıxarılmış əsas istehsal fondlarının dəyəri

323 43. Əsas fondların ləğvetmə dəyəri nədir?

- ilin əvvəlinə və il ərzində daxil olan və sıradan çıxan əsas istehsal fondlarının ümumi dəyəri
- aşınmış və ya istismardan çıxarılmış əsas istehsal fondlarının dəyəri
- əsas fondların alınması, gətirilməsi və quraşdırılmasına çəkilən xərclərdir
- əsas fondların balans dəyəri ilə onların aşınma dəyəri arasındakı kəmiyyət fərqidir
- müasir şəraitdə əsas fondların təkrar istehsalına çəkilən xərclərdir, yenidən qiymətləndirmə zamanı tətbiq edilir

324 44. Əsas fondların alınması, gətirilməsi və quraşdırılmasına çəkilən xərclər:

- əsas istehsal fondlarının tam dəyəridir
- əsas istehsal fondlarının ilkin dəyəridir
- əsas istehsal fondlarının bərpa dəyəridir
- əsas istehsal fondlarının qalıq dəyəridir
- əsas istehsal fondlarının ləğvetmə dəyəridir

325 45. Müasir şəraitdə əsas fondların təkrar istehsalına çəkilən xərclər, yenidən qiymətləndirmə zamanı tətbiq edilir:

- əsas istehsal fondlarının tam dəyəridir
- əsas istehsal fondlarının bərpa dəyəridir
- əsas istehsal fondlarının ilkin dəyəridir
- əsas istehsal fondlarının qalıq dəyəridir
- əsas istehsal fondlarının ləğvetmə dəyəridir

326 46. Əsas fondların balans dəyəri ilə onların aşınma dəyəri arasındakı kəmiyyət fərqi:

- əsas istehsal fondlarının tam dəyəridir
- əsas istehsal fondlarının qalıq dəyəridir
- əsas istehsal fondlarının ilkin dəyəridir
- əsas istehsal fondlarının bərpa dəyəridir
- əsas istehsal fondlarının ləğvəmə dəyəridir

327 47. Aşınmış və ya istismardan çıxarılmış əsas istehsal fondlarının dəyəri:

- əsas istehsal fondlarının tam dəyəridir
- əsas istehsal fondlarının ləğvəmə dəyəridir
- əsas istehsal fondlarının bərpa dəyəridir
- əsas istehsal fondlarının qalıq dəyəridir
- əsas istehsal fondlarının ilkin dəyəridir

328 48. Əsas fondların qiymətləndirmə üsulları hansılardır?

- işləmə müddəti və satış dəyərinə görə
- ilkin və bərpa dəyərinə görə
- ilkin dəyərinə və təzələnmə əmsalına görə
- qalıq və satış dəyərinə görə
- köhnəlmə və amortizasiya dəyərinə görə

329 49. Qeyri-maddi aktivlər köhnəlmənin hansı növünə məruz qalır?

- texniki köhnəlmə.
- mənəvi köhnəlmə;
- iqtisadi köhnəlmə;
- fiziki köhnəlmə;
- sosial köhnəlmə;

330 50. Əsas fondların aşınma növləri hansılardır?

- texniki , mənəvi, sosial, siyasi
- fiziki, mənəvi, sosial, iqtisadi
- fiziki, texniki, mənəvi, sosial
- texniki, texnoloji, fiziki, mənəvi
- mənəvi, psixoloji, sosial, iqtisadi

331 51. Maşınqayırma sənayesində əsas fondların ilin sonuna ilkin (balans) dəyəri necə müəyyən edilir? 02

- illin əvvəlinə əsas fondların ilkin dəyəri ilə il ərzində istifadəyə verilmiş əsas fondların dəyərinin hasilindən il ərzində ləğv edilmiş əsas fondların dəyərini çıxmaqla
- illin əvvəlinə əsas fondların ilkin dəyəri ilə il ərzində istifadəyə verilmiş əsas fondların dəyərinin cəmindən il ərzində ləğv edilmiş əsas fondların dəyərini çıxmaqla
- illin əvvəlinə əsas fondların ilkin dəyəri ilə il ərzində istifadəyə verilmiş əsas fondların dəyərinin fərqi ilə il ərzində ləğv edilmiş əsas fondların dəyərini çıxmaqla
- illin əvvəlinə əsas fondların ilkin dəyərinin il ərzində istifadəyə verilmiş əsas fondların dəyərinə nisbətindən il ərzində ləğv edilmiş əsas fondların dəyərini çıxmaqla
- illin əvvəlinə əsas fondların ilkin dəyərinin il ərzində istifadəyə verilmiş əsas fondların dəyəri ilə il ərzində ləğv edilmiş əsas fondların dəyərini cəmini çıxmaqla

332 52. Maşınqayırmada əsas fondların fiziki köhnəlmə əmsalı necə hesablanır? 02

- əsas fondların faktiki xidmət müddəti ilə əsas fondların normativ xidmət müddətinin cəminin yüzə bölünməsi ilə
- əsas fondların faktiki xidmət müddətinin əsas fondların normativ xidmət müddətinə nisbətinin yüzə vurulması ilə
- əsas fondların normativ xidmət müddətinin əsas fondların faktiki xidmət müddətinə nisbətinin yüzə vurulması ilə
- əsas fondların faktiki xidmət müddətindən əsas fondların normativ xidmət müddətini çıxıb yüzə vurulması ilə
- əsas fondların normativ xidmət müddətindən əsas fondların faktiki xidmət müddətini çıxıb yüzə vurulması ilə

333 53. Fərz edin ki, dəzğahqayırma müəssisəsində əsas fondların ilkin dəyəri 80 min man., ləğv dəyəri 20 min man. təşkil etmişdir. Avadanlığın normativ xidmət müddəti 15 il olarsa illik amortizasiya ayırmalarının məbləğini hesablayın. 02

- 5 min man
- 4 min man
- 3,5 min man
- 4,2 min man
- 4,8 min man

334 54. Maşınqayırma müəssisələrində çıxış istehsal gücü necə müəyyən olunur? 01

- il ərzində istifadəyə verilmiş, işə salınmış istehsal güclərinin həcmnin giriş istehsal gücünün həcminə nisbətindən il ərzində ləğv edilən istehsal güclərinin həcmi çıxmaqla
- giriş istehsal gücünün həcmi ilə il ərzində istifadəyə verilmiş, işə salınmış istehsal güclərinin həcmnin cəmindən il ərzində ləğv edilən istehsal güclərinin həcmi çıxmaqla
- giriş istehsal gücünün həcmi ilə il ərzində istifadəyə verilmiş, işə salınmış istehsal güclərinin həcmnin fərqi çıxmaqla
- giriş istehsal gücünün həcmnin il ərzində istifadəyə verilmiş, işə salınmış istehsal güclərinin həcminə nisbətindən il ərzində ləğv edilən istehsal güclərinin həcmi çıxmaqla
- giriş istehsal gücünün həcmi ilə il ərzində istifadəyə verilmiş, işə salınmış istehsal güclərinin həcmnin hasilindən il ərzində ləğv edilən istehsal güclərinin həcmi çıxmaqla

335 55. Maşınqayırma sənayesində mexaniki sexin istehsal gücü necə hesablanır? 02

- aparıcı avadanlıqlar qrupunun həqiqi iş vaxtı fondu ilə bir məmulatın hazırlanmasının plan əmək tutumluğunun fərqi kimi
- aparıcı avadanlıqlar qrupunun həqiqi iş vaxtı fondunun bir məmulatın hazırlanmasının plan əmək tutumluğuna nisbəti kimi
- bir məmulatın hazırlanmasının plan əmək tutumluğunun aparıcı avadanlıqlar qrupunun həqiqi iş vaxtı fonduna nisbəti kimi
- aparıcı avadanlıqlar qrupunun həqiqi iş vaxtı fondu ilə bir məmulatın hazırlanmasının plan əmək tutumluğunun cəmi kimi
- aparıcı avadanlıqlar qrupunun həqiqi iş vaxtı fondu ilə bir məmulatın hazırlanmasının plan əmək tutumluğunun hasil kimi

336 56. Aşağıdakı amillərdən hansı müəssisələrdə maşın və avadanlıqların texnoloji strukturunun optimallığına təsir göstərir? 02

- təqvim vaxt fondu.
- istehsal texnologiyası;
- işçilərin sayı;
- işçilərin peşəkarlıq səviyyəsi;
- maşın və avadanlıqların ilkin dəyəri;

337 57. Müəssisədə avadanlıq parkının texniki-iqtisadi səviyyəsinə hansı amil təsir göstərir? 02

- təqvim vaxt fondu.
- istehsal əsas fondlarının təzələnməsi və sıradan çıxmasının nisbəti;

- işçilərin sayı;
- işçilərin peşəkarlıq səviyyəsi;
- müəssisənin tərəf müqabillərinin sayı;

338 58. Müəssisədə avadanlıq parkının texniki-iqtisadi səviyyəsinə hansı amil təsir göstərir? 02

- müəssisənin tərəf müqabillərinin sayı;
- investisiya qoyuluşlarının texnoloji quruluşu.
- işçilərin sayı;
- istehsalın ölçüsü;
- müəssisənin ölçüsü;

339 59. Müəssisədə avadanlıq parkının texniki-iqtisadi səviyyəsinə hansı amil təsir göstərir? 02

- müəssisənin tərəf müqabillərinin sayı.
- avadanlıqların yaş strukturu;
- kadrların strukturu;
- işçilərin sayı;
- müəssisənin ölçüsü;

340 60. Əsas fondların amortizasiyası nədir?

- əsas fondların satışından gələn gəlirdir
- aşınma ilə əlaqədar, əsas fondun dəyərindən yaradılan məhsulun üzərinə keçən dəyər
- mənəvi aşınmaya məruz qalan əsas istehsal fondlarının dəyəri
- əsas fondların yeniləri ilə əvəz olunma faizi
- əsas fondların dəyərindəki artım

341 61. İş heyvanları üçün amortizasiya norması nə qədərdir? 01

- 15 faizədək
- 20 faizədək
- 25 faizədək
- 7 faizədək
- 10 faizədək

342 Nəqliyyat vasitələri üçün amortizasiya norması nə qədərdir? 01

- 15 faizədək
- 25 faizədək
- 20 faizədək
- 7 faizədək
- 10 faizədək

343 Maşın, avadanlıq və hesablama texnikası üçün amortizasiya norması nə qədərdir? 01

- 15 faizədək
- 25 faizədək
- 20 faizədək
- 7 faizədək
- 10 faizədək

344 Maşınqayırmanın texnoloji avadanlıqları əsasən hansı sexdə quraşdırılır?

- texniki-təmir
- mexaniki emal;

- tökmə;
- dəmirçi-press;
- alət;

345 Əsas fondlardan istifadənin ümumi və xüsusi göstəriciləri hansılardır?

- əsas fondların dəyərinin artım tempi və köhnəlmə müddəti
- fondverimi və növbəlilik əmsalı
- iqtisadi və sosial
- fondverimi və köhnəlmə müddəti
- fondtutumu və təzələnmə əmsalı

346 İstehsal gücü nədir?

- müəssisənin bazardakı payıdır
- müəssisənin zəruri keyfiyyətdə, çeşiddə maksimum məhsul buraxa bilmə qabiliyyətidir
- müəssisəyə dövlətin icazə verdiyi maksimum istehsal imkanı
- müəssisənin zəruri keyfiyyətdə, çeşiddə maksimum məhsul satmaq imkanı
- müəssisənin illik istehsal həcmi

347 İstehsal gücünün hesablanması üçün ən real vaxt fondu hansıdır? 01

- cari vaxt fondu.
- rejim vaxt fondu;
- təqvim vaxt fondu;
- plan və ya maksimum mümkün vaxt fondu;
- faktiki işlənmiş vaxt fondu;

348 Avadanlığa məxsus hansı vaxt fonduna iş günü olmayan istirahət və bayram günləri aid edilmir?
01

- işlənmiş dəzgah-növbələr.
- rejim vaxt fondu;
- təqvim vaxt fondu;
- plan və ya maksimum mümkün vaxt fondu;
- faktiki işlənmiş vaxt fondu;

349 Əsas fondlarının iqtisadi cəhətdən məqsədəuyğun xidmət müddəti müəyyən olunanda hansı amillərdən istifadə olunur? 02

- əsas fondların texniki-konstruktiv və maddi-əşya xüsusiyyətləri ilə müəyyən edilən fiziki köhnəlməsi;
- müəssisələrdə mövcud olan əsas fondların bərpa dəyəri.
- işləyən əsas fondların və ilk növbədə, maşın və avadanlıqların mənəvi köhnəlməsi;
- maşın və avadanlıqların əsaslı təmirinə çəkilən xərclərin müqayisəli səmərəliliyi;
- maşın və avadanlıqların modernləşdirilməsinə və onların əvəz edilməsinə çəkilən xərclərin müqayisəli səmərəliliyi;

350 70. Amortizasiya norması necə hesablanır? 03

- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqinin əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun faydalı istifadə müddətinə nisbətində nisbəti kimi.
- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqinin əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun faydalı istifadə müddətinə hasilinə nisbəti kimi;
- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqinin əsas fondun ilkin dəyərinə nisbəti kimi;
- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqinin əsas fondun faydalı istifadə müddətinə nisbəti kimi;

- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqi əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun faydalı istifadə müddətinə cəminə nisbəti kimi;

351 İstehsal əsas fondların köhnəlmə əmsalı necə müəyyən edilir? 03

- istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərinin əsas fondların köhnəlmə əmsalına nisbəti kimi;
- köhnəlmə məbləğinin istehsal əsas fondlarının tam ilkin dəyərinə nisbəti kimi;
- köhnəlmə məbləğinin istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərinə nisbəti kimi;
- istehsal əsas fondlarının tam ilkin dəyərinin köhnəlmə məbləğinə nisbəti kimi;;
- köhnəlmə məbləğinin istehsal əsas fondlarının tam ilkin dəyərinə hasili kimi;

352 Əməyin fondla silahlılığı necə hesablanır? 03

- məhsulun həcmnin istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi;
- istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinin fəhlələrin sayına nisbəti kimi.
- istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinin məhsulun həcminə nisbəti kimi;
- əmək məhsudarığının fəhlələrin sayına nisbəti kimi;
- fəhlələrin sayının istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi;

353 Avadanlığın ekstensiv yüklənməsi əmsalı necə hesablanır? 03

- gün (sutka) ərzində müəssisənin, sexin avadanlıqları tərəfindən işlənmiş dəzgah-növbələrin sayının qurulmuş avadanlıqların sayına nisbəti kimi;
- avadanlığın faktiki iş vaxtının avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtına nisbəti kimi;
- avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtının avadanlığın faktiki iş vaxtına nisbəti kimi;
- avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtı ilə avadanlığın faktiki iş vaxtının hasili kimi;
- avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtı ilə avadanlığın faktiki iş vaxtının cəmi kimi;

354 Növbəlilik əmsalı necə hesablanır? 03

- avadanlığın faktiki iş vaxtının avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtına nisbəti kimi.
- gün (sutka) ərzində müəssisənin, sexin avadanlıqları tərəfindən işlənmiş dəzgah-növbələrin sayının qurulmuş avadanlıqların sayına nisbəti kimi;
- məhsul (iş) vahidi üçün texniki cəhətdən əsaslandırılmış vaxt normasının məhsul (iş) vahidinin hazırlanması üçün faktiki sərf olunmuş vaxta nisbəti kimi;
- gün (sutka) ərzində müəssisənin, sexin avadanlıqları tərəfindən işlənmiş dəzgah-növbələrin sayı ilə qurulmuş avadanlıqların sayının hasili kimi;
- qurulmuş avadanlıqların sayının gün (sutka) ərzində müəssisənin, sexin avadanlıqları tərəfindən işlənmiş dəzgah-növbələrin sayına nisbəti kimi;

355 Maşın və avadanlıqlardan intensiv istifadə əmsalı necə hesablanır? 03

- avadanlığın faktiki iş vaxtının avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtına nisbəti kimi.
- məhsul (iş) vahidi üçün texniki cəhətdən əsaslandırılmış vaxt normasının məhsul (iş) vahidinin hazırlanması üçün faktiki sərf olunmuş vaxta nisbəti kimi;
- məhsul (iş) vahidinin hazırlanması üçün faktiki sərf olunmuş vaxtın məhsul (iş) vahidi üçün texniki cəhətdən əsaslandırılmış vaxt normasına nisbəti kimi;
- məhsul (iş) vahidi üçün texniki cəhətdən əsaslandırılmış vaxt norması ilə məhsul (iş) vahidinin hazırlanması üçün faktiki sərf olunmuş vaxtın hasili kimi;
- gün (sutka) ərzində müəssisənin, sexin avadanlıqları tərəfindən işlənmiş dəzgah-növbələrin sayının qurulmuş avadanlıqların sayına nisbəti kimi;

356 Avadanlıqlardan istifadənin inteqral əmsalı necə hesablanır? 03

- avadanlığın faktiki iş vaxtının avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtına nisbəti kimi.
- Maşın və avadanlıqlardan intensiv istifadə əmsalından avadanlığın ekstensiv yüklənməsi əmsalını çıxmaqla;
- Maşın və avadanlıqlardan intensiv istifadə əmsalının avadanlığın ekstensiv yüklənməsi əmsalına nisbəti kimi;
- Maşın və avadanlıqlardan intensiv istifadə əmsalı ilə avadanlığın ekstensiv yüklənməsi əmsalının hasili kimi;

- Maşın və avadanlıqlardan intensiv istifadə əmsalı ilə avadanlığın ekstensiv yüklənməsi əmsalının cəmi kimi;

357 Aparıcı avadanlıq vahidinin istehsal gücü necə hesablanır? 03

- avadanlıq vahidinin məhsuldarlığının avadanlıq vahidinin vaxt fonduna nisbəti kimi;
- avadanlıq vahidinin məhsuldarlığı ilə avadanlıq vahidinin vaxt fondunun hasili kimi
- avadanlıq vahidinin məhsuldarlığı ilə avadanlıq vahidinin vaxt fondunun cəmi kimi;
- qabaqcıl istehsal sahəsində quraşdırılmış qabaqcıl avadanlıqların sayı, avadanlıq vahidinin məhsuldarlığı və avadanlıq vahidinin vaxt fondunun hasili kimi;
- avadanlıq vahidinin vaxt fondunun avadanlıq vahidinin məhsuldarlığına nisbəti kimi;

358 Aparıcı istehsal sahəsinin istehsal gücü necə hesablanır? 03

- avadanlıq vahidinin məhsuldarlığı ilə avadanlıq vahidinin vaxt fondunun hasili kimi.
- qabaqcıl istehsal sahəsində quraşdırılmış qabaqcıl avadanlıqların sayı ilə avadanlıq vahidinin məhsuldarlığı və avadanlıq vahidinin vaxt fondunun hasili kimi;
- qabaqcıl istehsal sahəsində quraşdırılmış qabaqcıl avadanlıqların sayı ilə avadanlıq vahidinin vaxt fondunun hasilinin avadanlıq vahidinin məhsuldarlığına nisbəti kimi;
- avadanlıq vahidinin məhsuldarlığı ilə avadanlıq vahidinin vaxt fondunun hasilinin qabaqcıl istehsal sahəsində quraşdırılmış qabaqcıl avadanlıqların sayına nisbəti kimi;
- qabaqcıl istehsal sahəsində quraşdırılmış qabaqcıl avadanlıqların sayı ilə avadanlıq vahidinin məhsuldarlığının hasilinin avadanlıq vahidinin vaxt fonduna nisbəti kimi;

359 İstehsal əsas fondların köhnəlmə məbləği necə müəyyən edilir? 02

- istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərinin əsas fondların köhnəlmə əmsalına nisbəti kimi;
- istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri ilə qalıq dəyəri arasındakı fərq kimi;
- əsas fondlarının tam ilkin dəyərinin əsas fondların köhnəlmə əmsalına nisbəti kimi;
- istehsal əsas fondlarının ilkin dəyərinin qalıq dəyərinə nisbəti kimi;
- istehsal əsas fondlarının qalıq dəyəri ilə əsas fondların köhnəlmə əmsalına hasili kimi;

360 80. Mütərəqqi texnika mənəvi cəhətdən köhnəlmiş, fiziki cəhətdən isə hələ yararlı olan öz «sələfini» nə vaxt sıxışdırıb istehsaldan çıxara bilər? 02

- yenin məhsuldarlığı hesabına əldə edilən əlavə səmərə köhnənin məhsul üzərinə hələ keçirmədiyi dəyəərə bərabər olsun.
- yenin məhsuldarlığı hesabına əldə edilən əlavə səmərə köhnənin məhsul üzərinə hələ keçirmədiyi dəyəərindən çox olsun;
- yenin qiyməti köhnənin məhsul üzərinə hələ keçirmədiyi dəyəərindən çox olsun;
- əgər köhnə avadanlıq tez-tez təmirə məruz qalırsa;
- yeni avadanlığın mexaniki gücü ilə köhnə avadanlığın mexaniki gücü bərabər olduqda;

361 Yeni işə salınmış müəssisənin istehsal gücü nəyə bərabərdir? 02

- texniki gücə;
- layihə gücünə;
- texniki potensiala;
- orta illik istehsal gücünə;
- istehsal potensialına;

362 Fasiləsiz istehsal prosesi əsasında işləyən müəssisələr üçün istehsal gücü hansı göstəricilərin əsasında hesablanır? 02

- ildəki təqvim günlərinin sayı və məhsulun nomenklaturası ilə;
- ildəki təqvim günlərinin sayı və günün uzunluğu ilə.
- məhsulun həcmi və günün uzunluğu ilə;
- avadanlıqların sayı və günün uzunluğu ilə;

- avadanlıqların və ildəki təqvim günlərinin sayı ilə;

363 Əgər qabaqcıl sexdə yalnız bir növ məhsul istehsal olunursa sexin istehsal gücü necə hesablanır? 02

- avadanlıq vahidinin məhsuldarlığı ilə avadanlıq vahidinin vaxt fondunun hasili kimi;
- sexin istehsal gücü aparıcı istehsal sahəsinin gücünə bərabər kimi qəbul olunur;
- sexin istehsal gücü aparıcı avadanlıq vahidinin gücünə bərabər kimi qəbul olunur;
- qabaqcıl istehsal sahəsində quraşdırılmış qabaqcıl avadanlıqların sayı ilə avadanlıq vahidinin vaxt fondunun hasilinin avadanlıq vahidinin məhsuldarlığına nisbəti kimi;
- qabaqcıl istehsal sahəsində quraşdırılmış qabaqcıl avadanlıqların sayı, avadanlıq vahidinin məhsuldarlığı və avadanlıq vahidinin vaxt fondunun hasili kimi;

364 Əgər müəssisədə yalnız bir növ məhsul istehsal olunursa onda müəssisənin istehsal gücü necə hesablanır? 02

- avadanlıq vahidinin məhsuldarlığı ilə avadanlıq vahidinin vaxt fondunun hasili kimi.
- müəssisənin istehsal gücü aparıcı sexin istehsal gücünə bərabər kimi qəbul olunur;
- müəssisənin istehsal gücü aparıcı avadanlıq vahidinin gücünə bərabər kimi qəbul olunur;
- qabaqcıl istehsal sahəsində quraşdırılmış qabaqcıl avadanlıqların sayı ilə avadanlıq vahidinin vaxt fondunun hasilinin avadanlıq vahidinin məhsuldarlığına nisbəti kimi;
- qabaqcıl istehsal sahəsində quraşdırılmış qabaqcıl avadanlıqların sayı, avadanlıq vahidinin məhsuldarlığı və avadanlıq vahidinin vaxt fondunun hasili kimi;

365 İstehsal gücündən istifadə səviyyəsi necə hesablanır? 02

- illik məhsul buraxılışının həcmnin ilin sonuna istehsal gücünə nisbətinin 100-ə bölünməsi ilə;
- illik məhsul buraxılışının həcmnin ilin sonuna istehsal gücünə nisbətinin 100-ə vurulması ilə;
- ilin sonuna istehsal gücünün illik məhsul buraxılışının həcminə nisbətinin 100-ə vurulması ilə;
- ilin sonuna istehsal gücü ilə illik məhsul buraxılışının həcmnin cəminin 100-ə vurulması ilə;
- ilin sonuna istehsal gücü ilə illik məhsul buraxılışının həcmnin cəminin 100-ə bölünməsi ilə;

366 Texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin gücü əsasında istehsal gücü necə hesablanır? 03

- texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə avadanlıqların iş vaxtı fondunun hasilinin texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcmnin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsala nisbəti kimi;
- texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə avadanlıqların iş vaxtı fondu və texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcmnin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsalın hasili kimi;
- texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə avadanlıqların iş vaxtı fondunun hasili kimi;
- texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcmnin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsalın hasili kimi;
- avadanlıqların iş vaxtı fondu və texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcmnin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsalının hasili kimi;

367 Əmək alətlərinin texniki gücləri nə vaxt istehsal gücünə çevrilə bilər? 02

- onların enerji təminatı güclü olduğu təqdirdə;
- onlar yalnız canlı əməklə birləşdirildiyi təqdirdə;
- onların bərpa dəyəri artdığı təqdirdə;
- onların təmiri yüksək səviyyədə həyata keçirildiyi təqdirdə;
- onların işi avtomatlaşdırılan təqdirdə;

368 İstehsal gücünü texniki (mexaniki) gücdən fərqləndirən cəhət nədir? 02

- istehsal gücün kəmiyyətinin fəhlələrin mədəni-texniki səviyyəsindən asılı olmamasıdır;
- mexaniki gücün kəmiyyətinin avadanlığın vaxt fondundan asılı olmamasıdır;
- istehsal gücün kəmiyyətinin avadanlığın vaxt fondundan asılı olmamasıdır;
- mexaniki gücün kəmiyyətinin avadanlığın vaxt fondundan asılı olmasıdır;
- mexaniki gücün kəmiyyətinin fəhlələrin mədəni-texniki səviyyəsindən asılı olmasıdır;

369 Aşağıdakılardan hansı avadanlığa məxsus vaxt fondlarına aid deyil? 02

- təqvim vaxt fondu;
- cari vaxt fondu
- rejim vaxt fondu;
- plan və ya maksimum mümkün vaxt fondu;
- faktiki işlənmiş vaxt fondu;

370 90. Əsas fondlardan ekstensiv istifadə əmsalı:

- əsas fondlardan yeniləşmə səviyyəsini göstərir
- əsas fondlardan vaxta görə istifadəni göstərir
- fondlasılahlılığın artmasını göstərir
- əsas fondlardan gücə görə istifadəni göstərir
- əsas fondların mənəvi köhnəlməsini göstərir

371 Hansı göstərici maşınqayırmanın əsas fondlarından istifadəni xarakterizə edə bilmir?

- istehsal gücü
- dövretmə əmsalı
- növbəlilik əmsalı
- fondtutumu
- fondverimi

372 92. Fondtutumu göstəricisi necə hesablanır? 02

- yeni iş salınmış əsas fondların dəyərinin mövcud əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi
- istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinin əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun dəyərinə nisbəti kimi
- əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondların ilin əvvəlinə olan dəyərinə nisbəti kimi
- əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondların əsas fondların ilin sonuna qalıq dəyərinə nisbəti kimi

373 93. Maşınqayırma müəssisələrində amortizasiya məbləği necə müəyyən edilir? 02

- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyərinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi;
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyərindən əsas fondların qalıq dəyərini çıxmaqla;
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri ilə əsas fondların qalıq dəyərinin hasili kimi;
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri ilə əsas fondların qalıq dəyərinin cəmi kimi;
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi;

374 94. Maşınqayırma müəssisələrində illik amortizasiya məbləği necə müəyyən edilir? 02

- amortizasiya məbləğinin əsas fondların normativ xidmət müddətinə hasili kimi;
- amortizasiya məbləğinin əsas fondların normativ xidmət müddətinə nisbəti kimi;
- amortizasiya məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi;
- amortizasiya məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi;
- əsas fondların normativ xidmət müddətinin amortizasiya məbləğinə nisbəti kimi;

375 95. Aşağıdakılardan hansı maşınqayırma müəssisələrində əsas fondlardan istifadə səmərəliliyini

müəyyən edən amillər aid deyil? 02

- sənaye müəssisələrində elm və texnikanın ən yeni nailiyyətlərindən daha geniş istifadə edilməsi;
- əsas fondların bərpa dəyərini artırması.
- sənaye müəssisələrində ən faydalı təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyələrinin düzgün müəyyən edilməsi;
- əsas fondların funksional tərkibinin uzlaşdırılmasının optimalıq dərəcəsi;
- avadanlıq parkının texnoloji quruluşunun təkmilləşdirilməsi;

376 96. Əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə hesablanır? 02

- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərini ilin axırına olan əsas fondların dəyərində nisbəti kimi;
- baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərini ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərində nisbəti kimi;
- köhnə məbləğin əsas fondların qalıq dəyərində nisbəti kimi;
- baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərini ilin sonuna olan əsas fondların dəyərində nisbəti kimi;
- köhnə məbləğin əsas fondların ilkin dəyərində nisbəti kimi;

377 Sənaye müəssisəsində işçilərin sayı 500 nəfər, fəhlələrin sayı 400 nəfər və istehsal əsas fondların dəyəri 800 min manat olarsa onda həmin müəssisədə fondla silahlığı göstəricisi neçə olar? 02

- 3 min man/nəfər;
- 2 min man/nəfər;
- 1,8 min man/nəfər;
- 2,2 min man/nəfər;
- 1,6 min man/nəfər;

378 98. Maşınqayırma müəssisəsində ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 600 min manat, ilin sonuna 900 min manat və bir il ərzində 150 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə faiz olar? 02

- 16,7 %;
- 25 %.
- 10 %;
- 50 %;
- 40 %;

379 99. Əsas fondların artma əmsalı necə hesablanır? 02

- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərini ilin axırına olan əsas fondların dəyərində nisbəti kimi;
- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərini ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərində nisbəti kimi;
- köhnə məbləğin əsas fondların qalıq dəyərində nisbəti kimi;
- baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərini ilin sonuna olan əsas fondların dəyərində nisbəti kimi;
- baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərini ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərində nisbəti kimi;

380 100. Əsas fondların təkrar istehsal xarakteristikası hansı göstəricilər vasitəsilə öyrənilir? 01

- ekstensiv yüklənmə əmsalı və intensiv yüklənmə əmsalı.
- artma əmsalı, təzələnmə əmsalı və sıradançıxma əmsalı;
- köhnəmə əmsalı, yenilənmə əmsalı;
- növbəlik əmsalı, köhnəmə əmsalı və yenilənmə əmsalı;
- integral əmsalı, təzələnmə əmsalı və sıradançıxma əmsalı;

381 101. Maşınqayırma müəssisəsində ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 500 min manat, ilin sonuna

800 min manat və bir il ərzində 300 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar? 02

- 15 %.
- 60 %;
- 23,07 %;
- 100 %;
- 37,5 %;

382 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 300 min manat, ilin sonuna 400 min manat və bir il ərzində 150 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar? 02

- 37%;
- 50 %.
- 22 %;
- 37,5 %;
- 75 %;

383 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 250 min manat, ilin sonuna 250 min manat və bir il ərzində 100 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar? 02

- 65 %.
- 40 %;
- 24%;
- 100 %;
- 62 %;

384 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 600 min manat, ilin sonuna 900 min manat və bir il ərzində 300 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar? 02

- 20 %.
- 50 %;
- 23,07 %;
- 66,6 %;
- 33,3 %;

385 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 350 min manat, ilin sonuna 420 min manat və bir il ərzində 70 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar? 02

- 45 %.
- 20 %;
- 16,6 %;
- 9,09 %;
- 34 %;

386 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 850 min manat, ilin sonuna 800 min manat, bir il ərzində 170 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 220 min manatlıq əsas fond sıradan çıxmışdırsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar? 02

- 10,3 %.
- 20%;

- 21,25 %;
- 25,8 %;
- 27,5 %;

387 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 680 min manat, ilin sonuna 800 min manat və bir il ərzində 170 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar? 02

- 15 %.
- 25 %;
- 11,5 %;
- 11,7 %;
- 21,25 %;

388 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 440 min manat, ilin sonuna 420 min manat və bir il ərzində 48,4 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar? 02

- 5,6 %;
- 11 %.
- 5,2 %;
- 10,5 %;
- 11,5 %;

389 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 480 min manat, ilin sonuna 548 min manat, bir il ərzində 168 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 100 min manatlıq əsas fond sıradan çıxmışdırsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar? 02

- 12,2 %.
- 35 %;
- 9,7 %;
- 16,3 %;
- 18,2 %;

390 110. Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 320 min manat, ilin sonuna 370 min manat, bir il ərzində 70,4 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 20,4 min manatlıq əsas fond sıradan çıxmışdırsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar? 02

- 5,5 %.
- 22 %;
- 10,2%;
- 2,9 %;
- 3,4 %;

391 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 650 min manat, ilin sonuna 690 min manat, bir il ərzində 260 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 220 min manatlıq əsas fond sıradan çıxmışdırsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar? 02

- 31,88 %.
- 40%;
- 33,8 %;
- 6,1 %;
- 73,8 %;

392 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 720 min manat, ilin sonuna 820 min manat, bir il

Ərzində 216 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 116 min manatlıq əsas fond sıradan çıxılmışdırsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar? 02

- 15 %.
- 30%;
- 26,3%;
- 16,1 %;
- 14,1 %;

393 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 920 min manat, ilin sonuna 1130 min manat, bir il ərzində 294,4 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 84,4 min manatlıq əsas fond sıradan çıxılmışdırsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar? 02

- 7,5 %;
- 32 %.
- 26,1%;
- 9,2 %;
- 41,2 %;

394 114. Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 280 min manat, ilin sonuna 420 min manat və bir il ərzində 70 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə faiz olar? 02

- 66,0 %.
- 25,0 %;
- 38,2 %;
- 43,2 %;
- 54,6 %;

395 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 850 min manat, ilin sonuna 800 min manat, bir il ərzində 170 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 212,5 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə faiz olar? 02

- 10,0 %.
- 25,0 %;
- 20%;
- 21,25 %;
- 27,5 %;

396 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 480 min manat, ilin sonuna 548 min manat, bir il ərzində 168 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 96 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə faiz olar? 02

- 12,8 %.
- 20,0 %;
- 9,0 %;
- 35 %;
- 16,3 %;

397 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 320 min manat, ilin sonuna 370 min manat, bir il ərzində 70,4 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 19,2 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə faiz olar? 02

- 22,0 %;
- 6,0 %.

- 10,2%;
- 2,9 %;
- 3,4 %;

398 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 650 min manat, ilin sonuna 690 min manat, bir il ərzində 260 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 214,5 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə faiz olar? 02

- 31,88 %.
- 33,0 %;
- 6,1 %;
- 73,0 %;
- 40 %;

399 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 720 min manat, ilin sonuna 820 min manat, bir il ərzində 216 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 115,2 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə faiz olar? 02

- 15 %.
- 16,0 %;
- 26,3%;
- 30%;
- 14,1 %;

400 120. Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 920 min manat, ilin sonuna 1130 min manat, bir il ərzində 294,4 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 82,8 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə faiz olar? 02

- 32 %.
- 9,17 %;
- 26,05%;
- 7,46 %;
- 41,2 %;

401 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 850 min manat, ilin sonuna 800 min manat, bir il ərzində 168 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 220 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar? 02

- 10,33 %.
- 21,0 %;
- 20%;
- 25,8 %;
- 27,5 %;

402 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 480 min manat, ilin sonuna 548 min manat, bir il ərzində 164,4 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 100 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar? 02

- 16,35 %;
- 0.3
- 9,7 %;
- 35 %;
- 20,8 %;

403 Maşınqayırma müəssisəsində ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 320 min manat, ilin sonuna 370

min manat, bir il ərzində 70,3 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 20,4 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar? 02

- 6,37 %.
- 19,0 %;
- 10,2%;
- 2,9 %;
- 22 %;

404 Maşınqayırma müəssisəsində ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 650 min manat, ilin sonuna 690 min manat, bir il ərzində 255,3 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 220 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar? 02

- 31,88 %.
- 37,0 %;
- 6,1 %;
- 73,8 %;
- 40 %;

405 Maşınqayırma müəssisəsində ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 720 min manat, ilin sonuna 820 min manat, bir il ərzində 213,2 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 116 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar? 02

- 15 %.
- 26,0 %;
- 30%;
- 16,1 %;
- 14,1 %;

406 Maşınqayırma müəssisəsində ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 920 min manat, ilin sonuna 1130 min manat, bir il ərzində 293,8 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 84,4 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar? 02

- 32 %.
- 26,0 %;
- 7,46 %;
- 9,17 %;
- 41,2 %;

407 Maşınqayırma müəssisəsində ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 20 min manatdır. 01.05. tarixindən 12 min manat dəyərində yeni avadanlıq istismara verilmişdir, 01.09. tarixdən isə 6 min manatlıq avadanlıq istismardan çıxarılmışdır. Əsas istehsal fondlarının orta illik dəyərini hesablayın. 03

- 23 min manat
- 26 min manat
- 29 min manat
- 20,5 min manat
- 19,5 min manat

408 Maşınqayırma müəssisəsində ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 40 min manatdır. 01.07. tarixindən 18 min manat dəyərində yeni avadanlıq istismara verilmişdir, 01.07. tarixdən isə 14 min manatlıq avadanlıq istismardan çıxarılmışdır. Əsas istehsal fondlarının orta illik dəyərini hesablayın. 03

- 46 min manat
- 42 min manat
- 40 min manat
- 38 min manat
- 44 min manat

409 Maşınqayırma müəssisəsində əmək məhsuldarlığı göstəricisi 36 min man/ nəfər və işçilərin fondla silahlığı göstəricisi isə 2 min man/nəfər olarsa onda fond verimi nə qədər olar? 03

- 38 min man.
- 18 min man;
- 0,05 min man;
- 0,5 min man;
- 72 min man;

410 130. Maşınqayırma müəssisəsində işçilərin sayı 500 nəfər, fəhlələrin sayı 400 nəfər və istehsal əsas fondların dəyəri 800 min manat olarsa onda həmin müəssisədə fondla silahlığı göstəricisi neçə olar? 02

- 3 min man/nəfər;
- 2 min man/nəfər;
- 1,8 min man/nəfər;
- 2,2 min man/nəfər;
- 1,6 min man/nəfər;

411 Maşınqayırma müəssisəsində əməyin fondla silahlığı necə hesablanır? 02

- istehsal əsas fondların dəyərinin bütün işçilərin sayına nisbəti kimi;
- istehsal əsas fondların dəyərinin fəhlələrin sayına nisbəti kimi
- əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi;
- əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi;
- əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondların ilin əvvəlinə olan dəyərinə nisbəti kimi;

412 Fondverimi, fondlarla silahlanma və əmək məhsuldarlığı göstəriciləri arasında hansı əlaqə mövcuddur? 02

- fondla silahlanma fondveriminin əmək məhsuldarlığına nisbətini əks etdirir
- əmək məhsuldarlığı özündə fondverimi və fondla silahlanmanın məhsuldarlığını əks etdirir
- əmək məhsuldarlığı – fondla silahlanmanın fondveriminə nisbətidir
- əmək məhsuldarlığı – fondveriminin fondla silahlanmaya nisbətidir
- fondla silahlanma əməyin və fondveriminin məhsuldarlığıdır

413 Əgər maşınqayırma müəssisəsində quraşdırılmış 240 dəzgahdan 1-ci növbədə 200-ü, 2-ci növbədə 180-i və 3-cü növbədə 160-ı işləmişdirsə, onda müəssisənin quraşdırılmış avadanlıqları gün ərzində neçə dəzgah-növbə işləmişlər? 02

- 0,44.
- 540;
- 2,25;
- 300;
- 2;

414 Fərz edək ki, maşınqayırma müəssisəsində ilin əvvəlinə istehsal gücü 50000 ton, 01 iyuldan illik gücü 6000 ton olan aqreqat istismara buraxılacaq, və elə həmin ilin 01 sentyabrından isə illik gücü 3000 ton olan anoloji aqreqatın işi dayandırılacaqdır. Onda müəssisənin orta illik istehsal gücü nə

qədər olacaq? 03

- 55000 ton.
- 52000 ton;
- 53000 ton;
- 54000 ton;
- 41000 ton;

415 135. Fərz edək ki, maşınqayırma müəssisəsinin ilin əvvəlinə istehsal gücü 50000 ton, 01 iyuldan illik gücü 6000 ton olan aqreqat istismara buraxılacaq, və elə həmin ilin 01 sentyabrından isə illik gücü 3000 ton olan anoloji aqreqatın işi dayandırılacaqdır. Onda müəssisənin ilin sonuna istehsal gücü nə qədər olacaq? 03

- 55000 ton.
- 53000 ton;
- 52000 ton;
- 54000 ton;
- 41000 ton;

416 136. Sürətləndirilmiş amortizasiya metodunun tətbiqi nəticəsində aşağıdakılardan hansı baş vermir? 02

- müəssisənin rəqabətqabiliyyətlilik səviyyəsi yüksəlir;
- əsas fondların fiziki köhnəlmə səviyyəsi dəfələrlə artır;
- müəssisədə təmir xərclərinin həcmi azalır;
- müəssisənin əsas fondları tez-tez yeniləşir;
- istehsal olunan məhsulun maya dəyəri artır;

417 137. Güc maşın və avadanlıqları:

- istehsal prosesinin bütün əməliyyatlarının müəyyən texnoloji ardıcılıqla, verilmiş ritmlə, insanın bilavasitə iştirakı olmadan yerinə yetirildiyi avadanlıqlardır
- enerjinin alınması, çevrilməsi və bölüşdürülməsi üçün nəzərdə tutulur
- əmək predmetinə təsir etməklə və onları hazır məhsula çevirməklə texnoloji proseslərdə bilavasitə iştirak edirlər
- istehsal proseslərini əl ilə avtomatik olaraq, texnoloji proseslərin rejim parametrlərinin ölçülməsi və onlara nəzarət edilməsi üçündür
- riyazi məsələlərin həllinin sürətləndirilməsi və avtomatlaşdırılması üçündür

418 138. İş maşın və avadanlıqları:

- istehsal prosesinin bütün əməliyyatlarının müəyyən texnoloji ardıcılıqla, verilmiş ritmlə, insanın bilavasitə iştirakı olmadan yerinə yetirildiyi avadanlıqlardır
- əmək predmetinə təsir etməklə və onları hazır məhsula çevirməklə texnoloji proseslərdə bilavasitə iştirak edirlər
- enerjinin alınması, çevrilməsi və bölüşdürülməsi üçün nəzərdə tutulur
- istehsal proseslərini əl ilə avtomatik olaraq, texnoloji proseslərin rejim parametrlərinin ölçülməsi və onlara nəzarət edilməsi üçündür
- riyazi məsələlərin həllinin sürətləndirilməsi və avtomatlaşdırılması üçündür

419 139. Nəzarət-ölçü və nizamlaşdırma cihazları və laboratoriya avadanlıqları:

- istehsal prosesinin bütün əməliyyatlarının müəyyən texnoloji ardıcılıqla, verilmiş ritmlə, insanın bilavasitə iştirakı olmadan yerinə yetirildiyi avadanlıqlardır
- istehsal proseslərini əl ilə avtomatik olaraq, texnoloji proseslərin rejim parametrlərinin ölçülməsi və onlara nəzarət edilməsi üçündür

- əmək predmetinə təsir etməklə və onları hazır məhsula çevirməklə texnoloji proseslərdə bilavasitə iştirak edirlər
- enerjinin alınması, çevrilməsi və bölüşdürülməsi üçün nəzərdə tutulur
- riyazi məsələlərin həllinin sürətləndirilməsi və avtomatlaşdırılması üçündür

420 140. Hesablama texnikası:

- istehsal prosesinin bütün əməliyyatlarının müəyyən texnoloji ardıcılıqla, verilmiş ritmlə, insanın bilavasitə iştirakı olmadan yerinə yetirildiyi avadanlıqlardır
- riyazi məsələlərin həllinin sürətləndirilməsi və avtomatlaşdırılması üçündür
- əmək predmetinə təsir etməklə və onları hazır məhsula çevirməklə texnoloji proseslərdə bilavasitə iştirak edirlər
- istehsal proseslərini əl ilə avtomatik olaraq, texnoloji proseslərin rejim parametrlərinin ölçülməsi və onlara nəzarət edilməsi üçündür
- enerjinin alınması, çevrilməsi və bölüşdürülməsi üçün nəzərdə tutulur

421 141. Avtomat maşın və avadanlıqlar:

- riyazi məsələlərin həllinin sürətləndirilməsi və avtomatlaşdırılması üçündür
- istehsal prosesinin bütün əməliyyatlarının müəyyən texnoloji ardıcılıqla, verilmiş ritmlə, insanın bilavasitə iştirakı olmadan yerinə yetirildiyi avadanlıqlardır
- enerjinin alınması, çevrilməsi və bölüşdürülməsi üçün nəzərdə tutulur
- əmək predmetinə təsir etməklə və onları hazır məhsula çevirməklə texnoloji proseslərdə bilavasitə iştirak edirlər
- istehsal proseslərini əl ilə avtomatik olaraq, texnoloji proseslərin rejim parametrlərinin ölçülməsi və onlara nəzarət edilməsi üçündür

422 142. Emal növündən asılı olaraq metal emal edən dəzgahlar qrupuna aid olmayan dəzgahlar hansılardır?

- frezer
- universal
- deşmə (burğu)
- torna
- kombinəlanmış

423 143. Kütləvi və iri seriyalı maşınqayırma müəssisələrində əsas istehsal fondlarının quruluş xüsusiyyətlərinə hansı aiddir? 01

- binalar, tikililər və ötürücü qurğuların xüsusi çəkisinin aşağı olması
- maşın və avadanlıqların xüsusi çəkisinin yüksək, bina və inventarların xüsusi çəkisinin aşağı olması
- binalar, tikililər və ötürücü qurğuların xüsusi çəkisinin yüksək olması
- istehsal binalarının, tikililərin, qaldırıcı-nəqliyyat vasitələrinin xüsusi çəkisinin yüksək olması
- bina və inventarların xüsusi çəkisinin yüksək, maşın və avadanlıqların xüsusi çəkisinin aşağı olması

424 144. Fərz edək ki, istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri 20 min manatdır. İlin 01.05. tarixindən 12 min manat dəyərində yeni avadanlıq istismara verilmişdir. Həmin ilin 01.09. tarixdən isə 6 min manatlıq avadanlıq istismardan çıxarılmışdır. Bu məlumatlara görə istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərini hesablayın. 03

- 32 min manat
- 26 min manat
- 25 min manat
- 28 min manat
- 30 min manat

425 145. Aşağıdakılardan hansı maşınqayırma müəssisələrində tətbiq edilən planlı-xəbərdarlıqlı təmir

sistemin üstünlüklərinə aid deyil? 01

- avadanlığın təmirinin mürəkkəbliyindən asılı olaraq təmir heyətinin sayının müəyyən edilməsi imkanının mövcudluğu
- onun avadanlıq və maşınların modernizasiyasını həyata keçirmədən yalnız onların işlək vəziyyətdə saxlanmasını nəzərdə tutmasıdır
- avadanlığın və onun qovşaqlarının təmirinə sərf edilən xərclərin proqnozlaşdırılmasının mümkünlüyü;
- avadanlığın sınıması səbəblərin təhlil edilməsi
- avadanlığın işinin təmirlərarası müddətinə nəzarətin mümkünlüyü;

426 146. Aşağıdakılardan hansı maşınqayırma müəssisələrində tətbiq edilən planlı-xəbərdarlıqlı təmir sistemin çatışmazlığına aiddir? 01

- avadanlığın təmirinin mürəkkəbliyindən asılı olaraq təmir heyətinin sayının müəyyən edilməsi imkanının mövcudluğu
- onun avadanlıq və maşınların modernizasiyasını həyata keçirmədən yalnız onların işlək vəziyyətdə saxlanmasını nəzərdə tutmasıdır
- avadanlığın və onun qovşaqlarının təmirinə sərf edilən xərclərin proqnozlaşdırılmasının mümkünlüyü;
- avadanlığın sınıması səbəblərin təhlil edilməsi
- avadanlığın işinin təmirlərarası müddətinə nəzarətin mümkünlüyü;

427 147. Əsas fondların rentabelliği göstəricisi necə hesablanır? 02

- il ərzindəki bütün xərclər ilə istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinin cəmi kimi
- il ərzində məhsul satışından əldə edilən mənfəətin məbləğinin istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinin il ərzində məhsul satışından əldə edilən mənfəətin məbləğinə nisbəti kimi
- il ərzindəki bütün xərclərin istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinin il ərzindəki bütün xərclərə nisbəti kimi

428 Maşınqayırma müəssisələrinin dövriyyə fondları nədir?

- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- istehsal prosesində iştirakından asılı olmayaraq, dəyərini itirən fondlardır
- öz natural formasını dəyişən, lakin istehsal prosesində birbaşa iştirak etməyən fondlar
- istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən istehsal fondlarıdır

429 Dövriyyə fondlarının tərkib üsürləri hansılardır?

- gələcək dövrün xərcləri, tədavül fondları, pul vəsaitləri
- istehsal ehtiyatları, bitməmiş istehsal və gələcək dövrün xərcləri
- tədavül fondları, gələcək dövrün xərcləri və pul vəsaitləri
- yanacaq, təmir ehtiyatları və hazır məhsul
- pul vəsaitləri, azqiyətli tezköhnələn əşyalar, debitor borcları

430 Dövriyyə vəsaitlərinin strukturunda hansı ünsür ən yüksək paya malikdir?

- gələcək dövrün xərcləri
- istehsal ehtiyatları
- tədavül fondları
- gələcək dövrün xərcləri
- özünün istehsalı olan yarımfabrikatlar

431 Hansı sənaye sahəsində əsas material məhsulun substansiyasına daxil olarkən özünün fiziki və kimyəvi xassələrini saxlaya bilmir?

- elektroenergetika
- kimya sənayesi
- yüngül sənaye
- əlvan metallurgiya
- maşınqayırma

432 Dövriyyə vəsaitlərinə nələr aiddir?

- pul vəsaitləri və çoxillik əkmələr
- dövriyyə fondları və tədavül fondları
- dövrüyyə fondları və əsas fondlar
- gələcək dövrün xərcləri və btürücü qurğular
- istehsal ehtiyatları və qurğuları

433 6. Sənaye müəssisənin dövriyyə vəsaitləri nədir? 01

- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- müəssisənin öz pul vəsaitinin fasiləsiz dövrünü təmin etmək məqsədilə dövriyyə və tədavül fondlarının yararlanmasına avans edilmiş pul vəsaitinin məcmusudur.
- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- öz natural formasını dəyişən, lakin istehsal prosesində birbaşa iştirak etməyən fondlar
- müəssisənin dövriyyə fondları və tədavül fondlarının hasilidir;

434 7. Sənaye müəssisələrində adətən gələcək dövrün xərcləri dövriyyə fondlarının neçə faizini təşkil edir? 01

- 25;
- 5.0
- 20;
- 15;
- 10;

435 8. Maddi resursların təfsilləşdirmə dərəcəsinə görə məsrəf normaları necə qruplaşdırılır? 01

- perspektiv və müfəssəl normalar
- iriləşdirilmiş və müfəssəl normalar
- iriləşdirilmiş və kütləvi normalar
- müfəssəl və qrup normaları
- qrup və iriləşdirilmiş normalar

436 9. Maşınqayırma sənayesində istehsal fondlarının ümumi həcmində dövriyyə fondlarının xüsusi çəkisi nə qədərdir?

- 20-25%
- 35-40%
- 60-65%
- 45-50%
- 70-80%

437 10. Dövriyyə vəsaitlərinin ümumi həcmində maşınqayırma və metal emalı sənayesinin dövriyyə vəsaitlərinin xüsusi çəkisi nə qədərdir?

- təqribən 90%
- təqribən 80%
- təqribən 30%
- təqribən 75%
- təqribən 15%

438 11. Az qiymətli tez köhnələn əşyalar aiddir:

- köməkçi materiallara
- istehsal ehtiyatlarına
- bitməmiş istehsala
- gələcək dövrün xərclərinə
- əsas materiallara

439 12. Alınmış yarımfabrikatlar aiddir:

- köməkçi materiallara
- istehsal ehtiyatlarına
- bitməmiş istehsala
- gələcək dövrün xərclərinə
- əsas materiallara

440 13. Öz istehsalı olan yarımfabrikatlar aiddir:

- köməkçi materiallara
- bitməmiş istehsala
- istehsal ehtiyatlarına
- gələcək dövrün xərclərinə
- əsas materiallara

441 14. Maşınqayırma üçün əsas xammal təchizatçısı hansı sahədir?

- neft emalı sənayesi
- qara və əlvan metallurgiya
- kimya sənayesi
- neft hasil sənayesi
- elektroenergetika

442 15. Maşınqayırma və metal emalında tədavül fondları ümumi dövriyyə vəsaitlərinin neçə faizini təşkil edir?

- təqribən 90%
- təqribən 15%
- təqribən 30%
- təqribən 75%
- təqribən 80%

443 16. Normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinə hansılar aiddir?

- pul vəsaitləri
- anbardakı hazır məhsul
- yüklənmiş məhsul
- debitor borcları
- hesablardakı vəsaitlər

444 17. Normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinə hansılar aiddir?

- pul vəsaitləri
- göstərilənlərdən heç biri
- debitor borcları
- hesablardakı vəsaitlər
- yola salınmış haqqı ödənilməmiş məhsul

445 18. Normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinə hansılar aid deyil?

- gələcək dövrün xərcləri
- yüklənmiş məhsul
- anbardakı hazır məhsul
- istehsal ehtiyatları
- bitməmiş istehsal

446 19. Normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinə hansılar aid deyil?

- anbardakı hazır məhsul
- göstərilənlərdən heç biri
- istehsal ehtiyatları
- bitməmiş istehsal
- gələcək dövrün xərcləri

447 20. Dövriyyə vəsaitlərinin dövriyyəsinə hansı göstəricilər xarakterizə edir?

- dövriyyə vəsaitlərinin mütləq və nisbi buraxılışı
- dövretmə əmsalı, yüklənmə əmsalı, bir dövrün uzunluğu
- dövretmə əmsalı, dövrün uzunluğu, növbəlilik əmsalı
- dövretmə əmsalı, yüklənmə əmsalı, dövrün sürəti
- materialtutumu və metal tutumu

448 21. Məsrəf norması nədir?

- təşkilati tullantılarla sərf edilmiş faydalı hissəsinin cəmidir
- məhsul vahidinin istehsalına materialdan istifadənin minimum həddidir
- məhsul istehsalına materialdan maksimum məsrəfdir
- materialdan məhsul istehsalına sərf edilən faydalı (xalis) hissədir
- məhsul vahidinə sərf olunan faydalı hissə ilə texnologi tullantının jəmidir

449 22. Maşınqayırmada materialdan istifadə göstəricisi

- əsas və köməkçi istehsallarda istifadə olunan materialların kəmiyyət nisbəti
- materialdan alınan xalis çəkinin həcmi;
- «ilkın xammaldan hazır məhsul çıxımı»;
- məhsulun material tutumu;
- materialı emal edən avadanlığın faydalı iş əmsalı;

450 23. Maşınqayırmada tədavül fondlarının normalaşdırılan ünsürü

- yola salınmış, lakin haqqı ödənilməmiş məhsulun həcmi
- anbardakı hazır məhsul;
- pul vəsaitləri;
- debitor borcları;
- hesablaşmalardakı pul vəsaitləri;

451 24. Məsrəf normasına daxil olmayan nədir?

- texniki-təşkilati itkilər
- təchizat itkiləri
- texnoloji itkilər
- xalis məsrəf
- texnoloji tullantılar

452 25. Normalaşdırılmayan dövrüyyə vəsaitlərinə aiddir:

- istehsal ehtiyatları;
- pul vəsaitləri.
- bitməmiş ehtiyatlar;
- gələcək dövrün xərcləri;
- hazır məhsul;

453 26. Material məsrəf normasının tərkibinə nələr daxildir?

- xalis (faydalı) məsrəf, xammal, material və dəstləşdirici məmulatlar
- təşkilati-texniki tullantı və itkilər, xalis (faydalı) məsrəf, texnoloji tullantılar və itkilər
- xammal və yanacaq, material və dəstləşdirici məmulatlar, xalis (faydalı) məsrəf
- xammal, təşkilati-texniki tullantı və itkilər, xalis (faydalı) məsrəf
- dəstləşdirici məmulatlar, texnoloji tullantılar və itkilər, təşkilati-texniki tullantı və itkilər

454 27. Məsrəf normaları tətbiq miqyasına görə necə qruplaşdırılır?

- perspektiv və müfəssəl normalar
- fərdi və kütləvi normalar
- fərdi və qrup normaları
- müfəssəl və fərdi normalar
- kütləvi və iriləşdirilmiş normalar

455 28. Aşağıdakılardan hansı tədavül fondlarına aid deyil?

- debitor borcları
- az qiymətli və tez köhnələn əşyalar
- anbardakı hazır məhsul
- yola salınmış, lakin haqqı ödənilməmiş məhsullar
- pul vəsaitləri

456 29. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin istehsal ehtiyatlarına aid deyil?

- alətlər, təsərrüfat əşyaları və digər azqiymətli, tezköhnələn əşyalar
- yola salınmış, lakin haqqı ödənilməmiş məhsullar
- xammal, əsas material və satın alınmış yarımfabrikatlar
- köməkçi materiallar
- tara və tara materialları

457 30. Gələcək dövrün xərclərinə daxildir:

- hazırkı dövrdə maya dəyərində daxil edilmiş və xərc kimi geri qaytarılmış xərclər;
- hazırkı dövrdə çəkilmiş, lakin gələcəkdə xərc kimi məhsulun maya dəyərində daxil edilməklə geri qaytarılan xərclər;
- hazırkı dövrdə çəkilmiş, lakin gələcəkdə gəlir kimi məhsulun reallaşdırılmasından əldə edilən vəsaitlər;
- hazırkı dövrdə satılmış, lakin gələcəkdə ödəniləcək məhsullar;

- gələcəkdə çəkilmiş, lakin hazırkı dövrdə xərc kimi məhsulun maya dəyərində daxil edilməklə geri qaytarılan xərclər;

458 31. Tədavül fondlarına daxildir:

- istehsal ehtiyatları.
 hazır məhsul;
 bitməmiş istehsal;
 maşın və avadanlıqlar;
 gələcək dövrün xərcləri;

459 32. Hansı göstəricilər dövriyyə vəsaitlərindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- dövriyyə vəsaitlərinin orta qalığı və fondverimi göstəriciləri.
 dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə və yüklənmə əmsalı;
 fondverimi və fondtutumu göstəriciləri;
 növbəlilik əmsalı;
 dövriyyə vəsaitlərinin məhsuldarlığı və ehtiyatı göstəriciləri;

460 33. Bitməmiş istehsala aşağıdakılardan hansı aiddir?

- hazır məhsulun dəyəri;
 istehsal prosesinə daxil olmuş və emal prosesində olan xammal və materialların dəyəri
 istehsal prosesinə daxil olmamış xammal və materialların dəyəri;
 yeni məhsulun layihələndirilməsi və nümunəsinin yaradılması ilə əlaqədar xərclər;
 əsas fondların yaradılması ilə əlaqədar xərclər;

461 34. Sənaye müəssisələrində il ərzində dövriyyə fondlarının bitməmiş istehsalda olan həcmi necə hesablanır? 02

- natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsulun istehsalı müddəti və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsi göstəricilərinin hasili kimi
 natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsul vahidinin maya dəyəri, məhsulun istehsalı müddəti və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsi göstəricilərinin hasili kimi;
 natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsul vahidinin maya dəyəri, məhsulun istehsalı müddəti və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsi göstəricilərinin cəmi kimi
 natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsulun istehsalı müddəti və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsi göstəricilərinin cəmi kimi
 natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsul vahidinin maya dəyəri və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsi göstəricilərinin hasili kimi

462 35. Sənaye müəssisələrində materiallara qənaətin həcmi necə hesablanır? 02

- məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin hasili kimi;
 məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfinin fərqi kimi;
 məhsul vahidinə material məsrəf norması, hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin hasili kimi;
 məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfinin fərqi kimi;
 məhsul vahidinə material məsrəf norması, hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin cəmi kimi;

463 36. Bitməmiş istehsaldakı dövriyyə vəsaitlərinin normativi aşağıdakı amillərin hansından aslı deyil? 02

- məhsulun maya dəyərindən.

- reallaşdırılmış məhsulun həcmindən;
- istehsal tsiklinin uzunluğundan;
- istehsal olunan məhsulun həcmindən;
- istehsal prosesində xərclərin artma xarakterindən;

464 37. Sənayenin digər sahələri ilə müqayisədə maşınqayırmanın dövriyyə vəsaitlərinin quruluşu nə ilə fərqlənir?

- istehsal ehtiyatlarının və bitməmiş istehsalın daha aşağı xüsusi çəkisinin olması
- istehsal ehtiyatlarının az, bitməmiş istehsalın isə xüsusi çəkisinin çox olması
- gələcək dövrün xərclərinin yüksək xüsusi çəkisi
- istehsal ehtiyatlarının çox, bitməmiş istehsalın isə xüsusi çəkisinin az olması
- istehsal ehtiyatlarının və bitməmiş istehsalın daha yüksək xüsusi çəkisinin olması

465 38. Material resusrlarından səmərəli istifadənin ümumi göstəricilərinə aid deyil?

- material verimi
- metal tutumu
- material tutumu
- bir manatlıq material xərclərinə düşən gəlir
- material xərcləri əmsalı

466 39. Material resusrlarından səmərəli istifadənin nisbi göstəricilərinə aiddir?

- material verimi
- metal tutumu
- material tutumu
- bir manatlıq material xərclərinə düşən gəlir
- material xərcləri əmsalı

467 40. Maşınqayırma müəssisələri üzrə metal tutumu göstəricisi necə hesablanır?

- istehlak olunmuş qara metalın həcmnin əmtəlik məhsulun həcminə hasili
- istehlak olunmuş qara metalın həcmnin əmtəlik məhsulun həcminə nisbəti
- natural dəyerdə (tonla) istehlak olunmuş qara metalın həcmnin milli gəlirə nisbəti
- natural dəyerdə (tonla) istehlak olunmuş əlvan metalın həcmnin milli gəlirə nisbəti
- istehlak olunmuş əlvan metalın həcmnin əmtəlik məhsulun həcminə nisbəti

468 41. Milli iqtisadiyyat səviyyəsində metal tutumu göstəricisi necə hesablanır?

- istehlak olunmuş qara metalın həcmnin əmtəlik məhsulun həcmi üzrə istehsalı
- natural dəyerdə (tonla) istehlak olunmuş qara metalın həcmnin milli gəlirə nisbəti
- natural dəyerdə (tonla) istehlak olunmuş əlvan metalın həcmnin milli gəlirə nisbəti
- istehlak olunmuş qara metalın həcmnin əmtəlik məhsulun həcminə nisbəti
- istehlak olunmuş əlvan metalın həcmnin əmtəlik məhsulun həcminə nisbəti

469 42. Maşınqayırma məhsulu üzrə metal tutumu göstəricisi necə hesablanır?

- istehlak olunmuş material və əmtəlik (reallaşdırılmış) məhsulun cəmi
- istehlak olunmuş metalın kəmiyyətinin əmtəlik (reallaşdırılmış) məhsul buraxılışına nisbəti
- istehlak olunmuş metalın kəmiyyətinin əmtəlik (reallaşdırılmış) məhsul buraxılışına hasili
- istehlak olunmuş materialın kəmiyyətinin əmtəlik (reallaşdırılmış) məhsul buraxılışına nisbəti
- istehlak olunmuş materialın kəmiyyətinin əmtəlik (reallaşdırılmış) məhsul buraxılışına hasili

470 43. Maşınqayırma müəssisələrində xammal və material xərclərinin məhsulun maya dəyərindəki

xüsusi çəkisi nə qədər olur?

- 50 faizə qədər;
- 80 faizdən çox.
- 60 faizə qədər;
- 70 faizə qədər;
- 75 faizə qədər;

471 44. Maşınqayırma müəssisələrində məhsulun elektrik tutumluğu göstəricisi necə hesablanır?

- sərf edilmiş bütün növ enerjinin həcmninə nisbəti kimi
- sərf edilmiş elektrik enerjisinin həcmninə nisbəti kimi
- istehsal edilmiş bütün növ enerjinin həcmninə nisbəti kimi
- istehsal edilmiş əmtəlik məhsulun həcmninə nisbəti kimi
- istehsal edilmiş əmtəlik məhsulun həcmninə nisbəti kimi

472 45. Maşınqayırma müəssisələrində material verimi göstəricisi necə hesablanır?

- ümumi məhsula sərf edilmiş materialın kəmiyyət baxımından həcmninə nisbəti
- realizə edilmiş məhsulun həcmninə nisbəti
- realizə edilmiş məhsulun həcmninə nisbəti
- ümumi məhsula sərf edilmiş material xərclərinin ümumi həcmninə nisbəti
- realizə edilmiş məhsulun dəyər formasında həcmninə nisbəti

473 46. Maşınqayırma müəssisələrində material tutumluğu göstəricisi necə hesablanır? 02

- ümumi məhsula sərf edilmiş materialın kəmiyyət baxımından həcmninə nisbəti
- realizə edilmiş məhsulun həcmninə nisbəti
- realizə edilmiş məhsulun həcmninə nisbəti
- ümumi məhsula sərf edilmiş material xərclərinin ümumi həcmninə nisbəti
- realizə edilmiş məhsulun dəyər formasında həcmninə nisbəti

474 47. Maşınqayırma müəssisələrində nisbi material tutumluğu göstəricisi necə hesablanır? 02

- məhsulun topdan satış qiymətinin həmin məhsul vahidinin istehsalına sərf edilmiş bütün materialların dəyərində nisbəti kimi
- məhsul vahidinin istehsalına sərf edilmiş bütün materialların dəyərində nisbəti kimi
- realizə edilmiş məhsulun həcmninə nisbəti kimi
- ümumi məhsula sərf edilmiş material xərclərinin ümumi həcmninə nisbəti kimi
- realizə edilmiş məhsulun dəyər formasında həcmninə nisbəti kimi

475 48. Maşınqayırma müəssisələrində nisbi metal tutumluğu göstəricisi necə hesablanır? 02

- məmulatın hər bir mühüm parametrlərinin kəmiyyət miqdarı ilə məmulatın xalis çəkisinin cəmi kimi
- məmulatın xalis çəkisinin məmulatın hər bir mühüm parametrlərinin kəmiyyət miqdarına nisbəti kimi
- məmulatın hər bir mühüm parametrlərinin kəmiyyət miqdarı ilə məmulatın xalis çəkisinin hasili kimi
- məmulatın hər bir mühüm parametrlərinin kəmiyyət miqdarı ilə məmulatın xalis çəkisinin cəmi kimi
- məmulatın hər bir mühüm parametrlərinin kəmiyyət miqdarının məmulatın xalis çəkisinə nisbəti kimi

476 49. Maşınqayırma müəssisələrində nisbi metal tutumluğu göstəricisi necə hesablanır? 02

- məmulatın hər bir mühüm parametrlərinin kəmiyyət miqdarı ilə məmulatın xalis çəkisinin cəmi kimi
- məmulatın xalis çəkisinin məmulatın hər bir mühüm parametrlərinin kəmiyyət miqdarına nisbəti kimi
- məmulatın hər bir mühüm parametrlərinin kəmiyyət miqdarı ilə məmulatın xalis çəkisinin hasili kimi
- məmulatın hər bir mühüm parametrlərinin kəmiyyət miqdarı ilə məmulatın xalis çəkisinin cəmi kimi
- məmulatın hər bir mühüm parametrlərinin kəmiyyət miqdarının məmulatın xalis çəkisinə nisbəti kimi

477 50. Maşınqayırma müəssisələrində metaldan istifadə əmsalı necə hesablanır? 02

- məmulatın qara çəkisinin məmulatın xalis çəkisinə nisbəti kimi
- məmulatın xalis çəkisinin məmulatın qara çəkisinə nisbəti kimi
- məmulatın xalis çəkisi ilə məmulatın qara çəkisinin hasili kimi
- məmulatın xalis çəkisi ilə məmulatın qara çəkisinin cəmi kimi
- məmulatın qara çəkisi ilə məmulatın xalis çəkisinin fərqi kimi

478 51. Maşınqayırma müəssisələrində metaldan inteqral istifadə əmsalı necə hesablanır? 02

- metaldan istifadə əmsalı ilə nisbi metal tutumluğu əmsalının fərqi kimi
- nisbi metal tutumluğu əmsalının metaldan istifadə əmsalına nisbəti kimi
- metaldan istifadə əmsalının nisbi metal tutumluğu əmsalına nisbəti kimi
- nisbi metal tutumluğu əmsalı ilə metaldan istifadə əmsalının cəmi kimi
- nisbi metal tutumluğu əmsalı ilə metaldan istifadə əmsalının hasili kimi

479 52. Aşağıdakılardan hansı dövriyyə vəsaitlərinə tələbin optimal həcmnin müəyyən edilməsi metoduna aiddir? 01

- maliyyə metodu
- analtik metod
- dolayı metod
- inteqral metod
- statistik metod

480 53. Aşağıdakılardan hansı dövriyyə vəsaitlərinə tələbin optimal həcmnin müəyyən edilməsi metoduna aiddir? 01

- nəzarət metodu
- əmsallar metodu
- inteqral metod
- statistik metod
- riyazi metod

481 54. Aşağıdakılardan hansı dövriyyə vəsaitlərinə tələbin optimal həcmnin müəyyən edilməsi metoduna aiddir? 01

- nəzarət metodu
- birbaşa hesablama metodu
- dolayı hesablama metodu
- statistik metod
- inteqral metodu

482 55. Dövriyyə vəsaitlərinin ayrı-ayrı elementlərinin normativi necə hesablanır? 02

- dövriyyə vəsaitinin normalaşdırılan elementinin dövriyyəsinin həcmi ilə plan dövründəki günlərin sayının fərqi ehtiyat normasına hasili kimi E) plan dövründəki günlərin sayının dövriyyə vəsaitinin normalaşdırılan elementinin dövriyyəsinin həcminə nisbətinin ehtiyat normasına hasili kimi

- dövriyyə vəsaitinin normalaşdırılan elementinin dövriyyəsinin həcmnin plan dövründəki günlərin sayına nisbətinin ehtiyat normasına hasili kimi
- dövriyyə vəsaitinin normalaşdırılan elementinin dövriyyəsinin həcmi ilə plan dövründəki günlərin sayının cəminin ehtiyat normasına hasili kimi
- plan dövründəki günlərin sayı ilə dövriyyə vəsaitinin normalaşdırılan
- elementinin dövriyyəsinin həcmnin fərqinin ehtiyat normasına hasili kimi

483 56. Rüb üzrə material sərfiyyatı 36 min manatdır. Materialın ehtiyat norması 25 gündür. Rüb üzrə materialın ehtiyat normasını hesablamalı. 02

- 15 min man
- 10 min man
- 8 min man
- 9 min man
- 12 min man

484 57. Dövriyyə vəsaitlərinin dövriyyə sürətinin dəyişməsi nəticəsində satışdan əldə olunan ümumi gəlirin dəyişməsi hesabına əldə edilən əlavə mənfəətin (dəyən ziyanın) həcmi necə hesablanır? 03

- dövriyyə vəsaitlərinin dövr sürətinin artması (azalması) nəticəsində realizasiya planının nisbi yerinə yetirilmə əmsalının planla müəyyən edilmiş satışdan əldə edilən mənfəətin nəzərdə tutulan həcmə nisbəti kimi
- planla müəyyən edilmiş satışdan əldə edilən mənfəətin nəzərdə tutulan həcmi ilə dövriyyə vəsaitlərinin dövr sürətinin artması (azalması) nəticəsində realizasiya planının nisbi yerinə yetirilmə əmsalının hasili kimi
- planla müəyyən edilmiş satışdan əldə edilən mənfəətin nəzərdə tutulan həcmnin dövriyyə vəsaitlərinin dövr sürətinin artması (azalması) nəticəsində realizasiya planının nisbi yerinə yetirilmə əmsalına nisbəti kimi
- planla müəyyən edilmiş satışdan əldə edilən mənfəətin nəzərdə tutulan həcmi ilə dövriyyə vəsaitlərinin dövr sürətinin artması (azalması) nəticəsində realizasiya planının nisbi yerinə yetirilmə əmsalının cəmi kimi
- planla müəyyən edilmiş satışdan əldə edilən mənfəətin nəzərdə tutulan həcmi ilə dövriyyə vəsaitlərinin dövr sürətinin artması (azalması) nəticəsində realizasiya planının nisbi yerinə yetirilmə əmsalının fərqi kimi

485 58. Dövriyyə vəsaitlərinin dövr sürətinin artması (azalması) nəticəsində realizasiya planının nisbi yerinə yetirilmə əmsalı necə hesablanır? 03

- məhsulun realizasiyasının faktiki həcmi ilə dövriyyə vəsaitlərinin plan həcmnin hasilinin məhsulun realizasiyasının plan həcmi ilə dövriyyə vəsaitlərinin faktiki orta qalığının cəminə nisbəti kimi
- məhsulun realizasiyasının faktiki həcmi ilə dövriyyə vəsaitlərinin plan həcmnin hasilinin məhsulun realizasiyasının plan həcmi ilə dövriyyə vəsaitlərinin faktiki orta qalığının hasilinə nisbəti kimi
- məhsulun realizasiyasının plan həcmi ilə dövriyyə vəsaitlərinin faktiki orta qalığının hasilinin məhsulun realizasiyasının faktiki həcmi ilə dövriyyə vəsaitlərinin plan həcmnin hasilinə nisbəti kimi
- məhsulun realizasiyasının plan həcmi ilə dövriyyə vəsaitlərinin faktiki orta qalığının cəminin məhsulun realizasiyasının faktiki həcmi ilə dövriyyə vəsaitlərinin plan həcmnin hasilinə nisbəti kimi
- məhsulun realizasiyasının faktiki həcmi ilə dövriyyə vəsaitlərinin plan həcmnin cəminin məhsulun realizasiyasının plan həcmi ilə dövriyyə vəsaitlərinin faktiki orta qalığının hasilinə nisbəti kimi

486 59. Maşınqayırmada dövriyyə vəsaitlərinin dövriyyə sürəti orta hesabla neçə gün təşkil edir? 01

- 70 gün
- 110 gün
- 80 gün
- 90 gün
- 100 gün

487 60. Maşınqayırmada 1 manatlıq material xərclərindən əldə edilən mənfəət göstəricisi necə hesablanır? 02

- müəssisənin əsas fəaliyyətindən əldə edilən mənfəətin məbləği ilə material xərclərinin həcmnin hasili kimi
- müəssisənin əsas fəaliyyətindən əldə edilən mənfəətin məbləğinin material xərclərinin həcmə nisbəti kimi
- material xərclərinin həcmnin müəssisənin əsas fəaliyyətindən əldə edilən mənfəətin məbləğinə nisbəti kimi

- material xərclərinin həcmi ilə müəssisənin əsas fəaliyyətindən əldə edilən mənfəətin məbləğinin fərqi kimi
- müəssisənin əsas fəaliyyətindən əldə edilən mənfəətin məbləği ilə material xərclərinin həcmi fərqi kimi

488 61. Maşınqayırma müəssisəsində illik mənfəətin məbləği 600 min manat və material xərclərinin məbləği isə 1200 min manat olarsa onda 1 manatlıq material xərclərindən əldə edilən mənfəət göstəricisi nə qədər olar? 02

- 2.0
- 0.5
- 2.5
- 2.2
- 0.4

489 62. Maşınqayırma müəssisəsində ay üzrə material sərfiyyatı 18 min manatdır. Materialın ehtiyat norması 8 gündür. Ay üzrə materialın ehtiyat normasını hesablamalı. 02

- 4950 man
- 4800 man
- 4200 man
- 4500 man
- 4000 man

490 63. Hansı metodda mövcud əmtəə-material qiymətlilərinin tərkibi təhlil edilir, təhlil nəticəsində istifadə edilməyən və lüzumsuz əmtəə-material ehtiyatları aşkar olunur və onların həcmi dövriyyə vəsaitlərinin həcmindən çıxılır və beləliklə, faktiki ehtiyatlar korrektə (təshih) edilir? 01

- maliyyə metodu
- analitik metod
- dolayı metod
- inteqral metod
- statistik metod

491 64. Dövriyyə vəsaitlərinin optimal həcmi müəyyən edilməsinin hansı metodunda dövriyyə vəsaitlərinin mövcud normativi əvvəlki dövrlə müqayisədə istehsalın həcmi və dövriyyə vəsaitlərinin dövr sürətinin planda nəzərdə tutulan dəyişmə tempinə uyğun olaraq yenidən hesablanılır? 01

- nəzarət metodu
- əmsallar metodu
- inteqral metod
- statistik metod
- riyazi metod

492 65. Dövriyyə vəsaitlərinin optimal həcmi müəyyən edilməsinin hansı metodunda dövriyyə vəsaitlərinin hər bir elementi üzrə onların ehtiyatının həcmi müəyyən edilməsini nəzərdə tutur? 01

- nəzarət metodu
- birbaşa hesablama metodu
- dolayı hesablama metodu
- statistik metod
- inteqral metodu

493 66. Maşınqayırma müəssisəsində illik realizə edilmiş məhsulun həcmi 250 min manat və həmin məhsula sərf edilmiş material xərclərinin ümumi həcmi 125 min manatdırsa onda bu müəssisədə material verimi göstəricisi nə qədərdir?

- 2.5
- 2.0
- 1.2
- 1.5
- 0.5

494 67. Maşınqayırma müəssisəsində ilərzində istehsal edilmiş məhsulun həcmi 320 min manat və həmin məhsula sərf edilmiş material xərclərinin ümumi həcmi 160 min manatdırsa onda bu müəssisədə material tutumluğu göstəricisi nə qədərdir?

- 2.5
- 0.5
- 1.2
- 1.5
- 2.0

495 1. Maşınqayırma müəssisələrində istehsal heyəti icra etdikləri funksiyaların xarakterinə görə hansı kateqoriyalarına bölünürlər?

- mühəndis-texniki işçilər, fəhlələr, şagirdlər, mühafizə işçiləri, vergi orqanlarının əməkdaşları.
- fəhlələr, mühəndis-texniki işçilər, qulluqçular, kiçik xidmətedici heyət, şagirdlər, mühafizə işçiləri;
- sahibkarlar, səhmdarlar, menecerlər, fəhlələr, mühəndis-texniki işçilər, şagirdlər, qulluqçular;
- menecerlər, marketoloqlar, mühasiblər, mühəndislər, yardımçı təsərrüfat işçiləri, payçılar;
- baş mühəndis, ixtisaslı fəhlələr, qulluqçular, servis xidməti göstərənlər, satıcılar, klub işçiləri;

496 2. Maşınqayırma müəssisələrində fəhlələr ixtisas dərəcələrinə görə neçə qrupa bölünürlər?

- 5;
- 4;
- 3;
- 2;
- 6;

497 3. İşlərinin xarakterinə görə fəhlələr qrupuna aid deyil:

- təmir işini həyata keçirənlər.
- müəssisə ərazisinə nəzarət edənlər;
- məhsulun keyfiyyətinə nəzarət edənlər;
- əmək predmetini emal edənlər;
- xammal və hazır məhsulu nəql edənlər;

498 4. Sənaye-istehsal heyətinə daxil edilmir:

- mühafizə işçiləri və yanğın söndürənlər
- mənzil-kommunal təsərrüfatının işçiləri
- köməkçi fəhlələr
- mütəxəssislər
- əsas fəhlələr

499 5. Vaxtamuzd formada fəhlənin əməyi ödənilir:

- materialtutumuna görə;
- faktiki iş vaxtına görə
- təqvim vaxtına görə
- hazırlanmış məmulatın sayına görə

göstərilən xidmətin həcminə görə

500 6. Aşağıdakılardan hansı əsas fəhlələrə aiddir? 01

- hazır məhsulun anbarlaşdırılması ilə məşğul olan fəhlələr;
- texnoloji prosesdə iştirak edən, əmək predmetini emal etmək yolu ilə hazır məhsula çevirən fəhlələr;
- hazır məhsulun keyfiyyətinə nəzarət işini icra edən fəhlələr;
- təmir üçün hissə və tərtibatlar istehsal edən fəhlələr;
- əsas fondların təmirini həyata keçirən fəhlələr;

501 7. Aşağıdakılardan hansı köməkçi fəhlələrə aid deyil? 01

- hazır məhsulun keyfiyyətinə nəzarət işini icra edən fəhlələr;
- texnoloji prosesdə iştirak edən fəhlələr;
- hazır məhsulun daşınması ilə məşğul olan fəhlələr;
- hazır məhsulun anbarlaşdırılması ilə məşğul olan fəhlələr;
- əsas fondların təmirini həyata keçirən fəhlələr;

502 8. Sənaye fəhlələri icra etdikləri işin xarakterindən fərqlərə görə neçə qrupa bölünürlər? 01

- 6;
- 4;
- 2;
- 3;
- 5;

503 9. Sənaye fəhlələri ixtisas dərəcələrinə görə neçə qrupa bölünürlər? 01

- 5;
- 4;
- 3;
- 2;
- 6;

504 10. Sənaye-istehsal heyətinin idarə edilməsində əsas məqsəd nədir? 01

- kreditlərə görə faizlər aşağı salınsın;
- stabil əmək kollektivi formalaşdırmaq;
- investisiya cazibədarlığını artırmaq;
- əmək haqqı yüksəldilsin;
- əsas fondların sıradan çıxma əmsalını artırmaq;

505 11. Maşınqayırma müəssisələrində əməyin normalaşdırılmasında hansı normalardan istifadə olunmur? 01

- vaxt norması;
- sürət norması;
- istehsal norması;
- xidmət norması;
- say norması;

506 12. Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsinin sosial amillərinə aid deyil? 01

- işçilərin mənəvi stimullaşdırma dərəcə və səviyyələri;
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi;

- ictimai və dövlət quruluşunun xarakteri;
- sosial nikbinlik və gələcəyə inam;
- kadrların mədəni-texniki və mənəvi-siyasi səviyyələri;

507 13. Maşınqayırma müəssisələrində əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin sosial amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir? 01

- mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi;
- ictimai və dövlət quruluşunun xarakteri;
- əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə işçilər üçün əlverişli maliyyə və digər iqtisadi stimulların yaradılması;
- əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərinin istehsala tətbiqi;
- istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi, sağlam, təhlükəsiz və estetik cəhətdən əlverişli əmək şəraitinin yaradılması, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi;

508 14. İxtisaslı əsas fəhlələrə aiddir:

- fəhlə operatorlar
- dəzgahçılar
- elektro mantyorlar
- alətçilər
- təmir çilingər

509 15. Maşınqayırma müəssisələrində köməkçi fəhlələrə aid deyil:

- fəhlə operatorlar
- dəzgahçılar
- elektro mantyorlar
- alətçilər
- təmir çilingər

510 16. Maşınqayırma müəssisələrində köməkçi fəhlələrə aiddir:

- dəzgahçılar
- alətçilər
- sazlayıcılar
- tənzimləyicilər
- çilingərlər

511 17. İxtisaslı əsas fəhlələrə aid deyil:

- dəzgahçılar
- alətçilər
- sazlayıcılar
- tənzimləyicilər
- çilingərlər

512 18. Sənaye-istehsal heyətin tərkibinə daxil deyil:

- bütün növ mühafizə xidməti işçiləri
- sosial-mədəni və məişət qurumlarında çalışan işçilər
- əsas, köməkçi, xidmətedici və yardımçı sexlərin işçiləri
- elmi-texniki, layihə, konstruktor və texnoloji təşkilat və bölmələrin işçiləri
- idarəetmə aparatının işçiləri

513 19. Qeyri-sənaye heyətin tərkibinə aiddirlər:

- bütün növ mühafizə xidməti işçiləri
- sosial-mədəni və məişət qurumlarında çalışan işçilər
- əsas, köməkçi, xidmətedici və yardımçı sexlərin işçiləri
- elmi-texniki, layihə, konstruktor və texnoloji təşkilat və bölmələrin işçiləri
- idarəetmə aparatının işçiləri

514 20. İstehsal prosesini bilavasitə həyata keçirənlər:

- şagirdlər
- fəhlələr
- mühəndis-texniki işçilər
- qulluqçular
- kiçik xidmətedici heyət

515 21. İstehsalın idarə edilməsi və texniki rəhbərlik funksiyasını həyata keçirən işçilər:

- şagirdlər
- mühəndis-texniki işçilər
- fəhlələr
- qulluqçular
- kiçik xidmətedici heyət

516 22. İstehsala hazırlığa texniki xidmət funksiyasını həyata keçirən işçilər:

- şagirdlər
- qulluqçular
- mühəndis-texniki işçilər
- fəhlələr
- kiçik xidmətedici heyət

517 23. Müəssisələrdə kadrların strukturu necə müəyyən edilir?

- əsas fəhlələrin sayında heyətin orta siyahı sayının xüsusi çəkisinə görə
- heyətin orta siyahı sayında müxtəlif kateqoriyalı işçilərin xüsusi çəkisinə görə
- köməkçi fəhlələrin sayının əsas fəhlələrin sayına nisbətinə görə
- heyətin orta siyahı sayının rəhbər və mütəxəssislərin sayına nisbətinə görə
- mühafizə işçilərinin sayının əsas və köməkçi fəhlələrin ümumi sayında xüsusi çəkisinə görə

518 24. Maşınqayırma müəssisələrində kadrların idarə edilməsinə aid olmayan nədir?

- əməyin stimullaşdırılması
- istehsalın texniki səviyyəsinin yüksəldilməsi
- işçilərin arasında iş bölgüsünün aparılması
- kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması
- işçilərin işə qəbul olunması

519 25. Əmək məhsuldarlığı nədir?

- istehsal heyətinin iş vaxtı fondunun qeyri-istehsal heyətinin iş vaxtı fonduna nisbətidir
- konkret əmək növünün vaxt vahidi ərzində nə qədər məhsul istehsal etmək qabiliyyətidir
- müəssisədəki məhsul istehsalının hər vahidinin dəyəri
- bir məhsul vahidinə nə qədər əmək sərf olunmasını göstərən göstəricidir
- istehsal heyətinin əmək haqqı fondunun qeyri-istehsal heyətinin əmək haqqı fonduna nisbətidir

520 26. Əmək məhsuldarlığının formaları.

- şəxsi və ictimai
- fərdi və ictimai
- müəssisə, sahə və sənaye
- fərdi, şəxsi, kollektiv və ictimai
- fərdi və kollektiv

521 28. Əmək məhsuldarlığının ölçülmə üsulları hansıdır?

- hər bir işçinin əmək haqqı və məhsul vahidinə düşən əmək haqqı.
- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtı və vaxt vahidi ərzində məhsul istehsalının həcmi;
- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan fərdi və ictimai əmək;
- məhsul vahidinə düşən əmək haqqının kəmiyyəti və əmək haqqı vahidinə düşən məhsulun həcmi;
- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtı və vaxt vahidinə düşən əsas fondların dəyəri;

522 29. Əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi amilləri hansılardır?

- intensiv, ekstensiv, dəyişən, qarışıq;
- maddi-texniki, sosial, iqtisadi və təşkilati;
- analitik, statistik, eksperimental, qarışıq;
- fəhlələrin iş vaxtının artırılması, növbələrin fasiləsizliyi və istirahət müddətinin qısaltılması;
- müəssisədə inzibati idarə heyətinin sayının artırılması, fəhlələr arasında rəqabət, əmək haqqının artırılması;

523 30. Əmək haqqı nədir?

- müəssisədə işçilərə yaxşı işlədiklərinə görə ödənilən mükafatlar;
- iş qüvvəsinin kəmiyyəti və keyfiyyətinə görə işçiyə müəssisə tərəfindən ödənilən pul vəsaitidir;
- vaxtilə müəssisədə işləyib, lakin indi təqaüddə olan işçilərə müəssisələrin ödədiyi vəsait;
- işçinin ixtisas dərəcəsi əsasında ödənilən vəsait;
- işəgötürənin işçi ilə bağladığı müqaviləyə görə onun işdən çıxdığı halda ödədiyi vəsait;

524 31. Əmək haqqının səviyyəsinə təsir göstərməyən amil hansıdır?

- işin xarakteri;
- müəssisənin yaşayış yerinə yaxınlığı;
- əmək bazarının konyukturası;
- dövlətin sosial siyasəti;
- fərdi əmək müqaviləsinin şərtləri;

525 32. Əməyin ödənilməsinin tarif sistemində daxildir:

- işçilərin mükafatlandırılması sistemi, əmək haqqının minimum səviyyəsi;
- tarif cədvəli, tarif dərəcəsi, tarif ixtisas məlumat (sorğu) kitabı;
- iş yerlərinin təşkilinə qoyulan tələblər, işçilərin ixtisasına qoyulan tələblər, işçinin əmək haqqı;
- əməyin ödənilməsi qaydası və əmək şəratinə qoyulan tələblər;
- tarif ixtisas məlumat (sorğu) kitabı, əmək haqqı təlimatı, əmək məcəlləsi;

526 33. Əməyin ödənişinin işəməz formalarına aid deyil:

- mükafatlı işəməz.
- intensiv işəməz;
- dolaylı işəməz;
- mütərəqqi işəməz;
- birbaşa işəməz;

527 34. Əməyin ödənişinin vaxtamuzd formasına aiddir:

- birbaşa vaxtamuzd;
- mükafatlı vaxtamuzd.
- dolayı vaxtamuzd;
- mütərəqqi vaxtamuzd;
- akord sistemi;

528 35. Əmək məhsuldarlığının qiymətləndirilməsi zamanı əməyin nəticəsini xarakterizə edən göstəricilərə aid deyil:

- dəyər göstəriciləri.
- texnolojilik göstəriciləri;
- natural göstəricilər;
- şərti-natural göstəricilər;
- əmək göstəriciləri;

529 36. Aşağıdakılardan hansı əmək haqqı sistemlərinə aid deyil?

- mükafatlı işəmuzd
- sadələşdirilmiş işəmuzd
- birbaşa işəmuzd
- dolayı işəmuzd
- mütərəqqi işəmuzd

530 37. Müəssisədə normalaşdırılan işlərin icrası üçün fəhlə kadrlara tələbat necə hesablanır? 02

- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmulatların sayına vururlar.
- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmulatların sayına vurub 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür;
- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını, istehsal proqramı üzrə məmulatların sayını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna vururlar;
- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür;
- istehsal proqramı üzrə məmulatların sayını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür;

531 39. Maşınqayırma müəssisələrində işçilərin plan sayını necə hesablayırlar? 02

- plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalının bazis ilindəki işçilərin sayına nisbəti kimi;
- bazis ilindəki işçilərin sayı ilə plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalının hasilini kimi;
- bazis ilindəki işçilərin sayının plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalına nisbəti kimi;
- bazis ilindəki işçilərin sayı ilə plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalının cəmi kimi;
- bazis ilindəki işçilərin sayı ilə plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalının fərqi kimi;

532 40. Maşınqayırma müəssisələrində seçmə əmsalı necə müəyyən olunur? 02

- işləmək arzusunda olanların sayının işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayına nisbəti kimi;
- işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayının işləmək arzusunda olanların sayına nisbəti kimi;
- işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayının işləmək arzusunda olanların sayına hasilini kimi;
- işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayı ilə işləmək arzusunda olanların sayının cəmi kimi;
- işləmək arzusunda olanların sayından işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayının çıxılması ilə;

533 41. Maşınqayırma müəssisələrində tarif əmsalı necə hesablanır? 02

- I dərəcənin tarif maaşının hər bir dərəcənin tarif maaşına nisbəti kimi;
- hər bir dərəcənin tarif maaşının I dərəcənin tarif maaşına nisbəti kimi;
- hər bir dərəcənin tarif maaşının I dərəcənin tarif maaşına hasilini kimi;

- hər bir dərəcənin tarif maaşı ilə I dərəcənin tarif maaşının cəmi kimi;
- hər bir dərəcənin tarif maaşı ilə I dərəcənin tarif maaşının fərqi kimi;

534 42. Maşınqayırma müəssisələrində tarif cədvəlinin diapozonu necə hesablanır? 02

- I dərəcənin tarif maaşının ən yüksək dərəcənin tarif maaşına nisbəti kimi;
- ən yüksək dərəcənin tarif maaşının I dərəcənin tarif maaşına nisbəti kimi;
- ən yüksək dərəcənin tarif maaşının I dərəcənin tarif maaşına hasili kimi;
- ən yüksək dərəcənin tarif maaşı ilə I dərəcənin tarif maaşının cəmi kimi;
- ən yüksək dərəcənin tarif maaşı ilə I dərəcənin tarif maaşının fərqi kimi;

535 43. Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əmək haqqının səviyyəsinə təsir edən “İşin xarakteri ilə əlaqədar” amillərə aid deyil? 02

- tələb edilən iş təcrübəsi və vərdişlər;
- əmək məhsuldarlığının səviyyəsi.
- əmək şəraiti;
- əməyin təhlükəsizlik dərəcəsi;
- işin icrası üçün məsuliyyətin səviyyəsi;

536 44. Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əmək haqqının səviyyəsinə təsir edən “Müəssisə ilə bağlı” amillərə aid deyil? 02

- əmək məhsuldarlığının səviyyəsi.
- işə qəbulun miqyası və müddəti;
- müəssisənin gəlirliyi;
- həmkarlar və digər fəhlə təşkilatlarının mütəşəkkilliyi;
- mülkiyyət mənsubiyyəti;

537 45. Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əmək haqqının səviyyəsinə təsir edən “Əmək bazarında mövcud olan konyunktura” adlanan amillər qrupuna aiddir? 02

- əməyin təhlükəsizlik dərəcəsi.
- ölkədə işsizliyin səviyyəsi;
- tələb edilən iş təcrübəsi və vərdişlər;
- həmkarlar və digər fəhlə təşkilatlarının mütəşəkkilliyi;
- işə qəbulun miqyası və müddəti;

538 46. Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əmək haqqının səviyyəsinə təsir edən “Dövlətin sosial siyasəti, müəyyən edilmiş sosial normativlər” adlanan amillər qrupuna aiddir? 02

- işə qəbulun miqyası və müddəti;
- minimum əmək haqqı və minimum istehlak dərəcəsi.
- mülkiyyət mənsubiyyəti;
- həmkarlar və digər fəhlə təşkilatlarının mütəşəkkilliyi;
- işə qəbulun miqyası və müddəti;

539 47. Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əmək haqqının səviyyəsinə təsir edən amillərə aid deyil? 02

- İstehsal heyəti ilə əlaqədar amillər.
- Müəssisənin istehsal quruluşu ilə əlaqədar olan amillər;
- İşin xarakteri ilə əlaqədar amillər;
- Əmək bazarında mövcud olan konyunktura;
- Dövlətin sosial siyasəti, müəyyən edilmiş sosial normativlər;

540 48. Əməyin ödənişinin işəməuzd forması olan dolayı işəməuzd əmək haqqı sistemində: 02

- işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır.
- fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur;
- normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir;
- birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır;
- əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanır;

541 49. Əməyin ödənişinin işəməuzd forması olan mütərəqqi işəməuzd əmək haqqı sistemində:

- işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır.
- normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir;
- fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur;
- birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır;
- əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanır;

542 50. Əməyin ödənişinin işəməuzd forması olan mükafatlı işəməuzd əmək haqqı sistemində: 02

- işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır.
- birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır;
- fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur;
- normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir;
- əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanır;

543 51. Əməyin ödənişinin işəməuzd forması olan akkord işəməuzd əmək haqqı sistemində: 02

- işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır.
- əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanır;
- normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir;
- birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır;
- fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur;

544 52. Maşınqayırma müəssisələrində əmək məhsuldarlığı necə hesablanır? 02

- istehsal edilmiş məhsulun həcmninə idarəetmə aparatında çalışan işçilərin sayına nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmninə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə nisbəti kimi;
- məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin istehsal edilmiş məhsulun həcminə nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmninə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə hasili kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;

545 53. Maşınqayırma müəssisələrində əmək tutumu necə hesablanır? 02

- istehsal edilmiş məhsulun həcmninə idarəetmə aparatında çalışan işçilərin sayına nisbəti kimi;
- məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin istehsal edilmiş məhsulun həcminə nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmninə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə hasili kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmninə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə nisbəti kimi;

istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;

546 54. Tarif sisteminin hansı elementində işin mürəkkəblik və dəqiqliyindən asılı olaraq bütün işlər xarakterizə olunub sistemləşdirilir?

- əmək haqqının əmsallarında
- tarif-ixtisas kitabçasında
- tarif cədvəlində
- tarif maaşında
- tarif dərəcəsinə

547 55. Tarif sisteminin hansı elementində müxtəlif ixtisas səviyyəsinə malik fəhlələrin əmək haqlarının ödənişindəki nisbət əks olunur?

- əmək haqqının əmsallarında
- tarif cədvəlində
- tarif-ixtisas kitabçasında
- tarif maaşında
- tarif dərəcəsinə

548 56. Tarif sisteminin hansı elementində əmək haqqının ölçüsü vaxt vahidi ərzində (saat, gün, ay) müəyyənləşir?

- əmək haqqının əmsallarında
- tarif maaşında
- tarif cədvəlində
- tarif-ixtisas kitabçasında
- tarif dərəcəsinə

549 57. Maşınqayırma müəssisələrində hansı əmək tutumu göstəricisindən istifadə edilmir? 01

- texnoloji əmək tutumu
- mexaniki əmək tutumu
- İstehsal əmək tutumu
- xidmət əmək tutumu
- idarəetmə əmək tutumu

550 58. Hansı əmək tutumu göstəricisi əsas fəhlələrin bütün əmək məsrəflərini özündə əks etdirir? 01

- tam əmək tutumu
- texnoloji əmək tutumu
- İstehsal əmək tutumu
- xidmət əmək tutumu
- idarəetmə əmək tutumu

551 59. Hansı əmək tutumu həm əsas, həm də köməkçi fəhlələrin bütün əmək məsrəflərini əks etdirir? 01

- mexaniki əmək tutumu
- İstehsal əmək tutumu
- texnoloji əmək tutumu
- xidmət əmək tutumu
- idarəetmə əmək tutumu

552 60. Hansı əmək tutumu texnoloji əmək tutumu ilə xidmətin əmək tutumunun cəminə bərabərdir?

- tam əmək tutumu
- İstehsal əmək tutumu
- texnoloji əmək tutumu
- xidmət əmək tutumu
- idarəetmə əmək tutumu

553 61. Hansı əmək tutumu göstəricisi köməkçi fəhlələrin bütün əmək xərclərini ifadə edir? 01

- tam əmək tutumu
- xidmət əmək tutumu
- texnoloji əmək tutumu
- İstehsal əmək tutumu
- idarəetmə əmək tutumu

554 62. Hansı əmək tutumu göstəricisi rəhbərliyin və mütəxəssislərin əmək məsrəflərini göstərir? 01

- mexaniki əmək tutumu
- idarəetmə əmək tutumu
- İstehsal əmək tutumu
- xidmət əmək tutumu
- texnoloji əmək tutumu

555 63. Hansı əmək tutumu bütün kareqoriyadan olan sənaye-istehsal heyətinin əmək məsrəflərinin məcmusu kimi çıxış edir? 01

- texnoloji əmək tutumu
- tam əmək tutumu
- İstehsal əmək tutumu
- xidmət əmək tutumu
- idarəetmə əmək tutumu

556 64. Normativ əmək tutumu nədir? 01

- mövcud şəraitdə bir məmulatın hazırlanmasına iş vaxtı sərfinin faktiki həcmidir
- müəyyən bir məmulatın hazırlanmasının texnoloji prosesinin bütün əməliyyatları üzrə qüvvədə olan texniki cəhətdən əsaslandırılmış vaxt normalarının cəmidir
- müəyyən bir məmulatın hazırlanmasının texnoloji prosesinin bütün əməliyyatları üzrə qüvvədə olan texniki cəhətdən əsaslandırılmış vaxt normasıdır
- müəyyən bir məmulatın hazırlanmasının texnoloji prosesinin müəyyən bir əməliyyatı üzrə qüvvədə olan texniki cəhətdən əsaslandırılmış vaxt normasıdır
- bir məhsulun hazırlanmasına planda nəzərdə tutulan iş vaxtı sərfinin həcmidir

557 65. Plan əmək tutumu nədir? 01

- mövcud şəraitdə bir məmulatın hazırlanmasına iş vaxtı sərfinin faktiki həcmidir
- bir məhsulun hazırlanmasına planda nəzərdə tutulan iş vaxtı sərfinin həcmidir
- müəyyən bir məmulatın hazırlanmasının texnoloji prosesinin bütün əməliyyatları üzrə qüvvədə olan texniki cəhətdən əsaslandırılmış vaxt normasıdır
- müəyyən bir məmulatın hazırlanmasının texnoloji prosesinin müəyyən bir əməliyyatı üzrə qüvvədə olan texniki cəhətdən əsaslandırılmış vaxt normasıdır
- müəyyən bir məmulatın hazırlanmasının texnoloji prosesinin bütün əməliyyatları üzrə qüvvədə olan texniki cəhətdən əsaslandırılmış vaxt normalarının cəmidir

558 66. Faktiki əmək tutumu nədir? 01

- müəyyən bir məmulatın hazırlanmasının texnoloji prosesinin bütün əməliyyatları üzrə qüvvədə olan texniki cəhətdən əsaslandırılmış vaxt normalarının cəmidir
- mövcud şəraitdə bir məmulatın hazırlanmasına iş vaxtı sərfinin faktiki həcmidir
- müəyyən bir məmulatın hazırlanmasının texnoloji prosesinin bütün əməliyyatları üzrə qüvvədə olan texniki cəhətdən əsaslandırılmış vaxt normasıdır
- müəyyən bir məmulatın hazırlanmasının texnoloji prosesinin müəyyən bir əməliyyatı üzrə qüvvədə olan texniki cəhətdən əsaslandırılmış vaxt normasıdır
- bir məhsulun hazırlanmasına planda nəzərdə tutulan iş vaxtı sərfinin həcmidir

559 67. Maşınqayırma müəssisələrində əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsi istiqamətlərinə aid deyil? 02

- iş yerlərinin təşkilinin və onlara xidmətin yaxşılaşdırılması;
- əmək bölgüsü və korporasiyası formalarının optimallaşdırılması;
- əmək bölgüsü və kooperasiyası formalarının optimallaşdırılması;
- kadr hazırlığının və onların ixtisasının artırılmasının yaxşılaşdırılması;
- əməyin normalaşdırılmasının mütərəqqi metodlarının tətbiq edilməsi;

560 68. İşəməzd tarif qiymətləri əsasında hər bir məhsul vahidi üzrə əmək haqqı necə hesablanır? 02

- istehsal edilən məhsulun həcmi ilə işçilərin tarif əmsalının hasili kimi
- işəməzd tarif qiyməti ilə istehsal edilən məhsulun həcmninin hasili kimi
- işəməzd tarif qiymətinin istehsal edilən məhsulun həcminə nisbəti kimi
- istehsal edilən məhsulun həcmninin işəməzd tarif qiymətinə nisbəti kimi
- istehsal edilən məhsulun həcmninin işçilərin tarif əmsalına nisbəti kimi

561 69. Fərz edək ki, maşınqayırma müəssisəsində vahid məmulatın emal edilmə norması 50 dəq, saatlıq tarif maaşı 3 man və ay ərzində 200 detal istehsal edən işçinin işəməzd əmək haqqını hesablamaq lazımdır. 02

- 520 man
- 500 man
- 430 man
- 450 man
- 400 man

562 70. Vaxta müzd əmək haqqı necə hesablanır? 02

- tarif qiyməti ilə istehsal edilən məhsulun həcmninin hasili kimi
- tarif dərəcəsi ilə faktiki işlənmiş iş vaxtının hasili kimi
- istehsal edilən məhsulun həcmninin işçilərin tarif əmsalına nisbəti kimi
- istehsal edilən məhsulun həcmninin işçilərin tarif qiymətinə nisbəti kimi
- faktiki işlənmiş iş vaxtının tarif dərəcəsinə nisbəti kimi

563 71. Fərz edək ki, maşınqayırma müəssisəsində 1 saatlıq tarif dərəcəsi 2 man təşkil edən dəzgahçı 8 saatlıq iş rejimi ilə ay ərzində 22 iş günü işləmişdir. Dəzgahçının vaxtamüzd əmək haqqını hesablayın. 02

- 200 man
- 352 man
- 256 man
- 300 man
- 350 man

564 72. Saatlıq vaxta müzd əmək haqqı sistemində fəhlənin əmək haqqı necə müəyyən edilir? 02

- fəhlənin aylıq maaşının tarif qiymətinə nisbəti kimi
- fəhlənin saatlıq tarif maaşı ilə fəhlənin işlədiyi saatların miqdarının hasili kimi
- fəhlənin aylıq maaşının həmin fəhlənin tarif əmsalına nisbəti kimi
- fəhlənin aylıq maaşı ilə həmin fəhlənin tarif əmsalının hasili kimi
- ay ərzində fəhlənin işlədiyi iş günlərinin faktiki sayının aydakı iş günlərinin sayına nisbəti ilə fəhlənin aylıq maaşının hasili kimi

565 73. Aylıq vaxta muzd əmək haqqı sistemində fəhlənin əmək haqqı necə müəyyən edilir? 03

- fəhlənin aylıq maaşı ilə həmin fəhlənin tarif əmsalının hasili kimi
- ay ərzində fəhlənin işlədiyi iş günlərinin faktiki sayının aydakı iş günlərinin sayına nisbəti ilə fəhlənin aylıq maaşının hasili kimi
- aydakı iş günlərinin sayının ay ərzində fəhlənin işlədiyi iş günlərinin faktiki sayına nisbəti ilə fəhlənin aylıq maaşının hasili kimi
- fəhlənin saatlıq tarif maaşı ilə fəhlənin işlədiyi saatların miqdarının hasili kimi
- ay ərzində fəhlənin işlədiyi iş günlərinin faktiki sayının aydakı iş günlərinin sayına nisbəti ilə fəhlənin aylıq maaşının cəmi kimi

566 74. Maşınqayırma müəssisələrində əmək haqqının müəyyən edilməsində hası prinsipdən istifadə edilmir? 02

- dövlət tərəfindən müəyyən edilmiş minimal əmək haqqının həcminin nəzərə alınması;
- əmək haqqının işçilərin ixtisas səviyyəsindən və əmək şəraitindən asılı olaraq differensiallaşdırılmaması;
- əməyin dövlət və firmadaxili təminatının köməyi ilə işçilərin sosial müdafiəsinə nail olunması;
- əmək haqqının əməyin kəmiyyət və keyfiyyətindən asılı olaraq müəyyənləşdirilməsi;
- əmək məhsuldarlığının artım tempinin orta əmək haqqının artım tempinə yüksək olması;

567 75. Müəssisədə əsas fəhlələrin sayı necə müəyyən edilir?

- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun hasili kimi
- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumunun işçinin faydalı iş vaxtı fonduna nisbəti kimi
- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun fərqi kimi
- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun cəmi kimi
- işçinin faydalı iş vaxtı fondunun istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumuna nisbəti kimi

568 76. Əmək məhsuldarlığının hesablanmasında istifadə olunan mötəbər həcm göstərici hansıdır?

- şərti təmiz məhsul.
- əlavə edilmiş dəyər;
- əmtəlik məhsul;
- ümumi məhsul;
- realizə olunmuş məhsul;

569 77. Əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin maddi-texniki amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir?

- mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi;
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, yeni texnoloji proseslərin işlənməsi və tətbiqi;
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsi;
- yeni texnoloji proseslərin işlənməsi və tətbiqi, istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi, iş yerlərinin səmərəli təşkili;
- istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi, sağlam, təhlükəsiz və estetik cəhətdən əlverişli əmək şəraitinin yaradılması, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi;

570 78. Əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin təşkilati amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir?

- mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi, yeni texnoloji proseslərin işlənməsi və tətbiqi;
- istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi, sağlam, təhlükəsiz və estetik cəhətdən əlverişli əmək şəraitinin yaradılması, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi;
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi;
- yeni texnoloji proseslərin işlənməsi və tətbiqi, istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi, iş yerlərinin səmərəli təşkili, kollektivin əmək məhsuldarlığını yüksəltməsi üçün əlverişli maliyyə və digər iqtisadi stimulların yaradılması;
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, kadrların mədəni-texniki və mənəvi səviyyəsinin yüksəldilməsi, istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsi artırılması;

571 79. Əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin iqtisadi amillərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə yeni texnologi proseslərin işlənməsi və tətbiqi;
- əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə işçilər üçün əlverişli maliyyə və digər iqtisadi stimulların yaradılması;
- əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərinin istehsala tətbiqi;
- əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi;
- əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi;

572 80. Maşınqayırma müəssisələrində aylıq əmək məhsuldarlığı necə hesablanır? 03

- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-günlərin miqdarına nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin işçilərin orta siyahı sayına nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə hasili kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-saatların miqdarına nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;

573 81. Maşınqayırma müəssisələrində rüblük əmək məhsuldarlığı necə hesablanır? 03

- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin işçilərin orta siyahı sayına nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-günlərin miqdarına nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə hasili kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-saatların miqdarına nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;

574 82. Maşınqayırma müəssisələrində illik əmək məhsuldarlığı necə hesablanır? 03

- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin işçilərin orta siyahı sayına nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-saatların miqdarına nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-günlərin miqdarına nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə hasili kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;

575 83. Aşağıdakı ödəniş sistemlərindən hansı qısa müddət ərzində əmək məhsuldarlığını artırmaq məqsədilə tətbiq edilir? 03

- akkord
- mütərəqqi işəməzd
- birbaşa işəməzd
- mükafatlı işəməzd
- döləyi işəməzd

576 84. Əsas fəhlələrə xidmət edən köməkçi fəhlələrin əmək haqqlarının təşkilində tətbiq edilir? 03

- akkord
- dolayı işəmuzd
- mükafatlı işəmuzd
- mütərəqqi işəmuzd
- birbaşa işəmuzd

577 Maddi-texniki təminat nədir?

- müəssisədə investisiya fəaliyyətinin tələb olunan həcmdə maliyyələşməsinin təmin edilməsi prosesidir;
- müəssisədə istehsalın material resurslar və texniki vasitələrlə təmin edilməsi prosesidir;
- müəssisəni zəruri həcmdə maliyyə resursları ilə təmin edilməsi prosesidir;
- müəssisədə istehsalın yüksək ixtisaslı karlarla təmin edilməsi prosesidir;
- müəssisədə innovasiya prosesinin həyata keçirilməsinin təmin edilməsi prosesidir;

578 Aşağıdakılardan hansı maddi-texniki təminatın əsas vəzifələrinə aid deyil?

- maddi-texniki təminat xidmətinin strukturunu təkmilləşdirmək;
- müəssisənin əmək resurslarına olan tələbatının təmin edilməsi;
- material resurslarını ən səmərəli yolla əldə etmək, istehsalı xammal və materiallarla birqərarda, tam və vaxtında təmin etmək;
- məhsulgöndərənlərlə səmərəli təsərrüfat əlaqələrini qurmaq;
- maddi-texniki təminat planlarını tərtib etmək;

579 Aşağıdakılardan hansı maddi-texniki təminatın əsas funksiyalarına aid deyil?

- istehsal bölmələrində məhsul istehsalına lazım olan xammal və materiallara tələbatın – sifarişlərin müəyyən edilməsi;
- müəssisənin idarəetmə aparatının işini təkmilləşdirmək;
- material resurslarının müəssisəyə gətirilməsi, qəbulu və qorunub saxlanması işləri üzrə nəzarətin təşkil edilməsi;
- səmərəli təminat formasının seçilməsi və onun iqtisadi cəhətdən əsaslandırılması;
- material resurslarına sifarişləri yoxlamaq üçün ümumiləşdiriji hesablamaların aparılması və yekun sifarişlərin tərtibi;

580 Sənaye müəssisələrinin maddi-texniki təminat işi başlanğıcından sonuna qədər neçə mərhələni özündə birləşdirir?

- 7;
- 8;
- 5;
- 4;
- 3;

581 5. Sənaye müəssisəsinin maddi-texniki təminatının I mərhələsinə aşağıdakılardan hansı aiddir? 01

- firma və müəssisənin material resurslarına tələbatının təmin edilməsi.
- sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramına) və məsrəf normalarına görə material resurslarına tələbatın müəyyən edilməsi;
- təfsilləşdirmə (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristikasının hərtərəfli müəyyən olunması;
- potensial məhsul göndərənlərin siyahısının işlənib hazırlanması;
- seçilmiş məhsulgöndərənlə (və ya vasitəçi ilə) danışıqların aparılması və kontraktın bağlanması;

582 6. Sənaye müəssisəsinin maddi-texniki təminatının III mərhələsinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramına) və məsrəf normalarına görə material resurslarına tələbatın müəyyən edilməsi;
- potensial məhsul göndərənlərin siyahısının işlənilib hazırlanması;
- təfəssilləşdirmə (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristikasının hərtərəfli müəyyən olunması;
- firma və müəssisənin material resurslarına tələbatının təmin edilməsi.
- seçilmiş məhsulgöndərənlə (və ya vasitəçi ilə) danışıqların aparılması və kontraktın bağlanması;

583 7. Sənaye müəssisəsinin maddi-texniki təminatının IV mərhələsinə aşağıdakılardan hansı aiddir?
02

- sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramına) və məsrəf normalarına görə material resurslarına tələbatın müəyyən edilməsi;
- müəyyən parametrlərinə görə məhsul göndərənlərdən ən əlverişlisinin seçilməsi.
- seçilmiş məhsulgöndərənlə (və ya vasitəçi ilə) danışıqların aparılması və kontraktın bağlanması;
- potensial məhsul göndərənlərin siyahısının işlənilib hazırlanması;
- təfəssilləşdirmə (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristikasının hərtərəfli müəyyən olunması;

584 8. Sənaye müəssisəsinin maddi-texniki təminatının V mərhələsinə aşağıdakılardan hansı aiddir?
02

- müəyyən parametrlərinə görə məhsul göndərənlərdən ən əlverişlisinin seçilməsi.
- seçilmiş məhsulgöndərənlə (və ya vasitəçi ilə) danışıqların aparılması və kontraktın bağlanması;
- sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramına) və məsrəf normalarına görə material resurslarına tələbatın müəyyən edilməsi;
- potensial məhsul göndərənlərin siyahısının işlənilib hazırlanması;
- təfəssilləşdirmə (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristikasının hərtərəfli müəyyən olunması;

585 Sənaye müəssisəsində istehsal proqramının yerinə yetirilməsi üçün avadanlığa ümumi tələbatı hesablayarkən aşağıdakıların hansından istifadə edilmir?

- növbələrin sayı (növbəlilik əmsalı);
- avadanlığın keyfiyyət göstəricisi (etibarlıq göstəricisi);
- iş vahidinin yerinə yetirilməsi üçün vaxt norması;
- plan ili üçün görülməli işin həcmi;
- avadanlıqdan istifadə əmsalı;

586 Cari ehtiyatın maksimum həcmi necə hesablanır?

- iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalı istehsal proqramına vurulur;
- orta günlük material məsrəfi norması iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalına vurulur;
- orta günlük material məsrəfi norması iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalına nisbəti kimi;
- iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalı orta günlük material məsrəfi normasına nisbəti kimi;
- orta günlük material məsrəfi norması istehsal proqramına vurulur;

587 Hissə (detal) üzrə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- hissənin (detalın) hər vahidi üzrə material məsrəfi norması hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmə nisbəti kimi.
- hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidi üzrə material məsrəfi normasına vurulur;
- hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidinin material tutumluğu göstəricisinə vurulur;

- hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmnin həmin hissə (detal) növünün vahidinin material məsrəfi normasına nisbəti kimi;
- hissənin (detalın) sayının həmin hissə (detal) növünün vahidinin material tutumluğu göstəricisinə nisbəti kimi;

588 Oxşarlığa görə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi normasına vurulur.
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalının hasilinə vurulur;
- oxşar məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi onun material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalın hasilinə vurulur;
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi normasına nisbəti kimi;
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi onun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur;

589 Nümunəvi təmsilçiyə görə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi norması yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur.
- nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi norması qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcminə vurulur;
- qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi normasına nisbəti kimi;
- qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur;
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalının hasilinə vurulur;

590 Sənaye müəssisəsinin avadanlığa ehtiyacı hansı hallarda yaranmır?

- müəssisənin istehsal gücünü artırmaq zərurəti yandıqda.
- əməyin stimullaşdırılmasına ehtiyac yandıqda;
- avadanlıqlar fiziki və mənəvi cəhətdən köhnəldikdə;
- müəssisənin buraxdığı məhsulun komplektləşdirilməsi (dəstləşdirilməsi) zəruriliyi yandıqda;
- avadanlıqlar mənəvi cəhətdən köhnəldikdə;

591 Sənaye müəssisəsində mövsümi ehtiyat hansı hallarda yaranır?

- iki məhsul göndərmə (alma) arasındakı vaxt intervalında müəssisənin ahəngdar işləməsinə təmin etmək məqsədilə.
- xammal və materialın istehsalı və ya tədarükünün mövsümi olması ilə əlaqədar;
- gələcəkdə xammal və materiala tələbin artması ehtimalı ilə;
- istehsal prosesinin fasiləsizliyi ilə əlaqədar;
- müəssisənin xammal və materialla təminatında onun miqdarı, və ya vaxtaşırılığında kənarlaşmalar baş verən zaman istehsalın fasiləsizliyini təmin etmək məqsədilə;

592 Sənaye müəssisəsinin maddi-texniki təminatının mərhələlərinə aid deyil:

- sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramına) və məsrəf normalarına görə material resurslarına tələbatın müəyyən edilməsi;

- məhsulun satış strategiyasının müəyyən olunması.
- təfəssilləşdirmə (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristikasının hərtərəfli müəyyən olunması;
- potensial məhsul göndərənlərin siyahısının işlənilib hazırlanması;
- seçilmiş məhsul göndərənlə (və ya vasitəçi ilə) danışıqların aparılması və kontraktın bağlanması;

593 20.Sənaye müəssisəsinin maddi-texniki təminatının II mərhələsinə aşağıdakılardan hansı aiddir?
02

- müəyyən parametrlərinə görə məhsul göndərənlərdən ən əlverişlisinin seçilməsi.
- təfəssilləşdirmə (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristikasının hərtərəfli müəyyən olunması;
- seçilmiş məhsul göndərənlə (və ya vasitəçi ilə) danışıqların aparılması və kontraktın bağlanması;
- sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramına) və məsrəf normalarına görə material resurslarına tələbatın müəyyən edilməsi;
- potensial məhsul göndərənlərin siyahısının işlənilib hazırlanması;

594 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin “A, B, S” üsulunda “A” qrupuna adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərini neçə faizi aid olunur?

- 5 - 10 faizi;
- 70-80 faizi.
- 15-20 faizi;
- 25-30 faizi;
- 40-55 faizi;

595 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin “A, B, S” üsulunda “B” qrupuna adətən bütün material nomenklaturunun sayca neçə faizi aid olunur?

- 15 faizi.
- 23 faizi;
- 23 faizi;
- 45 faizi;
- 7 faizi;

596 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin “A, B, S” üsulunda “B” qrupuna adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərini neçə faizi aid olunur?

- 75 faizi.
- 20 faizi;
- 80 faizi;
- 65 faizi;
- 35 faizi;

597 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin “A, B, S” üsulunda “S” qrupuna adətən bütün material

nomenklaturunun sayja neçə faizi aid olunur?

- 80-85 faizi.
- 60-65 faizi;
- 40- 45 faizi;
- 25-30 faizi;
- 70-75 faizi;

598 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin “A, B, S” üsulunda “S” qrupuna adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərinin neçə faizi aid olunur?

- 5 faizi.
- 45-50 faizi;
- 30 faizi;
- 55 faizi;
- 75-80 faizi;

599 İstehsal vasitələrinə tələbatın hesablanmasında hansı göstəricilərdən daha çox istifadə olunur?

- əmək məhsuldarlığı və qəbul edilmiş sifarişlər portfelindən;
- qəbul edilmiş sifarişlər portfeli və materialın məsrəflərinin dəyəridən.
- fondverimi və dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətindən;
- işçilərin sayı və vaxt fondundan;
- dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı və materialın məsrəflərinin dəyəridən;

600 1. Məhsulun maya dəyəri nədir?

- rəqiblərlə qiymət mübarizəsində müəssisənin məhsula qoya biləcəyi ən optimal qiymətdir.
- istehlak olunmuş istehsal vasitələrinin və canlı əmək məsrəflərinin dəyəridir
- istehsal edilmiş məhsulun hər vahidinə düşən əmək məsrəfləridir
- istehsal edilmiş məhsulun hər vahidinə düşən istehsal vasitələrindən məsrəfləridir
- məhsulun elə qiymətidir ki, ona çəkilən xərclər mərkəzi bankda həmin pulun qoyuluşuna görə ödənilən faizlərlə birlikdəki həcminə bərabərdir.

601 2. İstehsal xərcləri nədir?

- maya dəyəri ilə reklam və mühafizə xərclərinin cəmidir
- məhsulun istehsalına çəkilən bütün xərclərin cəmidir
- məhsulun istehlakçıya çatdırılmasınadək çəkilən bütün xərclər
- məcmu ictimai məhsulun xüsusiləşmiş hissəsi, məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin məcmusudur
- maya dəyəri ilə amortizasiya ayırmalarının cəmidir.

602 3. İstehsal məsrəfləri xərc maddələri üzrə necə qruplaşdırılır?

- material, amortizasiya ayırmaları, nəqliyyat, satış və satışdan sonrakı servis xərcləri.
- material xərcləri (qaytarılan, istifadəsi mümkün olan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fondların amortizasiyası və sair xərclər;

- xammal, material, enerji, gələcək dövrün xərcləri, reklam xərcləri, zavoddaxili və zavoddan kənar nəqliyyat, su, qaz, cərimə və vergi və sair xərclər;
- material xərcləri (geri qaytarılan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), amortizasiya ayırmaları, fəhlələrin əsas və əlavə əmək haqqı, fəhlələrin əlavə əmək haqqı, sosial ehtiyaclara ayırmalar və sair xərclər
- xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri;

603 4. Məhsul vahidinin kalkulyasiyasının xərc maddələri hansılardır?

- material xərcləri (qaytarılan, istifadəsi mümkün olan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fondların amortizasiyası və sair xərclər;
- xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri.
- xammal və əsas materiallar, yanacaq, nəqliyyat xərcləri, amortizasiya ayırmaları, sex və ümumzavod xərcləri;
- qeyri-istehsal xərcləri, sex xərcləri, idarəetmə xərcləri, sosial sığortaya ayırmalar, nəqliyyat və rabitə xərcləri;
- icarə, nəqliyyat, rabitə, reklam, texniki və texnoloji xərclər, sair istehsal və qeyri-istehsal xərcləri;

604 6. Maşınqayırma müəssisələrində maya dəyərinin aşağı salınmasının ehtiyat mənbələri hansılardır?

- amortizasiyanı sürətləndirilməsi, işçilərin növbədən kənar işə cəlb edilməsi, ən aşağı qiymətə olan işçi qüvvəsindən və materialların istehsalə cəlb olunması
- əməktutumunun, fondutumunun, materialtutumunun və istehsalın idarə edilməsi xərclərinin azaldılması
- daha ucuz xammal və materiallardan, daha ucuz işçi qüvvəsindən istifadə və iş vaxtının artırılması
- yeni texnika alınmasına xərc çəkməmək, kadr hazırlığını təxirə salmaq, işçilərin ixtisarı
- ixtisassız və az ixtisaslı fəhlələrdən istifadə, daha ucuz və keyfiyyətsiz xammaldan istifadə, idarəetmədə inzibati metodların tətbiqinin genişləndirilməsi

605 7. Maşınqayırma iqtisadiyyatında hansı əsas qiymət növləri mövcuddur?

- auksion, azad, pərakəndə satış və müqayisəli qiymətlər
- müəssisənin topdansatış qiyməti, sənayenin topdansatış qiyməti və məhsulun pərakəndə satış qiyməti
- istehlak qiyməti, məzənnə qiyməti, sabit qiymət, idxal və ixrac qiymətləri
- birdəfəlik, iş, transfert, sabit qiymətlər və bazar qiyməti
- mövsümi, müqavilə, topdansatış və pərakəndə satış qiymətləri

606 8. Maşınqayırmada tam maya dəyəri ilə istehsal maya dəyərini fərqləndirən xərc maddəsi:

- ümumizavod xərcləri.
- məhsulun satışı ilə əlaqədar olan xərclər;
- avadanlığın işi ilə əlaqədar xərc;
- xammal və materialın alınmasına çəkilən xərclər;
- sex xərcləri;

607 Aşağıdakılardan hansı məhsulun hazırlıq dərəcəsinə görə maya dəyərinin növlərinə aiddir? 01

- proqnozlaşdırılan maya dəyəri;
- realizə edilmiş məhsulun maya dəyəri
- plan maya dəyəri;
- sifariş verilmiş məhsulun maya dəyəri
- sifarişin maya dəyəri

608 Aşağıdakılardan hansı məhsulun hazırlıq dərəcəsinə görə maya dəyərinin növlərinə aiddir? 01

- texnoloji maya dəyəri;
- məhsul partiyasının maya dəyəri
- sifariş verilmiş məhsulun maya dəyəri

- faktiki (hesabat) maya dəyəri;
- plan maya dəyəri;

609 Aşağıdakılardan hansı məhsulun hazırlıq dərəcəsinə görə maya dəyərinin növlərinə aiddir? 01

- texnoloji maya dəyəri;
- bitməmiş istehsalın maya dəyəri
- sex maya dəyəri;
- istehsal (zavod) maya dəyəri;
- tam maya dəyəri

610 Aşağıdakılardan hansı məhsulun vaxta görə maya dəyərinin növlərinə aiddir? 01

- bitməmiş istehsalın maya dəyəri
- proqnozlaşdırılan maya dəyəri;
- əmtəlik məhsulun maya dəyəri
- realizə edilmiş məhsulun maya dəyəri
- məhsul partiyasının maya dəyəri

611 90. Aşağıdakılardan hansı məhsulun vaxta görə maya dəyərinin növlərinə aiddir? 01

- istehsal (zavod) maya dəyəri;
- normativ maya dəyəri;
- texnoloji maya dəyəri;
- sex maya dəyəri;
- tam maya dəyəri

612 Aşağıdakılardan hansı məhsulun vaxta görə maya dəyərinin növlərinə aiddir? 01

- bitməmiş istehsalın maya dəyəri
- faktiki (hesabat) maya dəyəri;
- əmtəlik məhsulun maya dəyəri
- realizə edilmiş məhsulun maya dəyəri
- məhsul partiyasının maya dəyəri

613 Aşağıdakılardan hansı məhsulun vaxta görə maya dəyərinin növlərinə aiddir? 01

- texnoloji maya dəyəri;
- plan maya dəyəri;
- sifariş verilmiş məhsulun maya dəyəri
- bitməmiş istehsalın maya dəyəri
- məhsul partiyasının maya dəyəri

614 Aşağıdakılardan hansı məhsulun vaxta görə maya dəyərinin növlərinə aid deyil? 01

- proqnozlaşdırılan maya dəyəri;
- sifarişin maya dəyəri
- faktiki (hesabat) maya dəyəri;
- normativ maya dəyəri;
- plan maya dəyəri;

615 Aşağıdakılardan hansı xərclərin yaranma yerinə görə maya dəyərinin növlərinə aiddir? 01

- proqnozlaşdırılan maya dəyəri;
- texnoloji maya dəyəri;
- plan maya dəyəri;

- faktiki (hesabat) maya dəyəri;
- normativ maya dəyəri;

616 20. Aşağıdakılardan hansı xərclərin yaranma yerinə görə maya dəyərinin növlərinə aiddir? 01

- bitməmiş istehsalın maya dəyəri
- sex maya dəyəri;
- realizə edilmiş məhsulun maya dəyəri
- əmtəlik məhsulun maya dəyəri
- məhsul partiyasının maya dəyəri

617 Aşağıdakılardan hansı xərclərin yaranma yerinə görə maya dəyərinin növlərinə aiddir? 01

- təşkilati maya dəyəri;
- zavod maya dəyəri;
- sifariş verilmiş məhsulun maya dəyəri
- faktiki (hesabat) maya dəyəri;
- məhsul partiyasının maya dəyəri

618 Aşağıdakılardan hansı xərclərin yaranma yerinə görə maya dəyərinin növlərinə aiddir? 01

- proqnozlaşdırılan maya dəyəri;
- tam maya dəyəri
- sifariş verilmiş məhsulun maya dəyəri
- təşkilati maya dəyəri;
- məhsul partiyasının maya dəyəri

619 Aşağıdakılardan hansı xərclərin yaranma yerinə görə maya dəyərinin növlərinə aid deyil? 01

- texnoloji maya dəyəri;
- təşkilati maya dəyəri
- sex maya dəyəri;
- istehsal (zavod) maya dəyəri;
- tam maya dəyəri

620 Maya dəyərinin kalkulyasiyası bölünür:

- plan, normativ və hesablanmış kalkulyasiyaya
- plan, normativ və hesabat kalkulyasiyaya
- plan, normativ və maliyyə kalkulyasiyaya
- plan, normativ və strateji kalkulyasiyaya
- plan, normativ və lahiyə kalkulyasiyaya

621 100. Maya dəyərinin hansı kalkulyasiyası il, rüb ərzində istehsal edilmiş məhsulun və ya yerinə yetirilmiş işin orta maya dəyərini müəyyən edir?

- faktiki kalkulyasiya
- plan kalkulyasiya
- normativ kalkulyasiya
- hesabat kalkulyasiya
- lahiyə kalkulyasiya

622 Maya dəyərinin hansı kalkulyasiyasını xammalın, materialların ilin və ya ayın əvvəlinə qüvvədə olan məsrəf normaları və digər xərclərin cari normaları əsasında hesablayırlar?

- faktiki kalkulyasiya

- normativ kalkulyasiya
- lahiyə kalkulyasiya
- hesabat kalkulyasiya
- plan kalkulyasiya

623 Maya dəyərinin hansı kalkulyasiyası məhsul vahidinin istehsalına çəkilən faktiki xərclər haqqında mühasibat hesabatının məlumatları əsasında tərtib edilir?

- lahiyə kalkulyasiya
- faktiki kalkulyasiya
- normativ kalkulyasiya
- maliyyə kalkulyasiya
- plan kalkulyasiya

624 Aşağıdakı metodların hansından məhsulun maya dəyərinin kalkulyasiyalaşdırılmasında istifadə edilmir?

- normativ kalkulyasiyalaşdırma metodundan;
- mürəkkəb kalkulyasiyalaşdırma metodundan;
- sadə kalkulyasiyalaşdırma metodundan;
- sifarişlər üzrə kalkulyasiyalaşdırma metodundan;
- mərhələ üzrə kalkulyasiyalaşdırma metodundan.

625 Hansı kalkulyasiyalaşdırma metodu yarımfabrikat istehsal etməyən və bitməmiş istehsalı olmayan, yalnız yekcins məhsullar buraxan müəssisələrdə tətbiq edilir?

- normativ kalkulyasiyalaşdırma metodundan;
- sadə kalkulyasiyalaşdırma metodundan;
- mürəkkəb kalkulyasiyalaşdırma metodundan;
- sifarişlər üzrə kalkulyasiyalaşdırma metodundan;
- mərhələ üzrə kalkulyasiyalaşdırma metodundan.

626 30. Kalkulyasiyalaşdırmanın hansı metodu kütləvi və seriyalı istehsal sahələrində tətbiq edilir?

- sadə kalkulyasiyalaşdırma metodundan;
- normativ kalkulyasiyalaşdırma metodundan;
- mürəkkəb kalkulyasiyalaşdırma metodundan;
- sifarişlər üzrə kalkulyasiyalaşdırma metodundan;
- mərhələ üzrə kalkulyasiyalaşdırma metodundan.

627 Hansı kalkulyasiyalaşdırma metodu istehsal xərclərinin ayrı-ayrı sifarişlər üzrə aparıldığı fərdi və kiçik seriya istehsal sahələrində tətbiq edilir?

- normativ kalkulyasiyalaşdırma metodundan;
- sifarişlər üzrə kalkulyasiyalaşdırma metodundan;
- mürəkkəb kalkulyasiyalaşdırma metodundan;
- sadə kalkulyasiyalaşdırma metodundan;
- mərhələ üzrə kalkulyasiyalaşdırma metodundan.

628 Hansı kalkulyasiyalaşdırma metodu istehsal prosesində xammal və materialın bir sıra mərhələlərdən keçdiyi müəssisələrdə və ya ilkin materiallardan hər hansı biri bu texnoloji prosesdə müxtəlif məhsul şəkili aldığı istehsal sahələrində tətbiq edilir?

- normativ kalkulyasiyalaşdırma metodundan;
- mərhələ üzrə kalkulyasiyalaşdırma metodundan.

- mürəkkəb kalkulyasiyalaşdırma metodundan;
- sifarişlər üzrə kalkulyasiyalaşdırma metodundan;
- sadə kalkulyasiyalaşdırma metodundan;

629 Aşağıdakılardan hansı maşınqayırmada kalkulyasiyalaşdırma obyektini kimi çıxış edə bilməz?

- bütövlükdə məmulat;
- təşkilati mərhələ
- texnoloji mərhələ;
- detal;
- yığma vahidi (qovşaq);

630 Aşağıdakılardan hansı maşınqayırmada kalkulyasiyalaşdırma obyektini kimi çıxış edə bilməz?

- təmir mürəkkəbliyi vahidi
- texnoloji asılıq
- bir ton tökmə;
- ştamp;
- bir neçə məmulatın hazırlanmasına verilən sifariş;

631 110. İstehsal xərclərinə qənaətin (israfın) mütləq məbləği necə hesablanır?

- hesabat ilində istehsal xərclərinin plan məbləği ilə hesabat ilində istehsal xərclərinin faktiki məbləğinin fərqi kimi
- hesabat ilində istehsal xərclərinin faktiki məbləği ilə hesabat ilində istehsal xərclərinin plan məbləğinin cəmi kimi
- hesabat ilində istehsal xərclərinin faktiki məbləği ilə hesabat ilində istehsal xərclərinin plan məbləğinin fərqi kimi
- hesabat ilində istehsal xərclərinin faktiki məbləği ilə hesabat ilində istehsal xərclərinin plan məbləğinin hasili kimi
- hesabat ilində istehsal xərclərinin faktiki məbləğinin hesabat ilində istehsal xərclərinin plan məbləyinə nisbəti kimi

632 İstehsal xərclərinə qənaətin nisbi məbləği necə hesablanır?

- hesabat ilində istehsal xərclərinin plan məbləği ilə hesabat ilində istehsal xərclərinin faktiki məbləğinin fərqi kimi
- hesabat ilində xərclərin faktiki məbləği ilə bazis ilindəki xərclərin təshih edilmiş məbləği arasındakı fərq kimi
- hesabat ilində istehsal xərclərinin faktiki məbləği ilə hesabat ilində istehsal xərclərinin plan məbləğinin cəmi kimi
- hesabat ilində xərclərin faktiki məbləği ilə bazis ilindəki xərclərin təshih edilmiş məbləğinin cəmi kimi
- hesabat ilində istehsal xərclərinin faktiki məbləğinin hesabat ilində istehsal xərclərinin plan məbləyinə nisbəti kimi

633 Məhsulun maya dəyərinin idarə edilməsində maya dəyərinə mənsub olan hansı göstəricidən istifadə edilmir?

- İqtisadi elementlər üzrə istehsal xərclərinin smetası;
- Kalkulyasiya maddələri üzrə bitməmiş məhsulun maya dəyəri;
- Kalkulyasiya maddələri üzrə bütövlükdə əmtəlik məhsulun maya dəyəri;
- Kalkulyasiya maddələri üzrə ayrı-ayrı ən vacib məmulat vahidinin maya dəyəri;
- Bir manatlıq əmtəlik məhsula düşən xərclərin həcmi;

634 Bir manatlıq əmtəlik məhsula düşən xərclərin aşağı salınması faizi göstəricisi necə hesablanır?

- xərclərə ümumi qənaətin həcmnin əmtəlik məhsulun tam maya dəyərinə nisbətinin 100 vurulması ilə

- hesabat dövründə bir manatlıq məhsula düşən xərclərin plan dövründə bir manatlıq məhsula düşən xərclərə nisbətini 100 vurmaqla
- xərclərə ümumi qənaətin həcmi ilə yeni texnikanı tətbiqinə və bu kimi tədbirlər həyata keçirlənə kimi əmtəəlik məhsulun tam maya dəyərini fərqinin 100 vurulması ilə
- xərclərə ümumi qənaətin həcmi ilə yeni texnikanı tətbiqinə və bu kimi tədbirlər həyata keçirlənə kimi əmtəəlik məhsulun tam maya dəyərini cəminin 100 vurulması ilə
- plan dövründə bir manatlıq məhsula düşən xərclərin hesabat dövründə bir manatlıq məhsula düşən xərclərə nisbətini 100 vurmaqla

635 Maya dəyərin idarə edilməsi prosesində onun aşağı salınması üzrə tədbirlər hazırlanarkən onun iqtisadi qiymətləndirilməsində hansı metodlardan istifadə edilir?

- faktor hesabı və hesabat metodu
- faktor hesabı və birbaşa hesablama metodu
- faktor hesabı və dolaylı hesablama metodu
- normativ və birbaşa hesablama metodu
- faktor hesabı və faktiki metodu

636 40. Fərz edək ki, yeni resursqoruyucu texnologiyanın tətbiqi sayəsində məhsulun tam maya dəyərində xüsusi çəkisi 80% təşkil edən xammal xərclərini 2% aşağı salmaq mümkün olmuşdur. Belə olan halda məhsulun maya dəyəri neçə faiz aşağı düşəcəkdir? 02

- 0.004
- 0.016
- 0.008
- 0.012
- 0.014

637 116. Maya dəyərinin aşağı salınması faizi necə müəyyən edilir?

- xərclərə ümumi qənaətin həcmi ilə yeni texnikanı tətbiqinə və bu kimi tədbirlər həyata keçirlənə kimi əmtəəlik məhsulun tam maya dəyərini nisbətini 100 vurulması ilə
- xərclərə ümumi qənaətin həcmi ilə yeni texnikanı tətbiqinə və bu kimi tədbirlər həyata keçirlənə kimi əmtəəlik məhsulun tam maya dəyərini nisbətini 100 vurulması ilə
- xərclərə ümumi qənaətin həcmi ilə yeni texnikanı tətbiqinə və bu kimi tədbirlər həyata keçirlənə kimi əmtəəlik məhsulun tam maya dəyərini fərqinin 100 vurulması ilə
- xərclərə ümumi qənaətin həcmi ilə yeni texnikanı tətbiqinə və bu kimi tədbirlər həyata keçirlənə kimi əmtəəlik məhsulun tam maya dəyərini cəminin 100 vurulması ilə
- yeni texnikanı tətbiqinə və bu kimi tədbirlər həyata keçirlənə kimi əmtəəlik məhsulun tam maya dəyərini xərclərə ümumi qənaətin həcmi ilə nisbətini 100 vurulması ilə

638 51. İqtisadi (alternativ) xərclərə aiddir:

- dəstləşdirici məmulatların alınması xərcləri
- öz obyektlərinin icarəyə verilməsi
- əsas fondların amortizasiyası
- fəhlələrin əmək haqqı
- xammal və material xərcləri

639 52. Mühasibat (xarici) xərclərinə aid deyil:

- dəstləşdirici məmulatların alınması xərcləri
- öz obyektlərinin icarəyə verilməsi
- əsas fondların amortizasiyası
- fəhlələrin əmək haqqı
- xammal və material xərcləri

640 53. Xərclərin hansı iqtisadi elementində icarə (lizinq) ödənişləri əks olunur? 02

- material xərcləri
- sair xərclər
- əmək haqqı xərcləri
- sosial sığorta ayırmaları
- əsas fondların amortizasiyası

641 54. Xərclərin hansı iqtisadi elementində ETTLİ xərcləri əks olunur? 02

- material xərcləri
- sair xərclər
- əmək haqqı xərcləri
- sosial sığorta ayırmaları
- əsas fondların amortizasiyası

642 55. Maya dəyərindəki xərc elementlərinə görə maşınqayırmanı necə xarakterizə etmək olar? 03

- enerji tutumlu və əmək tutumlu
- əmək tutumlu və material tutumlu
- fond tutumlu və material tutumlu
- fond tutumlu və elm tutumlu
- enerji tutumlu və material tutumlu

643 Birbaşa xərclərə aid deyil: 01

- əsas istehsal fəhlələrinin əmək haqqı
- sex xərcləri
- əsas materiallar
- alınmış məmulatlar və yarımfabrikatlar
- texnoloji məqsədlərə yanacaq və enerji

644 76. Dolaylı xərclərə aiddir:

- əsas istehsal fəhlələrinin əmək haqqı
- sex xərcləri
- alınmış məmulatlar və yarımfabrikatlar
- əsas materiallar
- texnoloji məqsədlərə yanacaq və enerji

645 77. Birbaşa xərclərə aiddir:

- qeyri-istehsal xərcləri
- əsas istehsal fəhlələrinin əmək haqqı
- avadanlığın saxlanması və istismarı xərcləri
- sex xərcləri
- ümumzavod xərcləri

646 50. Dolaylı xərclərə aid deyil:

- qeyri-istehsal xərcləri
- əsas istehsal fəhlələrinin əmək haqqı
- avadanlığın saxlanması və istismarı xərcləri
- sex xərcləri
- ümumzavod xərcləri

647 79. Şərti-dəyişən xərclərə aiddir:

- inzibati-idarəetmə heyətinin əmək haqqı
- əsas istehsal fəhlələrinin əmək haqqı
- binaların amortizasiyası
- binaların işıqlandırılması və istiliyi
- inzibati-təsərrüfat xərcləri

648 Realizə olunmuş məhsulun maya dəyəri məhsulun tam maya dəyərindən nə ilə fərqlənir? 01

- fərq yoxdur;
- realizə olunmuş məhsulun maya dəyəri məhsulun tam maya dəyərindən göndərilmiş, lakin hələ haqqı ödənilmiş məhsulun məbləği qədəri az olur.
- realizə olunmuş məhsulun maya dəyərində tədavül xərcləri daxil edilmir;
- realizə olunmuş məhsulun maya dəyərində amortizasiya xərcləri daxil edilmir;
- realizə olunmuş məhsulun maya dəyərində sosial sığortaya ayırmalar daxil edilmir;

649 39. Sənayenin fondtutumlu sahələrində maya dəyərini aşağı salınmasında aşağıdakı istiqamətlərin hasından istifadə olunmur? 01

- texnoloji və digər avadanlıqların maksimum yüklənməsi.
- işçilərin sayının azaldılması;
- növbədaxili boşdayanmaları azaltmaq;
- növbəboyu boşdayanmaları azaltmaq;
- istehsal güclərindən istifadənin yaxşılaşdırılması;

650 40. Sənaye məhsulunun xərc elementlərinin təsnifləşdirilməsinin hansı əlamətində xərclər mütənasib və qeyri-mütənasib xərclər kimi qruplaşdırılır? 01

- müəssisənin işindən asılılığına görə.
- xərclərin həcmi məhsul istehsalının miqyası ilə əlaqəsinə görə;
- məhsul vahidinin maya dəyərində aid olunma qaydasına görə;
- mənfəətin bölgüsünə təsirinə görə;
- istehsal prosesindəki iştirakına görə;

651 41. Sənaye məhsulunun xərc elementlərinin təsnifləşdirilməsinin hansı əlamətində xərclər müstəqim və qeyri-müstəqim xərclər kimi qruplaşdırılır? 01

- müəssisənin işindən asılılığına görə.
- məhsul vahidinin maya dəyərində aid olunma qaydasına görə;
- istehsal prosesindəki iştirakına görə;
- mənfəətin bölgüsünə təsirinə görə;
- xərclərin həcmi məhsul istehsalının miqyası ilə əlaqəsinə görə;

652 42. Sənaye məhsulunun xərc elementlərinin təsnifləşdirilməsinin hansı əlamətində xərclər əsas xərclər, istehsala xidmət və istehsalın idarə olunması xərcləri kimi qruplaşdırılır? 01

- müəssisənin işindən asılılığına görə.
- istehsal prosesindəki iştirakına görə;
- məhsul vahidinin maya dəyərində aid olunma qaydasına görə;
- mənfəətin bölgüsünə təsirinə görə;
- xərclərin həcmi məhsul istehsalının miqyası ilə əlaqəsinə görə;

653 60. Aşağıdakı hansı xərc elementi müəssisənin topdansatış qiymətinə aiddir? 01

- ticarət təşkilatlarının əlavəsi;
- məhsulun maya dəyəri;
- müəssisənin topdansatış qiymətinə görə əlavə dəyər vergisi;

- təchizat-satış təşkilatlarının əlavəsi;
- təchizat-satış əlavəsinə hesablanmış əlavə dəyər vergisi;

654 61. Aşağıdakı hansı xərc elementi sənayenin topdansasatış qiymətinə aid deyil? 01

- məhsulun maya dəyəri;
- ticarət təşkilatlarının əlavəsi;
- müəssisənin topdansasatış qiymətinə görə əlavə dəyər vergisi;
- təchizat-satış təşkilatlarının əlavəsi;
- təchizat-satış əlavəsinə hesablanmış əlavə dəyər vergisi;

655 10. Mənfəət nədir?

- müəssisə gəlirindən material və əmək haqqı fondu xərcləri çıxıldıqdan sonra qalan pul vəsaitidir.
- müəssisə gəlirindən xərclər və dövlət vergiləri və rüsumları ödənildikdən sonra qalan hissədir;
- müəssisənin məcmu gəliridir;
- müəssisənin gəlirinin təsisçilər tərəfindən ehtiyat fonduna yenidən qoyduğu vəsaitdir;
- müəssisənin ehtiyat fondunun əsas mənbəyi olub, xərclərlə gəlirin fərqinə bərabərdir;

656 Məcmu (ümumi) xərclər nədir?

- kredit üçün ödənişlər və tədavül xərcləri
- istehsal və tədavül xərclərinin cəmi
- xammal, material və əmək haqqı fondu xərcləri
- təsisçilərə ödənilən mənfəətlə sosial ayırımların məcmu
- sənaye – istehsal heyətinin əmək haqqı

657 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin cəlb edilmiş vəsaitlərin əsas mənbələrinə aid deyil?

- bank kreditləri;
- hüquqi və fiziki şəxslərin sair vəsaitləri (məqsədli maliyyələşdirmə, ianələr, xeyriyyə vəsaitləri və s.);
- borc vəsaitləri;
- kreditör borcları;
- istiqrazların satışından daxil olan vəsaitlər;

658 Maşınqayırma müəssisələrində istehsalın rentabelliği necə hesablanır?

- müəssisənin ümumi gəlirinin əsas istehsal fondlarının orta illik dəyəri ilə normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin orta illik dəyərinin cəminə nisbəti kimi;
- balans mənfəətinin əsas istehsal fondlarının orta illik dəyəri ilə normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin orta illik dəyərinin cəminə nisbəti kimi;
- balans mənfəətinin normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin orta illik dəyərinə nisbəti kimi;
- xalis mənfəətin əsas istehsal fondlarının orta illik dəyəri ilə normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin orta illik dəyərinin cəminə nisbəti kimi;
- balans mənfəətinin əsas istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi;

659 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət siyasətinin köməyi ilə nail olmaq istədiyi məqsədlərə aid olunmur?

- Bazarda müəssisənin stabil mövqeyinin saxlanması məqsədi
- İşçilərin sayının azaldılmasına nail olmaq məqsədi
- Müəssisənin likvidliyinin (ödəməqabiliyyətinin) təmin olunması məqsədi
- Müəssisənin bazarda öz satış payını artırması məqsədi
- Mənfəətin maksimumlaşdırılması

660 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət siyasətinin qısamüddətli məqsədlərinə aid olunmur?

- bazar vəziyyətinin sabitləşdirilməsi;
- istehsalın həcmiminin artırılması
- qiymət dəyişməsinin tələbə təsirinin azaldılması;
- potensial rəqabətin məhdudlaşdırılması;
- müəssisənin və ya məhsulun imicinin artırılması

661 Müəssisədə qiymətqoymanın metoduna aiddir:

- sex maya dəyəri üstəgəl ümumzavod xərcləri
- orta xərclər üstəgəl mənfəət
- analitik
- müşahidə
- maya dəyəri üsəgəl əmək haqqı

662 Qiymət funksiyalarına aiddir:

- stimullaşdırma, bölgü və tənzimləmə
- uçot, stimullaşdırma və bölgü
- analitik, müşahidə və eksperimental
- nəzarət, stimullaşdırma və bölgü
- uçot, stimullaşdırma və nəzarət

663 Müəssisə öz məhsuluna qiymət müəyyən edərkən aşağıdakı amillərdən hansını nəzərə almalıdır?

- hazır məsul anbarının həcmi
- məhsulun maya dəyərini
- işçilərin rəyini
- əsas fondların mənəvi köhnəlməsini
- təhcizçilərin etibarlılığını

664 10. Məhsulun qiymətinə hansı amil təsir etmir?

- məhsulun maya dəyəri
- hazır məsul anbarının həcmi
- məhsulun əvəzedicilərinin qiyməti
- inflyasiyanın səviyyəsi
- analoji məhsul istehsal edən rəqib müəssisələrin bazardakı davranışları

665 20. Qiymətlərin növlərinə aid deyil?

- E) pərakəndəsatış qiymətləri
- qarışıq qiymətlər
- tikinti məhsuluna qiymət
- nəqliyyat tarifləri
- topdansatış qiyməti

666 Müəssisə, bazarda öz satış payını artırmaq məqsədini hansı halda seçmir?

- istehlakçıların tələbi qiymətə görə elastikdir
- istehsalın həcmiminin artırılması nəticəsində miqyasından qənaət əldə edilmir
- məhsul vahidinin qiymətini azaltmaqla satışın həcmi yüksəltmək və bununla da ümumi mənfəəti artırmaq mümkündür
- satış həcmiminin artırılması məhsul vahidinə düşən istehsal və satış xərjlərinin nisbətən azalmasına səbəb olur
- qiymətlərin aşağı salınması müəssisənin bazardakı payına rəqibləri tərəfindən olan təhlükəni aradan qaldırır

667 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət siyasətinin qısamüddətli məqsədlərinə aid deyil?

- müəssisənin və ya məhsulun imicinin artırılması
- Müəssisənin bazarda öz satış payını artırması
- bazar vəziyyətinin sabitləşdirilməsi
- qiymət dəyişməsinin tələbə təsirinin azaldılması
- potensial rəqabətin məhdudlaşdırılması

668 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət siyasətinin uzunmüddətli məqsədinə aiddir?

- potensial rəqabətin məhdudlaşdırılması
- müəssisənin bazarda öz satış payını artırması
- müəssisənin və ya məhsulun imicinin artırılması
- qiymət dəyişməsinin tələbə təsirinin azaldılması
- bazar vəziyyətinin sabitləşdirilməsi

669 Tələb elastik olduqda, məhsulun qiymətinin aşağı salınması müəssisənin məcmu gəlirlərini:

- azaldır
- artırır
- sabitləşdirir
- həm artırır, həm də azaldır
- dəyişmir

670 Müəssisənin qiymət siyasətinin hazırlanması mərhələlərinə nə aid deyil?

- qiymətməhləgəlmənin vəzifələrinin müəyyən olunması
- maliyyə resurslarının əldə edilməsi formalarının müəyyən edilməsini
- tələbin müəyyən edilməsi
- Rəqiblərin qiymət və məhsullarının təhlili
- qiymət qoymanın metodlarının seçilməsi

671 Müəssisənin qiymət siyasətinin hazırlanması mərhələlərinə nə aiddir?

- maliyyə resurslarının əldə edilməsi formalarının müəyyən edilməsini
- tələbin müəyyən edilməsi
- əlavə maliyyələşdirmə mənbələrinin ümumi şəkildə təhlili və qiymətləndirilməsi
- maliyyə resurslarının səmərəli istifadəsinə nəzarət sisteminin qiymətləndirilməsi
- maliyyə qoyuluşlarının səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi

672 Müəssisənin qiymət strategiyasının birinci mərhələsi olan ilkin məlumatların toplanması mərhələsinə nə aid deyil?

- potensial alıcılar müəyyən olunur
- maliyyə resurslarının səmərəli istifadəsinə nəzarət sisteminin qiymətləndirilir
- maliyyə məqsədləri, yəni mənfəət normasının səviyyəsi dəqiqləşdirilir
- potensial rəqiblər müəyyən olunur
- məhsulun istehsalına və satışına çəkiləcək xərjlər və onların strukturu qiymətləndirilir

673 Müəssisənin qiymət strategiyasının hazırlanma prosesində rəqabətin təhlilində məqsəd nədən ibarətdir?

- resursların əldə oluna bilmə dərəcəsi və verilməsi müddətlərinin müəyyən etməkdir
- müəssisənin qiymət dəyişikliklərinə rəqiblərin mümkün münasibətlərinin qiymətləndirilməsi və bu zaman onların həyata keçirəjəyi tədbirləri proqnozlaşdırmaqdır
- müəssisənin qiymət strategiyasının həyata keçirilməsinə dövlət orqanlarının atacağı addımların, görəcəyi tədbirlərin təsirini müəyyən etməkdir
- maliyyə məqsədləri, yəni mənfəət normasının səviyyəsi dəqiqləşdirməkdir

- maliyyə resurslarının əldə edilməsi formalarını müəyyən etməkdir

674 20. Müəssisənin qiymət strategiyasının hazırlanma prosesində dövlət tənzimlənməsinin qiymətləndirilməsində məqsəd nədən ibarətdir?

- resursların əldə oluna bilmə dərəcəsi və verilməsi müddətlərinin müəyyən etməkdir
- müəssisənin qiymət strategiyasının həyata keçirilməsinə dövlət orqanlarının atacağı addımların, görəcəyi tədbirlərin təsirini müəyyən etməkdir
- müəssisənin qiymət dəyişikliklərinə rəqiblərin mümkün münasibətlərinin qiymətləndirilməsi və bu zaman onların həyata keçirəcəyi tədbirləri proqnozlaşdırmaqdır
- maliyyə məqsədləri, yəni mənfəət normasının səviyyəsi dəqiqləşdirməkdir
- maliyyə resurslarının əldə edilməsi formalarını müəyyən etməkdir

675 Bazarda qiymətləri formalaşdıran müəssisələrə hansı müəssisələr aiddir?

- tam ortaqlıqlar
- öz məhsullarına rəqiblərindən fərqli olaraq qiymət müəyyən edə bilən bazar imkanlarına malik olan müəssisələr
- təkmil rəqabətli şəraitdə fəaliyyət göstərən müəssisələr
- özlərinin müstəqil qiymət siyasətini həyata keçirmək üçün kifayət qədər bazar imkanlarına malik olmayan müəssisələr
- kiçik və orta müəssisələr

676 Bazarda bazar qiymətlərinə əsaslanan müəssisələrə hansı müəssisələr aiddir?

- xalis inhisar
- özlərinin müstəqil qiymət siyasətini həyata keçirmək üçün kifayət qədər bazar imkanlarına malik olmayan müəssisələr
- öz məhsullarına rəqiblərindən fərqli olaraq qiymət müəyyən edə bilən bazar imkanlarına malik olan müəssisələr
- bazarda qiymət lideri olan müəssisə
- təbii inhisar

677 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə qiymətdəyişmənin metodlarına aid deyil?

- rəqib məhsulların qiymətini nəzərə alaraq qiymətin müəyyən edilməsi metodu
- ümumsex xərclər əsasında qiymətin müəyyən olunması metodu
- "hiss edilən faydalılığı" əsasında qiymətin müəyyən olunması metodu
- cari qiymətlər səviyyəsində qiymətin müəyyən olunması metodu
- «orta xərjlər üstəgəl mənfəət» metodu

678 Aşağıdakılardan hansı məhsulun qiymətində güzəştlər sisteminə aiddir?

- rəqib məhsulların qiymətini artıran güzəştlər
- məhsulun qiymətinin nağd pulla, avansla və ya əvvəlcədən ödənilməsini stimullaşdıran güzəştlər
- məhsulun istehsalı planının işçilər tərəfindən yerinə yetirilməsini stimullaşdıran güzəştlər
- əmək məhsuldarlığını yüksəltmək üçün işçilərin əməyini stimullaşdıran güzəştlər
- məhsulun qiymətlərinin artırılmasını nəzərdə tutan güzəştlər

679 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət strategiyasının seçilməsinə təsir göstərmir?

- nüfuzlu məhsullar üçün qiymətin artırılması tələbin artmasına səbəb olur
- işçilərin əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi üçün tədbirlər
- yüksək qiymətin azaldılması hesabına qiymətdə təshihlər aparılması müəssisə üçün itkilərlə nəticələnir
- qiymətin artırılması ona olan tələbin məhdudlaşdırılması ilə nəticələnir
- məhsula kifayət qədər böyük sayda alıcılar tərəfindən yüksək və artan həcmdə tələb formalaşır

680 Orta dəyişən xərclər necə hesablanır?

- məhsulun miqdarının ümumi dəyişən xərjlərə nisbəti kimi hesablanır.
- ümumi dəyişən xərclərin məhsulun miqdarına nisbəti kimi hesablanır;
- ümumi dəyişən xərclərin sabit xərclərə nisbəti kimi hesablanır;
- ümumi dəyişən xərclərlə sabit xərclərin fərqi kimi hesablanır;
- ümumi dəyişən xərclərin məhsulun miqdarına hasili kimi hesablanır;

681 Orta sabit xərclər necə hesablanır?

- məhsulun miqdarının ümumi sabit xərclərə nisbəti kimi hesablanır.
- ümumi sabit xərclərin məhsulun miqdarına nisbəti kimi hesablanır;
- ümumi dəyişən xərclərin sabit xərclərə nisbəti kimi hesablanır;
- ümumi dəyişən xərclərlə sabit xərclərin fərqi kimi hesablanır;
- ümumi xərclərin məhsulun miqdarına hasili kimi hesablanır;

682 45. Aşağıdakı hansı xərc elementi məhsulun pərakəndəsatış qiymətinə aiddir? 01

- ticarət təşkilatlarının əlavəsinə hesablanmış əlavə dəyər vergisi.
- məhsulun maya dəyəri;
- müəssisənin topdansa satış qiymətinə görə əlavə dəyər vergisi;
- təchizat-satış təşkilatlarının əlavəsi;
- təchizat-satış əlavəsinə hesablanmış əlavə dəyər vergisi;

683 30. Maşınqayırma müəssisələrində istehsalın rentabelliği necə hesablanır? 02

- mənfəətin həcmi normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyərlərinə bölüb yüzə vurmaqla;
- mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri ilə normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyərlərinin cəminə bölüb yüzə vurmaqla;
- mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri ilə normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyərlərinin hasilinə bölüb yüzə vurmaqla;
- mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri ilə normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyərlərinin fərqiə bölüb yüzə vurmaqla;
- mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə bölüb yüzə vurmaqla;

684 47. Maşınqayırma müəssisələrində məhsulun rentabelliği necə hesablanır? 02

- məhsul vahidinin gətirdiyi mənfəətin həcmi normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyərlərinə bölüb yüzə vurmaqla;
- məhsul vahidinin gətirdiyi mənfəətin həcmi məhsulun tam maya dəyərinə bölüb yüzə vurmaqla;
- məhsul vahidinin gətirdiyi mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri ilə normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyərlərinin fərqiə bölüb yüzə vurmaqla;
- məhsul vahidinin gətirdiyi mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri ilə normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyərlərinin cəminə bölüb yüzə vurmaqla;
- məhsul vahidinin gətirdiyi mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə bölüb yüzə vurmaqla;

685 48. Maşınqayırma müəssisəsində mənfəətin həcmi 325 min manat, istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri 6775 min manat və normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyəri 2550 min manat olarsa onda istehsalın rentabelliği nə qədər olar? 02

- 3,6 %;
- 3,4 %;
- 3,3 %;
- 3,5 %;
- 3,2 %;

686 49. Maşınqayırma müəssisəsində mənfəətin həcmi 335 min manat, istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri 8195 min manat və normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyəri 3365 min manat olarsa onda istehsalın rentabelliği nə qədər olar? 02

- 4,4 %;
- 2,7 %;
- 5,3 %;
- 3,0 %;
- 2,8 %;

687 50. Maşınqayırma müəssisəsində mənfəətin həcmi 325 min manat, məhsulunun tam maya dəyəri 2400 min manat olarsa onda istehsalın rentabelliği nə qədər olar? 02

- 13,8 %;
- 13,6 %;
- 15,3 %;
- 13,0 %;
- 14,4 %;

688 64. Maliyyələşmə əmsalı necə hesablanır? 03

- müəssisənin uzunmüddətli borc vəsaitlərinin aktivlərin (və ya passivlərin) cəminə nisbətini faizlə ifadəsi kimi;
- müəssisənin xüsusi vəsaitlərinin borc vəsaitlərinə nisbətini faizlə ifadəsi kimi;
- müəssisənin xüsusi vəsaitləri ilə uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin (və ya passivlərin) cəminə nisbətini faizlə ifadəsi kimi;
- müəssisənin xüsusi vəsaitləri ilə uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin (və ya passivlərin) cəminə nisbətini faizlə ifadəsi kimi;
- müəssisənin borc vəsaitlərinin xüsusi vəsaitlərinə nisbətini faizlə ifadəsi kimi;

689 65. Müəssisə nə vaxt likvid hesab edilir? 03

- müəssisədə təhkimə əmsalı 21-40 arasında olduqda;
- müəssisə öz dövriyyə vəsaitlərini reallaşdıraraq qısamüddətli öhdəlikləri ilə hesablaşa bilsin;
- müəssisə öz dövriyyə vəsaitlərini reallaşdıraraq qısamüddətli öhdəlikləri ilə hesablaşa bilməsin;
- müəssisə rentabəlsiz fəaliyyət göstərdikdə;
- müəssisədə təhkimə əmsalı 1-10 arasında olduqda;

690 66. Müəssisənin xüsusi vəsaitlərilə təmin olunması əmsalı necə hesablanır? 03

- qısamüddətli passivlərin dövriyyədənənar aktivlərlə cəminin dövriyyə vəsaitlərinə nisbəti kimi;
- qısamüddətli passivlərin dövriyyədənənar aktivlərlə fərqi döriyyə vəsaitlərinə nisbəti kimi;
- qısamüddətli passivlərin dövriyyə vəsaitlərinə nisbəti kimi;
- dövriyyədənənar aktivlərin dövriyyə vəsaitlərinə nisbəti kimi;
- dövriyyə vəsaitlərinin qısamüddətli passivlərin dövriyyədənənar aktivlərlə fərqi nisbəti kimi;

691 67. Müəssisənin təcili likvidliyi əmsalı necə hesablanır? 03

- pul vəsaitləri ilə kreditor borcların fərqi qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi;
- pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların və debitor öhdəliklərinin cəminin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi;
- pul vəsaitlərinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi;
- qiymətli kağızların və debitor öhdəliklərinin cəminin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi;
- pul vəsaitləri, qiymətli kağızlar və debitor öhdəliklərinin hasilinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi;

692 68. Müəssisənin mütləq likvidliyi əmsalı necə hesablanır? 03

- pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların və debitor öhdəliklərinin cəminin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi;
- pul vəsaitləri və tez reallaşdırıla bilən qiymətli kağızların dəyərinin cəminin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi.
- pul vəsaitləri, qiymətli kağızlar və debitor öhdəliklərinin hasilinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi;
- pul vəsaitləri ilə tez reallaşdırıla bilən qiymətli kağızların dəyərinin hasilinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi;
- pul vəsaitləri və tez reallaşdırıla bilən qiymətli kağızların dəyərinin fərqinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi;

693 40. Zavodun idarəetmə heyətinin əmək haqqı hansı kalkulyasiya maddəsinə daxildir? 03

- zay məhsul itkiləri
- ümumzavod xərcləri
- sex xərcləri
- digər istehsal xərcləri
- istehsaldan kənar xərclər

694 70. Kontor, tipaqrax, poçt-teleqraf, telefon xərcləri hansı kalkulyasiya maddəsinə daxildir? 03

- zay məhsul itkiləri
- ümumzavod xərcləri
- sex xərcləri
- digər istehsal xərcləri
- istehsaldan kənar xərclər

695 71. Elmi-tədqiqat və təcrübə işlərinə çəkilən xərclər hansı kalkulyasiya maddəsinə daxildir? 03

- zay məhsul itkiləri
- digər istehsal xərcləri
- sex xərcləri
- ümumzavod xərcləri
- istehsaldan kənar xərclər

696 56. Müəssisənin topdansaş qiymətinə nə daxildir? 02

- maya dəyəri, mənfəət, xidmətlər tarifi
- maya dəyəri, mənfəət, aksizlər, ƏDV
- təchizat-saş əlavələri, ƏDV
- sənayenin topdansaş qiyməti, ticarət əlavəsi, ƏDV
- maya dəyəri, mənfəət

697 62. Müəssisənin topdansaş qiymətinə nə daxildir? 02

- maya dəyəri, mənfəət, xidmətlər tarifi
- maya dəyəri, mənfəət
- sənayenin topdansaş qiyməti, ticarət əlavəsi, ƏDV
- təchizat-saş əlavələri, ƏDV
- maya dəyəri, mənfəət, aksizlər, ƏDV

698 63. Müəssisənin pərakəndə saş qiymətinə nə daxildir? 02

- maya dəyəri, mənfəət, aksizlər, ƏDV
- maya dəyəri, mənfəət, xidmətlər tarifi
- sənayenin topdansaş qiyməti, ticarət əlavəsi, ƏDV
- maya dəyəri, mənfəət
- təchizat-saş əlavələri, ƏDV

699 39. Maliyyələşmə əmsalının vahiddən az olması göstərir ki:

- müəssisədə cari likvidlik əmsalı artır.
- müəssisənin likvidliyi artır;
- müəssisədə maliyyə sabitliyi əmsalı artır;
- müəssisənin ödəmə qabiliyyəti yüksəlir;
- müəssisənin ödəmə qabiliyyəti kəskin şəkildə pisləşir;

700 Əməyin müdafiəsi üzrə mhəyata keçirilən tədbirlərə çəkilən xərclər hansı kalkulyasiya maddəsinə daxildir? 03

- ümumzavod xərcləri
- digər istehsal xərcləri
- istehsaldan kənar xərclər
- zay məhsul itkiləri
- sex xərcləri